

ଛାତ୍ର/ଛାତ୍ରୀଙ୍କ ନାମ _____

ଶ୍ରେଣୀ _____

କୃତିଙ୍କତା

ସମୀକ୍ଷକ

- ଡ. ଦୁର୍ଯ୍ୟାଧନ ଦାଶ
- ଡ. ବିଦୂଲତା ମିଶ୍ର

ଲେଖକ/ଲେଖକା ମଣ୍ଡଳୀ ଓଡ଼ିଆ

- ପ୍ରଦୀପ କୁମାର ମାହୀ
- ନିରମାନନ୍ଦ ପଣ୍ଡା

ପ୍ରଶାସନିକ ପରାମର୍ଶଦାତା

ଶ୍ରୀ ଭୂପେନ୍ଦ୍ର ସିଂ ପୁନିଆ (ଡା.ପ୍ର.ସେ)
ପ୍ରକଳ୍ପ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ, ଓସେପା

ଶୈକ୍ଷିକ ପରାମର୍ଶଦାତା

ଶ୍ରୀ ସୁମ୍ପ୍ରେସନ ନାରାୟଣ ମିଶ୍ର, ଓ.ଶି.ସେ
ଯୁଗ୍ମ ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ, ଓସେପା

ସହାୟତା

ଶ୍ରୀମତୀ ମିତାଲୀ ପାତ୍ର
ଶ୍ରୀମତୀ ଜୟା ବାନାର୍ଜୀ

ବୈଷୟିକ ସହାୟତା

ଉଚାନୀ ପ୍ରଧାନ
ପୁଷ୍ପାଞ୍ଜଳି ପୃଷ୍ଠା

ସୂଚୀପତ୍ର

ଉତ୍ଥାନ (ଓଡ଼ିଆ) - ଷଷ୍ଠ ଶ୍ରେଣୀ

ଶିକ୍ଷଣ ଫଳାଫଳ	କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧତି କ୍ରମ ସଂଖ୍ୟା	ଶ୍ରେଣୀ ପାଠ୍ୟ ପୁସ୍ତକ ସଂପର୍କିତ ପ୍ରସଙ୍ଗ
ଶୁଣିଥିବା କଥା କିମ୍ବା ନିଜ ମନ କଥାକୁ ନିଜ ଶୈଳୀରେ ଭିନ୍ନଭିନ୍ନ ଚିତ୍ର, ଶବ୍ଦ, ବାକ୍ୟଦ୍ୱାରା (ଲିଖିତ ରୂପରେ) ଅଭିବ୍ୟକ୍ତ କରିବ ।	୧, ୨, ୩, ୪, ୫, ୭, ୯	-
ଭିନ୍ନଭିନ୍ନ ବିଷୟବସ୍ତୁରେ ଆସୁଥିବା ନୂଆ ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକୁ ବୁଝି ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଲେଖାରେ ବ୍ୟବହାର କରିବ ।	୮, ୯	-
ବିଭିନ୍ନ ବିଷୟରେ ବିଭିନ୍ନ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟପାଇଁ ଲେଖିବା ସମୟରେ ଶବ୍ଦ, ବାକ୍ୟର ସଂରଚନା ଆଦିକୁ ଉପଯୁକ୍ତ ଭାବରେ ବ୍ୟବହାର କରିବ ।	୧୦, ୧୧, ୧୨, ୧୩, ୧୪, ୧୫, ୧୬	-
ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଓ ବିଷୟବସ୍ତୁ ଅନୁସାରେ ଶବ୍ଦ, ବାକ୍ୟ, ବିରାମ ଚିହ୍ନର ଉଚିତ ବ୍ୟବହାର କରି ଲେଖିବ ।	୧୭, ୧୮	-
ଗପ, କବିତା କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ ସାମଗ୍ରୀକୁ ବୁଝିବ ଓ ସେଥିରେ ନିଜ ଗପ, କଥାକୁ ଯୋଡ଼ିବ ।	୧୯, ୨୦, ୨୧	-
ଆକଳନ - ୧	୨୨	-
ନିଜ କଷନାରୁ ଗପ, କବିତା, ଚିଠି ଆଦି ଲେଖିବ । କବିତା ଓ ଗପକୁ ଆଗକୁ ବଡ଼ାଇ ଲେଖିବ ।	୨୩, ୨୪, ୨୫, ୨୬, ୨୭, ୨୮, ୨୯, ୩୦, ୩୧	-
ଭାଷାର ଗୁଣାମୂଳକତାକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ନିଜ ଭାଷା ତିଆରି କରିବ ଓ ଏହାକୁ ବ୍ୟବହାର କରିବ ।	୩୨	-
ଭାଷାର ଗୁଣାମୂଳକତା ପ୍ରତି ଦୃଷ୍ଟି ଦେଇ ନିଜ ଭାଷା ଗଢ଼ିବ ଓ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ନିଜ ଲିଖନରେ ସାମିଲ କରିବ ।	୩୩, ୩୪, ୩୫, ୩୬	-

ଶିକ୍ଷଣ ଫଳାଫଳ	କାର୍ଯ୍ୟଫଙ୍କ୍ଷଣ କ୍ରମ ସଂଖ୍ୟା	ଶ୍ରେଣୀ ପାଠ୍ୟ ପୁସ୍ତକ ସଂପର୍କତ ପ୍ରସଙ୍ଗ
ଉନ୍ନତିନ୍ଦ୍ରିୟ ପ୍ରକାର ବିଷୟ ବନ୍ଧୁରେ ଆସୁଥିବା ନୂଆ ଶବକୁ ବୁଝି ତାହାର ଅର୍ଥ ବାହାର କରିବ ।	୩୭, ୩୮	-
ଡାଷାରେ ବ୍ୟାକରଣକୁ (ଯେପରି କାରକ, କର୍ତ୍ତା, କ୍ରିୟା ଆଦି) ଚିହ୍ନିବ ଓ ସେଥିପ୍ରତି ସଚେତନ ହୋଇ ଲେଖିବ ।	୩୯, ୪୦, ୪୧	-
ଆକଳନ - ୨	୪୨	-
ଶୁଣିଥିବା କଥା କିମ୍ବା ନିଜ ମନ କଥାକୁ ନିଜ ଶୈଳୀରେ ଉନ୍ନତିନ୍ଦ୍ରିୟ ଚିତ୍ର, ଶବ, ବାକ୍ୟ ଦ୍ୱାରା (ଲିଖିତ ରୂପରେ) ଅଭିବ୍ୟକ୍ତ କରିବ ।	୧	ଦେଶପ୍ରେମୀ କାବ୍ୟା, କିଏ ଭାସେ କିଏ ବୁଡ଼େ ।
ବିଭିନ୍ନ ବିଷୟରେ ବିଭିନ୍ନ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟପାଇଁ ଲେଖିବା ସମୟରେ ଶବ ବାକ୍ୟର ସଂରଚନା ଆଦିକୁ ଉପଯୁକ୍ତ ଭାବରେ ବ୍ୟବହାର କରିବ ।	୨	ବର୍ଷା, ମୋ ଜୀବନର ଅଭ୍ୟଳା କଥା ।
ଗପ କବିତା କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ ସାମଗ୍ରୀକୁ ବୁଝିବ ଓ ସେଥିରେ ନିଜ ଗପ, କଥାକୁ ଯୋଡ଼ିବ ।	୩, ୪	ଜନ୍ମଭୂମି, ଶରତ-ନଈ-କୁଳେ, ଧୂଳି ।
ନିଜ କଷନାରୁ ଗପ, କବିତା, ଚିଠି ଆଦି ଲେଖିବ । କବିତା ଓ ଗପକୁ ଆଗକୁ ବଡ଼ାଇ ଲେଖିବ ।	୫, ୬, ୭, ୯, ୧୦, ୧୧, ୧୨, ୧୩, ୧୪, ୧୫, ୧୬, ୧୭	ବନବାଣୀ, ବୃକ୍ଷଲତା ଆମ ବନ୍ଦୁ, ନ୍ୟାୟ ବିଚାର, କ'ଣ ଶିଖିବା, ଅଲିମ୍ପିକ କ୍ଲୀଡ଼ା, ସତକ ସୁରକ୍ଷା ଜୀବନ ରକ୍ଷା, ଓଡ଼ିଶାର ସଂସ୍କାର, ଦେଶପ୍ରେମୀ କାବ୍ୟା, କିଏ ଭାସେ କିଏ ବୁଡ଼େ, ବିଶ୍ୱ ବିଜ୍ଞାନ ବିବେକାନନ୍ଦ

ଶିକ୍ଷଣ ଫଳାଫଳ	କାର୍ଯ୍ୟଫଙ୍କ୍ଷଣ କ୍ରମ ସଂଖ୍ୟା	ଶ୍ରେଣୀ ପାଠ୍ୟ ପୁସ୍ତକ ସଂପର୍କତ ପ୍ରସଙ୍ଗ
ଆକଳନ - ୩	୮	-
ଆକଳନ - ୪	୧୮	-
ଭାଷାର ଗୁଣାମ୍ବକତାକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ନିଜ ଭାଷା ତିଆରି କରିବ ଓ ଏହାକୁ ବ୍ୟବହାର କରିବ ।	୧୯, ୨୦, ୨୧, ୨୨, ୨୩, ୨୪	ମୋ ଜୀବନର ଅଭୁଲା କଥା, କିଏ ଭାସେ କିଏ ବୁଡ଼େ, ଅଳିମ୍ପିକ କ୍ରୀଡ଼ା, ଓଡ଼ିଶାର ସଂସ୍କୃତ, ବୃକ୍ଷଲତା ଆମର ବଂଧୁ, ସତ୍ତକ ସୁରକ୍ଷା ଜୀବନ ରକ୍ଷା
ଆକଳନ - ୫	୨୭	-
ଭିନ୍ନଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ବିଷୟବିଷ୍ଣୁରେ ଆସୁଥୁବା ନୂଆ ଶବକୁ ବୁଝି ତାହାର ଅର୍ଥ ବାହାର କରିବ ।	୨୪, ୨୭, ୨୮	ରାଜୋଚିତ ବ୍ୟବହାର, ବର୍ଷା, ଅଳିମ୍ପିକ କ୍ରୀଡ଼ା
ଭାଷାରେ ବ୍ୟାକରଣକୁ (ଯେପରି କାରକ, କର୍ତ୍ତା, କ୍ରିୟା ଆଦି) ଚିହ୍ନିବ ଓ ସେଥିପ୍ରତି ସଚେତନ ହୋଇ ଲେଖିବ ।	୨୯, ୩୦, ୩୧, ୩୨, ୩୩	ବିଶ୍ୱ ବିଜୟୀ ବିବେକାନନ୍ଦ, କ'ଣ ଶିଖିବା, ସତ୍ତକ ସୁରକ୍ଷା ଜୀବନ ରକ୍ଷା
ଆକଳନ - ୬	୩୪	-

କାର୍ଯ୍ୟଫର୍ଡ - ୧

ଶିକ୍ଷଣ ପଂକ୍ତାଫଳ :-

ଶୁଣିଥିବା କଥା କିମ୍ବା ନିଜ ମନ କଥାକୁ ନିଜ ଶୈଳୀରେ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଚିତ୍ର, ଶବ୍ଦ, ବାକ୍ୟ ଦ୍ୱାରା (ଲିଖିତ ରୂପରେ) ଅଭିବ୍ୟକ୍ତ କରିବ ।

(କ) ତଳ ଅନୁଲ୍ଲେଦଟି ପଢ଼ ।

ଖେଳ ପଡ଼ିଆ ପାଖରେ ବରଗଛଟିଏ । ଗଛରେ ଅନେକ ରକମର ପଶୁପକ୍ଷୀ ରହୁଥିଲେ । ଦିନେ ଉପରବେଳା, କୌଳାସ ଓ ଚନ୍ଦ୍ରମଣି ପଡ଼ିଆରେ ଖେଲୁଥିଲେ । ଦେଖିଲେ, ଦଳେ ଲୋକ କୁରାକି ଧରି ଆସି ବରଗଛକୁ କାଟିବାକୁ ବସିଲେ । ପିଲାଦୁହଁ ଗଛର ଉପକାରିତା ବିଷୟରେ ବୁଝାଇ ଗଛ ନ କାଟିବାକୁ କହିଲେ । ଲୋକେ ବୁଝିଲେ ଯେ- ଗଛ ଆମର ଅତି ଉପକାରୀ । ସେମାନେ ଗଛର କୌଣସି କ୍ଷତି ନ କରି ଫେରିଗଲେ ।

(ଖ) ଉଦାହରଣ ଅନୁଯାୟୀ ସାରଣୀ ପୂରଣ କରିବା ।

	(୧)- ଆକାର	(୨)-ଙ୍କ-କାର	(୩) ଛ-କାର	(୪)ଉ-କାର	(୫)ଉ-କାର	(୬)ର-କାର	(୭) ଏ-କାର	(୮) ଏ-କାର	(୯)ଓ-କାର	(୧୦)ଓ-କାର
କ	କା	କି	କୀ	କୁ	କୂ	କୃ	କେ	କୈ	କୋ	କୋକୌ
ଖ										
ଗ										
ଘ										
ଚ										
ଛ										

ଶିକ୍ଷକଙ୍କପାଇଁ ସୂଚନା

ଶିକ୍ଷକ କାର୍ଯ୍ୟଫର୍ଡ ୧ ଠାରୁ ୩ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟଗୁଡ଼ିକର ଆଦର୍ଶ ଉଚ୍ଚପଠନ କରିବେ ।

ବନାନ ଅନୁଯାୟୀ ଉଚ୍ଚାରଣ, ଶୁଣି ଓ ସ୍ଵର୍ଣ୍ଣ ପଠନ ପ୍ରତି ଧାନ ଦେବେ । ପିଲାଯେପରି ଶବ୍ଦ ଓ ବାକ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ କହିବ, ପଢ଼ିବ, ଲେଖିବ ସେଥିପ୍ରତି ଦୃଷ୍ଟି ଦେବେ । ଆବଶ୍ୟକ ଉପକରଣ ରୂପେ ଶିକ୍ଷକ କାର୍ଯ୍ୟଫର୍ଡ, ଶଳକାର୍ଡ, ମ୍ଲୀମକାର୍ଡ, ଚିତ୍ରକାର୍ଡ, ବ୍ୟବହାର କରିବେ ।

(ଗ) ନିମ୍ନ ମାତ୍ରାଯୁକ୍ତ ୨ଟି ଲେଖାଏଁ ଶବ୍ଦ ଲେଖ ।

‘ଠ’ ଆ କାର-.....
‘ଇ’ ଇ କାର - .....

‘ଈ’ ଈ କାର- .....

‘ଉ’ ଉ କାର- .....

‘ଏ’ ଏ କାର- .....

‘ଓ’ ଓ କାର- .....

‘ବୀ’ ବୀ କାର- .....

(ଘ) ତଳେ ଦିଆଯାଇଥିବା ସୀକାର ଯୁକ୍ତ ଶବ୍ଦ ଗୁଡ଼ିକୁ ଦେଖି ଲେଖ ।

କେଳାଶ	ବୈରାଗୀ	ଗୌରିକ	ଶୈବାଳ	ବୈଶାଖ
.....	.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....	.....

(ଡ) ତଳେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରୁ ଠିକ୍ ବନାନ ଥିବା ଶବ୍ଦଟିକୁ ଗୋଲ ବୁଲାଅ ।

ଗୀଡ଼-ଗିଡ଼, ମୂଷା-ମୂଷା ବିର-ବିର କାଟ-କିଟ ମୂଳା-ମୂଳା

କାର୍ଯ୍ୟପଂଦ୍ର - ୨

ଶିକ୍ଷଣ ପଂକ୍ତାପଂକ :-

ଶୁଣିଥିବା କଥା କିମ୍ବା ନିଜ ମନ କଥାକୁ ନିଜ ଶୈଳୀରେ ଭିନ୍ନଭିନ୍ନ ଚିତ୍ର, ଶବ୍ଦ, ବାକ୍ୟ ଦ୍ୱାରା (ଲିଖିତ ରୂପରେ) ଅଭିବ୍ୟକ୍ତ କରିବ ।

- ସାରଣୀରେ ଥିବା ଅକ୍ଷରକୁ ନେଇ କେତୋଟି ପରିବା ଓ ପଶୁର ନାମ ସାରଣୀ ତଳେ ଥିବା ଖାଲି ଜାଗାରେ ଲେଖ ।

ଆ	ଆ	ବା	ଆ	ଆ	ଆ
ଲୁ	ଡ଼ା	ବି	ଲେ	ଇ	ପ
ମୁ	ଲା	ହା	ତୀ	ରା	ଧ
ମ	କା	ହା	ର	ଦ	ଆ
କୁ	କୁ	ର	ସା	ରୁ	ଉ
ଗା	ଜ	ର	ପ	ଣ	ସ

କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧ - ୪

ଶିକ୍ଷଣ ପଂକାପଳ :-

ଶୁଣିଥିବା କଥା କିମ୍ବା ନିଜ ମନ କଥାକୁ ନିଜ ଶୌଳୀରେ ଉଚ୍ଚାରିତ ଚିତ୍ର, ଶବ୍ଦ, ବାକ୍ୟ ଦ୍ୱାରା (ଲିଖ୍ତ ରୂପରେ) ଅଭିବ୍ୟକ୍ତ କରିବ ।

.....

.....

.....

.....

- ଉପର ଚିତ୍ରଗୁଡ଼ିକ ବିଷୟରେ ଗୋଟିଏ ଲେଖାଏଁ ବାକ୍ୟ ଲେଖ ।

କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧତି - ୩

ଶିକ୍ଷଣ ପଂକ୍ଳାପଳ :-

ଶୁଣିଥୁବା କଥା କିମ୍ବା ନିଜ ମନ କଥାକୁ ନିଜ ଶୈଳୀରେ ଭିନ୍ନଭିନ୍ନ ଚିତ୍ର, ଶବ୍ଦ, ବାକ୍ୟଦ୍ୱାରା (ଲିଖ୍ତ ରୂପରେ) ଅଭିବ୍ୟକ୍ତ କରିବ ।

ଆସ ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକ ପଢ଼ିବା ଓ ଉଦାହରଣ ଅନୁସାରେ ଶବ୍ଦ ଲେଖିବା ।

ଜାହାଜ - ଜଟ - ଚଗର - ରକତ - ତରାଙ୍ଗ - ଜାପାନ -----

ଖଜା | ----- ବଜାର -----

ସ୍ଥାଧୀନ ----- ଦୁଆତ -----

ଖବର କାଗଜ ----- କାନ -----

ରାଣୀ ----- ତାରା -----

ହାତୀ -----

ଲୁଣ -----

ଆଖିପତା -----

ତାରା -----

ମାରିବା -----

କାର୍ଯ୍ୟଫଂଦ୍ର - ୪

ଶିକ୍ଷଣ ପଂକ୍ତାପଂକ : -

ଶୁଣିଥୁବା କଥା କିମ୍ବା ନିଜ ମନ କଥାକୁ ନିଜ ଶୈଳୀରେ ଭିନ୍ନଭିନ୍ନ ଚିତ୍ର, ଶବ୍ଦ, ବାକ୍ୟଦ୍ୱାରା (ଲିଖ୍ତ ରୂପରେ) ଅଭିବ୍ୟକ୍ତ କରିବ ।

ଆସ ନିମ୍ନଲିଖିତ ଅକ୍ଷର ଓ ମାତ୍ରାକୁ ନେଇ ଶବ୍ଦ ଗଢ଼ିବା

ଅକ୍ଷର	ମାତ୍ରା	ଶବ୍ଦ
କଉ	ଆ'କାର	କାଉ
ପର	ଆ'କାର	.....
ଚକ	ଇ କାର	.....
ନର	ଇ' କାର	.....
ଚଳ	ଉ' କାର	.....
ମଳା	ଉ କାର	.....
ମର	ର କାର	.....

ଅକ୍ଷରଗୁଡ଼ିକରେ ମାତ୍ରା ଯୋଗ କରି ଶବ୍ଦ ଲେଖ ।

ଯେପରି	କ- କାଠ	ସ	ଦ	ଶି .....
	ମ-	ୟ	ଜ	ଦ .....
	ହ	ର	ଲ	ସ .....

କାର୍ଯ୍ୟଫର୍ଡ - ମ

ଶିକ୍ଷଣ ପଂକାପଳ :-

ଉତ୍ତରଭିନ୍ନ ବିଷୟବସ୍ତୁରେ ଆସୁଥିବା ନୃଥା ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକୁ ବୁଝି ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଲେଖାରେ ବ୍ୟବହାର କରିବ ।

(କ) ଆସ ପଡ଼ିବା ।

ଆମ ରାଜ୍ୟରେ ପ୍ରତିବର୍ଷ “ସୁରଭି” କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ହୁଏ । ପ୍ରତିଭାର ଅନ୍ୟନାମାନୀୟ ଏହାର ମୂଳ ଲକ୍ଷ୍ୟ ଅଟେ । ଏଥିପାଇଁ ପ୍ରଥମେ ବୁନ୍ଦ ଓ ଜିଲ୍ଲା ସ୍ତରରେ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରତିଯୋଗିତା ହୋଇଥାଏ । ପ୍ରତି ଜିଲ୍ଲାରୁ ଯୋଗ୍ୟ ପ୍ରତିଯୋଗୀ ରାଜ୍ୟପ୍ରତିନିଧିରରେ ଭାଗ ନେବାପାଇଁ ଭୁବନେଶ୍ୱର ଆସନ୍ତି । ଏଠାରେ ତିନି ଦିନ ଧରି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଚାଲେ । ଶେଷଦିନରେ କୃତୀ ପ୍ରତିଯୋଗୀଙ୍କୁ ପ୍ରଶଂସା ପତ୍ର ଦିଆଯାଇଥାଏ ।

(ଖ) ନିମ୍ନ ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକୁ ଦେଖି ଲେଖ ।

ପଦ୍ମ-

ଶୁକ୍ଳ-

ମଳ୍ଲ-

ସର୍ପ-

ଜନ୍ମ-

ଅମ୍ବ-

ପଳ୍ଲୀ-

ପର୍ବତ-

(ଗ) ଉତ୍ତର କୋଠରୁ ଗୋଟିଏ ଲେଖାଏଁ ଅକ୍ଷର ନେଇ ଶବ୍ଦ ଗଢ଼ ।

ଜ, ଗ, ଶୁ, ମ, ସ, ବି, ର, ପ

ଦ୍ୟ, କି, ନୃ, ଶ୍ଵି, ଲି, ତ୍ର, ପ୍ର

ଶିକ୍ଷକଙ୍କପାଇଁ ସୂଚନା

ଶିକ୍ଷକ କାର୍ଯ୍ୟଫର୍ଡ-୮ ୦୩ ମୁଣ୍ଡ ଆଦର୍ଶ ଉଚ୍ଚପଠନ କରାଇବା ସହିତ ପଂକାଯୁକ୍ତ ଶବ୍ଦ ଗୁଡ଼ିକୁ ବନାନା ଅନୁଯାୟୀ ଉଚ୍ଚକରଣ, ଶୁଦ୍ଧ ଓ ସ୍ଵର୍ଗ ପଠନ ପ୍ରତି ଧ୍ୟାନ ଦେବେ । ପିଲାଙ୍କୁ ପଳାଯୁକ୍ତ ଶବ୍ଦ, ବାକ୍ୟ କହିବା, ପଡ଼ିବା ଓ ଲେଖିବା ସହ ସଂଶୋଧନ ପ୍ରତି ଧ୍ୟାନ ଦେବେ । ଉପକରଣ ଭାବେ ଶବ୍ଦ ସାରଣୀ, ଶବ୍ଦକାର୍ତ୍ତ, ପ୍ଲାସକାର୍ତ୍ତ, ଚିତ୍ରକାର୍ତ୍ତ, ବ୍ୟବହାର କରିବେ । ପ୍ରତ୍ୟେକ ପିଲା ପଳାଯୁକ୍ତ ଶବ୍ଦ ଓ ବାକ୍ୟ ଶୁଦ୍ଧିଭାବେ କହିବ, ପଡ଼ିବ ଓ ଲେଖିବ ।

କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧତି - ୧୦

ଶିକ୍ଷଣ ପଂକାପଂକ :-

ବିଭିନ୍ନ ବିଷୟରେ ବିଭିନ୍ନ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପାଇଁ ଲେଖନା ସମୟରେ ଶଙ୍ଖ, ବାକ୍ୟର ସଂରଚନା ଆଦିକୁ ଉପଯୁକ୍ତ ଭାବରେ ବ୍ୟବହାର କରିବ ।

(କ) ଆସ, ବାକ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ପଡ଼ିବା ।

ମୋହନ ବରିଚାକୁ ଗଲା ।
କାଳି ରାଷ୍ଟ୍ରୀ ପୂର୍ଣ୍ଣମା ଥିଲା ।
ରାମ ମାଠିଆ ତିଆରି କରୁଥିଲା ।
ସିଏ ଘରେ ଥିଲା ।
ବାଦଳ ଗର୍ଜନ କରୁଅଛି ।
ଆଜି ମୁଁ ବଜାରରେ ହାତୀ ଦେଖିଲି ।
ଆଜାଦ ଏକ କାହାଣୀ ଲେଖିଲା ।

ତୁମେ ବଜାରକୁ ଯାଆ ।
ମୀନା ଆମକୁ ଭୋଜି ଦେଲା ।
ତୁମର ନାମ ଅନିଲ ।
ମୁଁ ଲାଲକିଲ୍ଲା ଦେଖୁଛି ।
କାଳି ବରଷା ହୋଇଥିଲା ।
ବୁଦ୍ଧିଆଣୀ ଜାଲ ବୁଝୁଛି ।
ସୋହନ ବଜାର ଗଲା ।

(ଖ) ବାକ୍ୟରେ ଥିବା ଶୂନ୍ୟସ୍ଥାନ ପୂରଣ କର ।

କାଳି ରାଷ୍ଟ୍ରୀ..... ଥିଲା ।
ବାଦଳ.....କରୁଅଛି ।
ମୁଁ ବଜାରରେ ..... ଦେଖିଲି ।
ମୁଁ .....ଦେଖିଛି ।

(ଗ) ଉପର ବାକ୍ୟଗୁଡ଼ିକରେ କାମକୁ ବୁଝାଉଥିବା ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକୁ ବାହି ଲେଖ ।

ଶିକ୍ଷକଙ୍କପାଇଁ ସୂଚନା

- ଶିକ୍ଷକ କାର୍ଯ୍ୟଫର୍ଡ ୧୦ ଠାରୁ ୧୩ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟଗୁଡ଼ିକର ଆର୍ଦ୍ର ପଠନ କରିବେ । ବନାନ ଅନୁଯାୟୀ ଉଚ୍ଚାରଣ, ଶୁଣି ଓ ସ୍ଵକ୍ଷ୍ଵ ପଠନ କରିବେ । ଶବ୍ଦ ଓ ବାକ୍ୟ ଲିଖନ ସମୟରେ ଦୁଇଟି ଅକ୍ଷର, ଶବ୍ଦଶବ୍ଦ, ଧାତ୍ରିଧାତ୍ରି ମଧ୍ୟରେ ଉପଯୁକ୍ତ ବ୍ୟବଧାନ ରଖିବେ ।
- ଉପକରଣ ଭାବେ ବିଭିନ୍ନ ଶିଖୁ ପତ୍ରିକା ପଠନ ସହିତ ସହଜ ଉପଳଦ୍ଧ ପୁସ୍ତକକୁ ବ୍ୟବହାର କରିବେ ।
- ପିଲାମାନେ ଫଳୀ ଓ ଯୁକ୍ତାକ୍ଷରଯୁକ୍ତ ଶବ୍ଦ ମେଳ ବାକ୍ୟ ଗଂନ କରିବେ ଏବଂ ସେଗୁଡ଼ିକୁ କହିବେ, ପଡ଼ିବେ, ଲେଖିବେ ।

କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧତି - ୧୧

ଶିକ୍ଷଣ ପଂକାପଳ :-

ବିଭିନ୍ନ ବିଷୟରେ ବିଭିନ୍ନ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପାଇଁ ଲେଖନା ସମୟରେ ଶବ୍ଦ, ବାକ୍ୟର ସଂରଚନା ଆଦିକୁ ଉପଯୁକ୍ତ ଭାବରେ ବ୍ୟବହାର କରିବ ।

ଆସ, ଚିତ୍ର ଦେଖୁ ବାକ୍ୟ ପୂରଣ କରିବା :-

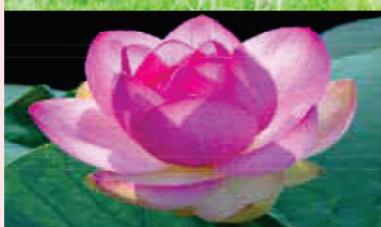
ସୀତା ..... ଆଶିଲା ।

ତୁମେ..... ଖାଆ ।

.....ଜଙ୍ଗଲରୁ ଗଲା ।

ମୋହନ.....ନେଇକରି ଆସିଲା ।

ଅଜୟ.....ରେ ଗଲା ।

.....ଖଟା ଲାଗିଥାଏ ।

କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧତି - ୨

ଶିକ୍ଷଣ ଫଳାଫଳ :-

ଶୁଣିଥିବା କଥା କିମ୍ବା ନିଜ ମନ କଥାକୁ ନିଜ ଶୈଳୀରେ ଭିନ୍ନଭିନ୍ନ ଚିତ୍ର, ଶବ୍ଦ, ବାକ୍ୟଦ୍ୱାରା (ଲିଖିତ ରୂପରେ) ଅଭିବ୍ୟକ୍ତ କରିବ ।

ଆସ, ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକ ସଜାତ୍ତି ବାକ୍ୟ ଗଢ଼ିବା ।

ନାଚୁଥିଲା / ଜଙ୍ଗଲରେ/ ମୟୂର

.....
.....

ଦୌଡ଼ୁଛି / ଘୋଡ଼ା

.....
.....

ମୋର / ଏହି / ପେନ୍ସିଲଟି

.....
.....

ଘାସ / ଗାଇ / ଖାଏ

.....
.....

ଫଳ/ ବଜାରରୁ /ମୋହନ / ଆଣିଲା

.....
.....

ମାଠିଆରୁ / କାଉ / ପାଣି / ପିଇଲା

.....
.....

କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧ - ୧୭

ଶିକ୍ଷଣ ଫଳାଫଳ :-

ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଓ ବିଷୟବସ୍ତୁ ଅନୁସାରେ ଶବ୍ଦ, ବାକ୍ୟ, ବିରାମ ଚିହ୍ନର ଉଚିତ ବ୍ୟବହାର କରି ଲେଖିବେ ।

(ଶିକ୍ଷକ ନିଜ ମନରୁ ମାତ୍ରା / ଫଳା ଯୁକ୍ତ କେତେକ ବାକ୍ୟ ଶୁତଳିଖନ ଡାକିବେ ।)

ଶିକ୍ଷକଙ୍କପାଇଁ ସୂଚନା

ଶିକ୍ଷକ କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧ ୧୭ ଓ ୧୮ ରେ ପିଲାଙ୍କୁ ଶୁଦ୍ଧ ଉଚାରଣ ସହ ଫଳା ଓ ଯୁକ୍ତାକ୍ଷର ଯୁକ୍ତ ଶବ୍ଦ ଡାକିବେ ।

ପିଲାମାନେ ଏକାଗ୍ରତାର ସହିତ ଶୁଣି ସ୍ଵର୍ଗ ଅକ୍ଷର ଓ ବନାନ ଶୁଦ୍ଧ କରି ଲେଖିବା ଉପରେ ଗୁରୁତ୍ୱ ଦେବେ ।

ଉପକରଣ ଭାବେ ଶିକ୍ଷକ ବିଭିନ୍ନ ଶିଶୁ ପତ୍ରିକା, ପାଠ୍ୟ ପୁସ୍ତକ ସମ୍ବାଦ ପତ୍ର ବ୍ୟବହାର କରିବେ ।

ପିଲାମାନେ ଶିକ୍ଷଣଙ୍କଠାରୁ ଶୁଣି ଶୁଦ୍ଧ, ସ୍ଵର୍ଗ ଫଳା ଓ ଯୁକ୍ତାକ୍ଷର ଯୁକ୍ତ ଶବ୍ଦ କହିବେ, ପରିବେ ଓ ଲେଖିବେ ।

କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧ - ୧୨

ଶିକ୍ଷଣ ପଂକାପଂକ :-

ବିଭିନ୍ନ ବିଷୟରେ ବିଭିନ୍ନ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ପାଇଁ ଲେଖିବା ସମୟରେ ଶବ୍ଦ, ବାକ୍ୟର ସଂରଚନା ଆଦିକୁ ଉପ୍ରୟୋଗ ଭାବରେ ବ୍ୟବହାର କରିବ ।

- କୋଠରି ଭିତରୁ ଅକ୍ଷର ନେଇ ଶବ୍ଦ ଗଠନ କର ଓ ଏହି ଶବ୍ଦମାନଙ୍କୁ ନେଇ ଗୋଟିଏ ଲେଖାଏଁ ବାକ୍ୟ ଲେଖ ।

ହା	ଶ୍ରୀ	ନି	ଆ	ଭି
ଗ	କ	ଡ଼	ଭେ	ଡୁ
ବେ	ଲା	ଏ	ଡ	ରୁ
ଡା	ଚି	ଷ୍ଟି	ହ୍ର	ଡୀ
ସିଂ	ର	ଆ	ଆଁ	ଚା

ଶବ୍ଦ

..... , ..., ..., ..., ..., ...

..... , ..., ..., ..., ..., ...

ବାକ୍ୟ ଲେଖ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- ତଳେ ଲେଖାଯାଇଥିବା ଶବ୍ଦକୁ ସଜାଡ଼ି ପାଖ ଘରେ ଲେଖ ।

ଖବରିଶା-

ଲଥନ୍ତ୍ର-

ତୟକ୍ତ-

ତୋଷତ୍ୱ-

ଜମ୍ବୁଗ-

ରସମ୍-

ନିକଦ୍ଦେ-

ଲିଚଣ୍ଠି-

ଶୁଣିଲ-

- ଉପର ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକୁ ନେଇ ଗୋଟିଏ ଲେଖାଏଁ ବାକ୍ୟ ଲେଖ ।

କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧତି - ୯

ଶିକ୍ଷଣ ପଂକ୍ଳାପଳ :-

ଉନ୍ନତିନ୍ଦ୍ରିୟ ବିଷୟ ବହୁରେ ଆସୁଥିବା ମୂର୍ଖ ଶକ୍ତିକୁ ବୁଝି ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଲେଖାରେ ବ୍ୟବହାର କରିବ ।

- ଆସ ସଜାତି ଲେଖିବା ।

ନିର୍ମାଣ	ଅରଣ୍ୟ	ପଦ୍ମଦୂଳ	ପର୍ବତ	ଶ୍ଵର	ଦ୍ୱାରା

ୟ-ପଂଳା ଦେଇ ଶବ୍ଦ ଗଢ଼ିବା

ବାଦ	ପଦ	ସହ	ବାହୀ	ବିଦାଳୟ	ଶଦ
-----	----	----	------	--------	----

ର-ପଂଳା ଦେଇ ଶବ୍ଦ ଗଢ଼ିବା

ଗହ	ପତ	ରକ	ରତ	ଦବ୍ୟ	ପଶ୍ଚ	ଚକ
----	----	----	----	------	------	----

ଲ-ପଂଳା ଓ ଲ-ପଂଳା ଦେଇ ଶବ୍ଦ ଗଢ଼ିବା

କେଶ	ଶୁକପକ୍ଷ	ମଳୀ	ରକ୍ତ	ମାନ	ଜିଲ୍ଲା
-----	---------	-----	------	-----	--------

ମ ପଂଳା ଓ ନ ପଂଳା ଦେଇ ଶବ୍ଦ ଗଢ଼ିବା

ପଦ	ଯତ	ଜନ	ଛଦବେଶ	ଅନ	ସାନ
----	----	----	-------	----	-----

ରେପ୍ ଦେଇ ଶବ୍ଦ ଗଢ଼ିବା ।

ସପ	ଚମ	ସବତ	ଦପଣ	ଗବ	କମ
----	----	-----	-----	----	----

କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧତି - ୧୩

ଶିକ୍ଷଣ ପଂକାପଂକ :-

ବିଭିନ୍ନ ବିଷୟରେ ବିଭିନ୍ନ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟପାଇଁ ଲେଖବା ସମୟରେ ଶବ୍ଦ, ବାକ୍ୟର ସଂରଚନା ଆଦିକୁ ଉପ୍ରୟୋଗ ଭାବରେ ବ୍ୟବହାର କରିବ ।

- ଆସ, ନିମ୍ନଲିଖିତ ଶବ୍ଦକୁ ବାକ୍ୟରେ ବ୍ୟବହାର କରିବା ।

ଘୋଡ଼ା.....

ଜଙ୍ଗଳ.....

ବଜାର.....

ବିବାହ.....

ମେଳା.....

ଘର.....

ହାତୀ.....

ଚପଳ.....

କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧ - ୩୩

ଶିକ୍ଷଣ ପଂକାପଳ :-

ଉତ୍ତର ଗୁଣାଡ଼କପ୍ରତି ଦୃଷ୍ଟି ଦେଇ ନିଜ ଭାଷା ଗଡ଼ିବ ଓ ସେଗୁଡ଼ିକ ନିଜ ଲିଖନରେ ସାମିଲ କରିବ ।

ଆସ ପଡ଼ିବା ଏବଂ ଗପଟିକୁ ଆଗେଇ ନେବା

ଏକ ଛୋଟ ମାଛ ଥିଲା । ସେ ଏଠିସେଠି ଖେଲୁଥିଲା । କେବେ ପାଣିରୁ ଡେଇଁ ମାଟି ଉପରକୁ ଚାଲିଆସେ । କେବେକେବେ ପାଣି ତଳକୁ ଯାଇ ଖାଦ୍ୟ ଖାଏ । ବେଳେବେଳେ ସାଙ୍ଗ ସହିତ ନାଚେ ଓ ଗୀତ ଗାଏ । ସେ କେବେ ଥକି ପଡ଼େନା । ସେ ଏମିତି ଖେଳି ଚାଲିଥାଏ ।

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ଶିକ୍ଷକଙ୍କପାଇଁ ସୁଚନା

ଶିକ୍ଷକ କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧ ଶାଖା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଥିବା ଗଞ୍ଜ ଓ ଚିତ୍ରର ପଠନ କରିବେ । ଚିତ୍ର ଓ ଗଞ୍ଜ ସଂପର୍କରେ ପିଲାଙ୍କ ସହିତ ଆଲୋଚନା କରିବେ । ଚିତ୍ର ଓ ଗଞ୍ଜ ସମ୍ପର୍କରେ କେତୋଟି ବାକ୍ୟ କହିବା ପରେ ଏହାକୁ ଆଗେଇ ନେବାକୁ ପିଲାଙ୍କୁ ଆହ୍ଵାନ ଦେବେ । ଉପକରଣଭାବେ ବିଭିନ୍ନ ଅନୁଲେଖଦ, ଗଞ୍ଜ ଓ ଚିତ୍ର ସଂଗ୍ରହକରି ବ୍ୟବହାର କରିବେ । ପିଲାମାନେ ଚିତ୍ର ବର୍ଣ୍ଣନା କରିବେ ଗଞ୍ଜକୁ ଆଗେଇ ନେବେ, କହିବେ ଓ ଲେଖିବେ ।

କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧ - ୧୪

ଶିକ୍ଷଣ ପଂକାପଳ :-

ବିଭିନ୍ନ ବିଷୟରେ ବିଭିନ୍ନ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟପାଇଁ ଲେଖିବା ସମୟରେ ଶବ୍ଦ, ବାକ୍ୟର ସଂରଚନା ଆଦିକୁ ଉପଯୁକ୍ତ ଭାବରେ ବ୍ୟବହାର କରିବ ।

ଆସ ନିମ୍ନ ଶବ୍ଦ ଗୁଡ଼ିକୁ ନେଇ ବାକ୍ୟ ଗଠନ କରି ଲେଖିବା

କାଉ, କାଠ, ଚିଲ, କିଆ, ଦୀପ,
ବୀର, କୁକୁର, ଫୁଲ, କୂପ, ଧୂପ,
ବୃକ୍ଷ, ଗୃହ, ପେଜ, ମେଉଳ,
ବୈଦ୍ୟ

ସୈନିକ, ଭୋଲ, ପୋଟଳ,
ଦୌଡ଼, ଚୌକି, ବାଦ୍ୟ, ନବଗ୍ରହ,
ଶୁକ୍ଳ, ମଳ୍ଲୀ, ଅଶ୍ଵ, ପଡ଼ୁ, ରତ୍ନ, ସର୍ପ

କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧ - ୧୫

ଶିକ୍ଷଣ ପଂକାପଳ :-

ବିଭିନ୍ନ ବିଷୟରେ ବିଭିନ୍ନ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟପାଇଁ ଲେଖିବା ସମୟରେ ଶବ୍ଦ ବାକ୍ୟର ସଂରଚନା ଆଦିକୁ ଉପଯୁକ୍ତ ଭାବରେ ବ୍ୟବହାର କରିବ ।

- ଆସ ନିମ୍ନ ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକୁ ନେଇ ବାକ୍ୟ ଗଠନ କରି ଲେଖିବା

ବୁଦ୍ଧଦେବ

ଡାକ୍ତର

ଖଣ୍ଡ

ପୁଷ୍ପାଞ୍ଜଳି

ଶବ୍ଦ

ମହାମୂର୍ତ୍ତି ଗାନ୍ଧୀ

ଅଙ୍ଗାଳିକା

ମନ୍ତ୍ରୀ

ଅନ୍ତନଳୀ

ଅସ୍ତ୍ର

ଦେଖିଲୁ

ପୁଷ୍ପରିଣୀ

ଅଙ୍ଗ

ଉତ୍ତରବିଦ୍ୟାଳୟ

ବାକ୍ୟ

ପଣ୍ଡିମଦିଗ

ଶିଛୀ

କଛୁପ

କୁମୁଦଶ୍ରୀ

ପୁଷ୍ପଗୁଛ

ନମସ୍କାର

- ଆସ ନିଜ ବିଷୟ, ନିଜ ସ୍କୁଲ ବିଷୟ ଓ ନିଜ ଗାଁ ବିଷୟରେ କିଛି ବାକ୍ୟ ଲେଖିବା ।

ନିଜ ବିଷୟରେ -

ନିଜ ସ୍କୁଲ ବିଷୟରେ -

ନିଜ ଗାଁ ବିଷୟରେ -

କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧ - ୨୨

ଆକଳନ-୧

ଠିକ୍ ଉତ୍ତର ପାଖରେ ଠିକ୍ ଚିହ୍ନ (✓) ଦିଅ ।

ପ୍ରଶ୍ନ ନଂ-୧. ନିମ୍ନୋକ୍ତ ମଧ୍ୟରୁ କେଉଁଟି ‘ଆ’ କାର ଥୁବା ଶବ୍ଦ ଅଟେ ?

- (କ) ନିକିତ୍ତ   (ଖ) ଚଉକି   (ଗ) ରାଜା   (ଘ) କଉଡ଼ି

ପ୍ରଶ୍ନ ନଂ-୨. ଠିକ୍ ବନାନ୍ ଥୁବା ଶବ୍ଦଟି ହେଲା -

- (କ) ମୂଷା   (ଖ) ମୁଷା   (ଗ) ମୁସା   (ଘ) ମୂଶା

ପ୍ରଶ୍ନ ନଂ-୩. କେଉଁଟି ଠିକ୍ ବାକ୍ୟ ଅଟେ ?

- (କ) ମୋ ଏହିଟି ପେନସିଲ   (ଖ) ପେନସିଲଟି ମୋ ଏହି
(ଗ) ଏହିଟି ମୋ ପେନସିଲ   (ଘ) ମୋ ପେନସିଲ ଟି ଏହି

ପ୍ରଶ୍ନ ନଂ-୪. ‘ମ’ ଫଳା (ୟ) ଯୁକ୍ତ ଶବ୍ଦଟି ହେଲା

- (କ) ଶୁକ୍ଳ   (ଖ) ସର୍ପ   (ଗ) ପଢୁ   (ଘ) ଜହୁ

ପ୍ରଶ୍ନ ନଂ-୫. ‘ଖରେଣା’ ଶବ୍ଦକୁ ସଜାତି ଲୋଖିଲେ କଣ ହେବ ?

- (କ) ଶାବେଣ   (ଖ) ବୈଶାଖ   (ଗ) ଖଶାବୈ   (ଘ) ଶାଖବୈ

ପ୍ରଶ୍ନ ନଂ-୬. ‘ଅନ୍ଧାର’ ଶବ୍ଦର ବିପରୀତ ଅର୍ଥବୋଧକ ଶବ୍ଦଟି -

- (କ) ରାତି   (ଖ) ଆଲୋକ   (ଗ) ଦିବସ   (ଘ) ଅନ୍ଧାରିଆ

ପ୍ରଶ୍ନ ନଂ-୭. କେଉଁଟି ‘ସରଗ’ ର ଗଦ୍ୟ ରୂପ ଅଟେ ?

- (କ) ସର୍ଗ   (ଖ) ସ୍ଵରଗ   (ଗ) ସ୍ଵର୍ଗ   (ଘ) ସର୍ଗ

ଅନୁଛ୍ଳେଦଟି ପଢ଼ି ଉପଯୁକ୍ତ ଉତ୍ତର ପାଖରେ (୦ିକ) ଚିହ୍ନ ଦିଅ ?

ପଣ୍ଡିମ ଆକାଶରେ ସୂର୍ଯ୍ୟ ଅଷ୍ଟ ହୋଇସାରିଆ'ନ୍ତି । ଅକାର ହୋଇ ଆସୁଥାଏ । ହଠାତ୍ ଆକାଶରୁ ଦଲକାଏ ନିଆଁ କ୍ଷିପ୍ର ବେଗରେ ଖସିଆସିଲା । ଏହା ଦେଖୁ ଲୋକମାନେ ଆଶ୍ରମ୍ୟ ହୋଇଗଲେ । ସେମାନେ ଭାବିଲେ ଏହା ଆଉ କ'ଣ ହୋଇଥୁବ, ଉଲ୍କାପିଣ୍ଡ ନିଶ୍ଚିତ ।

ପ୍ରଶ୍ନ ନଂ-୮. ସୂର୍ଯ୍ୟ କେଉଁ ଆକାଶରେ ଅଷ୍ଟହେଲେ ?

- (କ) ପୂର୍ବ   (ଖ) ପଣ୍ଡିମ   (ଗ) ଉତ୍ତର   (ଘ) ଦକ୍ଷିଣ

ପ୍ରଶ୍ନ ନଂ-୯. ଆକାଶରୁ କ୍ଷିପ୍ର ଗତିରେ କ'ଣ ପଡ଼ିଲା ?

- (କ) ପଥର   (ଖ) ଦଲକାଏ ନିଆଁ   (ଗ) ପାଣି   (ଘ) ମାଛ

ପ୍ରଶ୍ନ ନଂ-୧୦. ଉଲ୍କାପିଣ୍ଡ ଦେଖୁ ଲୋକମାନେ ..... ।

- (କ) ଡରିଗଲେ ।   (ଖ) ଆଶ୍ରମ୍ୟ ହେଲେ ।

- (ଗ) ଧାଇଁଧାଇଁ ଡକାଡକି ହେଲେ ।   (ଘ) ଖୁସିରେ ନାଚିଲେ ।

କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧ - ୨୩

ଶିକ୍ଷଣ ପଂକାପଳ :-

ନିଜ କଷଣାରୁ ଗପ, କବିତା, ଚିଠି ଆଦି ଲେଖନ କରିବ । କବିତା ଓ ଗପକୁ ଆଗକୁ ବଜାଇବ ।

● କାହାଣୀଟିକୁ ପଡ଼ି ପ୍ରଶ୍ନର ଉଭର ଦିଅ

ସିଂହ ଓ ଭାଲୁ ସଂଗାତ ଥିଲେ । ଦୁହେଁ ଝରଣାକୁ ପାଣି ପିଇବାକୁ ଗଲେ । ଝରଣା ପାଖରେ କାଦୁଆ ଥିଲା । ଭାଲୁ କାଦୁଆରେ ପଡ଼ିଗଲା । ସିଂହ ଭାଲୁକୁ ଉଦ୍ଧାର କଲା । ଭାଲୁ ବାହାରକୁ ଆସିଗଲା । ଦୁଇ ସଂଗାତ ବହୁତ ଖୁସି ହୋଇଗଲେ ।

ପ୍ରଶ୍ନ: ଝରଣାକୁ କିଏ କିଏ ପାଣି ପିଇବାକୁ ଯାଇଥିଲେ ?

ଉଭର:.....

.....
.....

ପ୍ରଶ୍ନ: ଭାଲୁକୁ କିଏ ବଞ୍ଚାଇଲା ?

ଉଭର:.....

.....
.....

ପ୍ରଶ୍ନ: ଦୁଇ ସଂଗାତ କାହିଁକି ଖୁସି ହେଲେ ?

ଉଭର:.....

.....
.....

ପ୍ରଶ୍ନ: ସିଂହ ଓ ଭାଲୁ ଝରଣାକୁ କାହିଁକି ଯାଇଥିଲେ ?

ଉଭର:.....

.....
.....

ଶିକ୍ଷକଙ୍କପାଇଁ ସୁରନା

ଶିକ୍ଷକ କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧର୍ତ୍ତ ୨୩ ୦୮୦ ୩୧ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବିଭିନ୍ନ ଅନୁଛ୍ଳେଦ କବିତା ଓ ଗଛ ଗୁଡ଼ିକର ଶୁଣି, ସ୍ଵଷ୍ଟ, ଆଦର୍ଶ ଉଚ୍ଚପଠନ କରିବେ । କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧର୍ତ୍ତଗୁଡ଼ିକରେ ଥିବା ଭାବ ବୁଝାଇବା, ଧାରଣାର ବୋଧଗମ୍ୟତା ପାଇଁ ଅନୁଛ୍ଳେଦ, କବିତା ଓ ଗଛ ସଂଖେତରେ ପିଲାଙ୍କ ସହିତ କଥୋପକଥନ କରିବେ ।

ଉପକରଣ ଭାବେ ଅନୁଛ୍ଳେଦ, ଗଛ ଓ କବିତାର ଫ୍ଲ୍ୟୋକାର୍ଡ, ସାରଣୀପଦ୍ଧର୍ତ୍ତ ବ୍ୟବହାର କରିବେ ।

ପିଲାମାନେ ଅନୁଛ୍ଳେଦ, ଗଛ ଓ କବିତାରେ ଥିବା ଭାବକୁ ପ୍ରଶ୍ନାଭାବରେ ଲିଖନ ମାଧ୍ୟରେ ପ୍ରକାଶ କରିବେ ।

କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧ - ୧୮

ଶିକ୍ଷଣ ପଂକ୍ତାପଂକ : -

ଶିକ୍ଷକ କେତେକ ମାତ୍ରା, ପଳା ଓ ଯୁକ୍ତାକ୍ଷର ବିଶିଷ୍ଟ ଶବ୍ଦଥୁବା ବାକ୍ୟ ଡ୍ରାଫ୍ଟିବେ ।

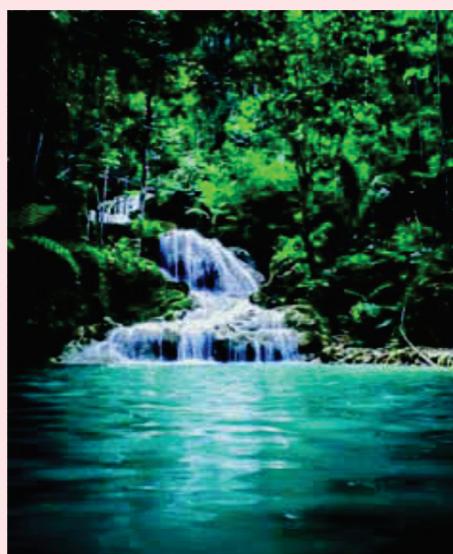
ଶୁଭଲିଖନ :

କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧତି - ୭

ଶିକ୍ଷଣ ପଂକ୍ତାପଂକ : -

ଶୁଣିଥୁବା କଥା କିମ୍ବା ନିଜମନକଥାକୁ ନିଜ ଶୈଳୀରେ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଚିତ୍ର, ଶବ୍ଦ, ବାକ୍ୟ ଦ୍ୱାରା (ଲିଖିତ ରୂପରେ) ଅଭିବ୍ୟକ୍ତ କରିବ ।

ଚିତ୍ର ଦେଖି ବାକ୍ୟ ଲେଖ

କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧ - ୧୯

ଶିକ୍ଷଣ ପଂକାପଳ :-

ଗପ, କବିତା କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ ସାମଗ୍ରୀକୁ ବୁଝିବେ ଓ ସେଥୁରେ ନିଜଗପ କଥାକୁ ଯୋଡ଼ିବେ ।

ତୁମ ବୟସର ପିଲାଟିଏ
ମୁଣ୍ଡେଇଛି ଆମ ଚୋକେଇଏ ।

ପଢ଼ିବା ବୟସେ ପାଠକୁ ଛାଡ଼ି
ବୁଲାଇ ବିକେ ସେ ମୁଣ୍ଡାଇ ଛୁଡ଼ି ।

କିଏ ନେବ ଆମ ବୁଲି କହୁଛି
ଗରାଖ ପାଇଲେ ବିକି ଦେଉଛି ।

ଷାଠିଏଟା ଟଙ୍କା ଦେଲି ବଡ଼ାଇ ।
ଭାବିଲି ଯାଉ ସେ ନିଶ୍ଚିନ୍ତ ହୋଇ ।

ପଚାରିଲି ଆମ ମୂଲଟି କେତେ
ହସିଦେଇ ସିଏ କହିଲା ମୋତେ ।

ଟଙ୍କା ନେଇ ଆମ ଦେଲା ବଡ଼ାଇ
ଖୁସିରେ ଘରକୁ ଗଲା ପଳାଇ ।

ଯଦି ନେବ ଆମ ପୂରା ଚୋକେଇ
ତିନିକୋଡ଼ି ଟଙ୍କା ଦିଆ ପକେଇ ।

୧. କବିତାଟିର ପାଦ ପୂରଣ କର ।

(କ) କିଏ ନେବ ଆମ ବୁଲି କହୁଛି (ଖ) ଟଙ୍କା ନେଇ ଆମ ଦେଲା ବଡ଼ାଇ

....

(ଗ) ପଢ଼ିବା ବୟସେ ପାଠକୁ ଛାଡ଼ି (ଘ) ଯଦି ନେବ ଆମ ପୂରା ଚୋକେଇ

....

୨. ଯେଉଁ ପଦରେ ଆମର ମୂଲ କଥା କୁହାଯାଇଛି ସେହି ପଦଟିକୁ ଗାଅ ।

ଶିକ୍ଷକଙ୍କପାଇଁ ସୂଚନା

ଶିକ୍ଷକ କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧ ୧୯, ୨୦ ଓ ୨୧ର ସୁମଧୁର ସ୍ଵରରେ କବିତା ଆବୃତ୍ତି କରିବେ । ପିଲାଙ୍କୁ ନିଜ ସହିତ ମିଶି ଆବୃତ୍ତି କରାଇବେ ଓ ପାଦ ପୂରଣ କରାଇବେ । ଉପକରଣଭାବେ ନିଜ ଅଭିଜ୍ଞତାରୁ ଓ ବିଭିନ୍ନ ପୁଷ୍ଟକର କବିତା ବ୍ୟବହାର କରିବେ । ପିଲାମାନେ କବିତା ଆବୃତ୍ତି କରିବା ସହିତ କବିତାର ଭାବବୁଝି ପାଦ ପୂରଣ କରିବେ ଓ କବିତା ସଂପର୍କରେ କହିବେ, ଲେଖିବେ । ଶିକ୍ଷକ କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧ ୨୨ କୁ ଆକଳନ - ୧ ଭାବେ ବ୍ୟବହାର କରିବେ ।

କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧ - ୨୪

ଶିକ୍ଷଣ ଫଳାଫଳ :-

ନିଜ କହନାରୁ ଗପ, କବିତା, ଚିଠି ଆଦି ଲେଖିବ। କବିତା ଓ ଗପକୁ ଆଗକୁ ବଜାଇବ।

- ଆସ ଗପଟି ପଡ଼ିବା ଓ ତଳେ ଦିଆଯାଇଥିବା ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ଲେଖିବା।

ଖରାଦିନ । ସୋମୁ ବିଦ୍ୟାଳୟରୁ ଯାଉଥିଲା । ବାଟରେ ଦେଖିଲା, ବୁଢ଼ୀଟି ହାଲିଆ ହୋଇ ପାଣି ମାଗୁଛି । ବୁଢ଼ୀ ପାଖରେ କେହି ନ ଥିଲେ । ସୋମୁ ତା' ପାଣି ବୋତଳରୁ କିଛି ପାଣି ପିଇବାକୁ ଦେଲା । ବୁଢ଼ୀ ତା'ର ପିଠି ଥାପୁଡ଼େଇ କହିଲା, “ବାବୁ ତୋର ମଙ୍ଗଳ ହେଉ” । ପୁଣି ଚିକିଏ ବାଟ ଗଲାପରେ ସୋମୁ ଦେଖିଲା, ବଣିଟିଏ ଗଛ ତଳେ ଅଚେତ ହୋଇ ପଡ଼ିଛି । ତା'କୁ ତଳୁ ଉଠାଇ ଚିକିଏ ଆଉଁସି ଦେଲା । ତା'ପରେ ତା' ପାଟିରେ ଚିକିଏ ପାଣି ଦେବାରୁ ସେ ଉଡ଼ିଗଲା । ସୋମୁ ଖୁସିରେ ନାଚି ଉଠିଲା । ଆଉ ଦିନେ ତା' ସାଙ୍ଗ ବୁଲୁ ହଠାତ ବାଟରେ ପଡ଼ିଗଲା । ସୋମୁ ତାକୁ ସଙ୍ଗେସଙ୍ଗେ ତଳୁ ଉଠାଇଲା ଓ ମୁହଁରେ ପାଣି ଛାଟି ତାକୁ ପାଣି ପିଇବାକୁ ଦେଲା । ବୁଲୁ ଉଠି ବସିଲା । ତାକୁ ସାଙ୍ଗରେ ନେଇ ତେରିରେ ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ପହଞ୍ଚିଲା । ତା'ର ଏଇସବୁ କାର୍ଯ୍ୟ ବିଷୟରେ ଶୁଣି ଶିକ୍ଷକ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ସହପାଠୀମାନେ ତାକୁ ପ୍ରଶଂସା କଲେ ।

୧. ଉତ୍ତର କୁହ ଓ ଲେଖ ।

(କ) ସୋମୁ ବାଟରେ କ'ଣ ଦେଖିଲା ?

ଉଃ.....

(ଖ) ବୁଢ଼ୀଟି ସୋମୁକୁ କିପରି ଭାବେ ଶୁଭେଳା ଜଣାଇଲା ?

ଉଃ.....

(ଗ) ବଣିଟିକୁ କିଭଳି ଭାବରେ ସୋମୁ ଉଡ଼ିବାକୁ ଦେଲା ?

ଉଃ.....

୨. ଆସ ଆମେ ସଂକାପ (କଥାବାର୍ତ୍ତା ହେବା) କହିବା ଓ ଲେଖିବା ।

ଚରିତ୍ର- ସୋମୁ:- .....

ବୁଢ଼ୀ:- .....

କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧତି - ୨୫

ଶିକ୍ଷଣ ପଂଳାପଂଳ :-

ନିଜ କଞ୍ଚନାରୁ ଗପ, କବିତା, ଚିଠି ଆଦି ଲେଖିବ । କବିତା ଓ ଗପକୁ ଆଗକୁ ବଢାଇବ ।

ଅନୁଛେଦଟି ପଡ଼ିବା ଓ ତଳେ ଦିଆଯାଇଥିବା ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ଲେଖିବା ।

ଗାଁର ନାମ ଇନ୍ଦ୍ରପୁର । ଚନ୍ଦନ ଓ ଆନନ୍ଦ ଦୁଇ ବନ୍ଧୁ । ଏହି ଗାଁର ବାସିଦା । ନଈବନ୍ଧ କଡ଼ରେ ଆନନ୍ଦର ଘର । ଘରେ ସେ ସୁନ୍ଦର ବଗିଚାଟିଏ କରିଛି । ବଗିଚାରୁ ରଜନୀଗନ୍ଧା ଫୁଲର ବାସ ଛୁଟେ । ଚନ୍ଦନ ଘର ବଗିଚାରେ କଦଳୀ ଚାଷ ହୁଏ । କାନ୍ଦିକାନ୍ଦି କଦଳୀ ସାଙ୍ଗକୁ ବନ୍ଧାକୋବି ବିକି ସେ ତାଙ୍କ ପରିବାର ଚଳାଏ ।

ପ୍ରଶ୍ନ ନଂ-୧. ଆସ ପଡ଼ିବା ଓ ଲେଖିବା ।

ବନ୍ଧର	.....	ଅନ୍ଧି	.....
ପନ୍ଧର	.....	ଗନ୍ଧି	.....
ସୁନ୍ଦର	.....	ବନ୍ଧି	.....

ପ୍ରଶ୍ନ-୨. ଆସ ଅକ୍ଷରକୁ ସଜାଇ ଶବ୍ଦ କହିବା ଓ ଲେଖିବା ।

କନ୍ଧୁବ	.....
ନବନ୍ଧ	.....
ସନ୍ଧା	.....

ତଳ ଲିଖିତ ଉତ୍ତରଗୁଡ଼ିକୁ ପାଇବା ପାଇଁ ପ୍ରଶ୍ନ ତିଆରି କର ।

(୧) ଗାଁର ନାମ ଇନ୍ଦ୍ରପୁର ।

.....

(୨) ଚନ୍ଦନ ଓ ଆନନ୍ଦ ଦୁଇବନ୍ଧୁ ।

.....

(୩) ବଗିଚାରୁ ରଜନୀଗନ୍ଧାର ବାସ ଛୁଟେ ।

.....

(୪) ଚନ୍ଦନଘର ବଗିଚାରେ କଦଳୀ ଚାଷ ହୁଏ ।

.....

(୫) ନଈବନ୍ଧ କଡ଼ରେ ଆନନ୍ଦର ଘର ।

.....

କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧ - ୨୦

ଶିକ୍ଷଣ ଫଳାଫଳ :-

ଗପ, କବିତା କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ ସାମଗ୍ରୀକୁ ବୁଝିବେ ଓ ସେଥୁରେ ନିଜଗପ କଥାକୁ ଯୋଡ଼ିବେ ।

ଗୀତଚିକ୍କୁ ପଡ଼ି ।

ଆକାଶ କୋଳରେ କାଳିଆ ମେଘ
ଘୁଞ୍ଚିଘୁଞ୍ଚି ଯାଏ ଦେଖ ତା'ବାଗ ।
ଚାଷୀ ପାଞ୍ଚୁଅଛି ବିଲକୁ ଯିବ
ଘାସ ଚାଷି ସାରି ହଳ କରିବ ।

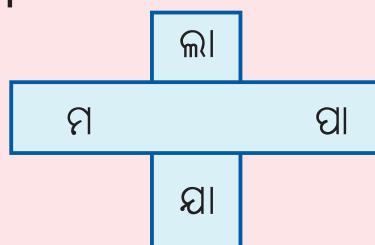
ବରଷା ହୋଇଲେ ବିହନ ବୁଣି
ଫଳାଇ ଦେବରେ ଫଂସଲ ଖଣି ।
ଜୀବନେ ସେ ଜାଣେ ଗୋଟିଏ କଥା
ଶ୍ରମ କରିବାକୁ ଖେଳାଏ ମଥା ॥

କାମ କରି ଯିଏ ପେଟ ପୋଷଇ
କାଳି ପାଇଁ କିଛି ଧନ ସଞ୍ଚିଲ
ବିପଦ କେବେହେଁ ପାଖ ନ ପଶେ
ବଡ ଖୁସିରେ ତା' ଜୀବନ ହସେ ॥

ପ୍ରଶ୍ନ-୧. ତଳେଥୁବା ଖାଲି ଜାଗାରେ ‘ଅ’ ବା ‘ଶ’ ଲଗାଇ ଶବ୍ଦ ଗଡ଼ିବା ।

ସ.....ଯ, କା.....ନ, ଲା.....ନ, ବି.....ଣା, ପି.....

ପ୍ରଶ୍ନ-୨. ଚାରିପଟେ ଥିବା ପ୍ରତି ଅକ୍ଷର ସହ ମଣି ଅକ୍ଷରକୁ ଯୋଡ଼ି ଶବ୍ଦ ଗଡ଼ି ପଡ଼ିବା ଓ ଲେଖିବା ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୩ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର କୁହ ଓ ଲେଖ ।

- (କ) ମେଘ ଆକାଶରେ କିଭଳି ଯା'ଆସ କରେ ?
- (ଖ) ଚାଷୀ ମେଘ ଦେଖୁ କ'ଣ ବିଚାର କରେ ?
- (ଗ) ଜୀବନରେ ସେ କେଉଁ ଗୋଟିଏ କଥା ଜାଣିଥାଏ ?
- (ଘ) ତୁମ ଗାଁର ଜଣେ ଚାଷୀଙ୍କ ବିଷୟରେ ବର୍ଣ୍ଣନା କର ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୪ ତଳ ପଦଗୁଡ଼ିକର ଗଦ୍ୟରୂପ ଲେଖ ।

ବରଷା

ପୋଷଇ

ସଞ୍ଚଳ

ପରଶ

ସରଗ

ପରାଶ

ପ୍ରଶ୍ନ-୫ ଏକାଭଳି ଶୁଭୁଥୁବା ଶବ୍ଦ ଯୋଡ଼ିକୁ କବିତାରୁ ବାଛି ଲେଖ

ଯେପରି: କଥା

ମଥା

କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧ - ୨୭

ଶିକ୍ଷଣ ଫଳାଫଳ :-

ନିଜ କଷମାରୁ ଗପ, କବିତା, ଚିଠି ଆଦି ଲେଖନ । କବିତା ଓ ଗପକୁ ଆଗକୁ ବଡ଼ାଇବ ।

ଆସ, ଗୀତଟିକୁ ଗାଇବା ।

ଆଶାତ ଶୁକଳ ଦିତୀୟା ଦିନ
ଜଗା ମନ ଖାଲି ହୁଏ ଉଛନ୍ଦା ।
ବୁଲିବାକୁ ଯିବ ମାଉସୀ ଘର
ସୁଆଦିଆ ପୋଡ଼ିପିଠା ତାହାର ।
ଭକତେ ଟାଣିବେ ରଥ ଦଉଡ଼ି
ବଡ଼ଦାଣେ ଚକ ଯିବରେ ଗଡ଼ି ।
ରତନବେଦୀରୁ ଆସିଛି ଧାଇଁ
ପଢ଼ିତଜନଙ୍କ ଉଦ୍ଧାର ପାଇଁ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧ ପାଦ ପୂରଣ କର ।

(କ) ଆଶାତ ଶୁକଳ ଦିତୀୟା ଦିନ

..... |

(ଖ) ରତନ ବେଦୀରୁ ଆସିଛି ଧାଇଁ

..... |

ପ୍ରଶ୍ନ-୨ ଗୀତଟିକୁ ପଢ଼ି ଉତ୍ତର ଲେଖ ।

(କ) ରଥଯାତ୍ରା କେବେ ପଡ଼େ ?

.....

(ଖ) କବିତାରେ ‘ଜଗା’ କିଏ ?

.....

(ଗ) ଜଗନ୍ନାଥ ରତ୍ନବେଦୀରୁ କାହିଁକି ଧାଇଁ ଆସନ୍ତି ?

.....

ପ୍ରଶ୍ନ-୩ ରଥଯାତ୍ରା ବିଷୟରେ ଆଉ ପାଞ୍ଚ ଧାଢ଼ି ଲେଖ

.....
.....
.....
.....
.....

କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧ - ୩୭

ଶିକ୍ଷଣ ଫଳାଫଳ :-

ଉନ୍ନତିନ୍ଦ୍ର ବିଷୟବସ୍ତୁରେ ଆସୁଥିବା ନୂଆ ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକୁ ବୁଝି ସେବୁଡ଼ିକୁ ଲେଖାରେ ବ୍ୟବହାର କରିବ ।

ପଢ଼ି ଓ ଲେଖ

ସ୍ଵୀ ଲୋକଙ୍କ ଚେହେରା ଯେମିତି, ଛୁଆଙ୍କ ଚେହେରା ତାକୁ ବଳି । ସମସ୍ତଙ୍କ ମୁଣ୍ଡ ନୁହୁରା, ହାତୁଆ ଦେହକୁ ଠାକରା ମୁହଁ, ୩୦ ଶୁଖୁଲା, ଆଖ୍ ନିଷ୍ଟେଜ, ଛୁଆଗୁଡ଼ିକଙ୍କ ଦେହ ଫୁଙୁଲା, ପତଳା ଓ ଦୁର୍ବଳ ଚେହେରା ।

ବାବୁ କାବା ହେଲେ, ଏମାନେ ଆଜି କୁଆଡ଼େ ! ଏଠାରେ କାହିଁକି ? ସମସ୍ତଙ୍କ ଉପରେ ଥରେ ଆଖ୍ ବୁଲାଇ ବାବୁ ପଚାରିଲେ- “କୁଆଡ଼େ ସବୁ ଆସିଛ ?” ଜବାବ ମିଳିଲା, କ୍ଷୀର ପାଇଁ, ଏଇ ପିଲାଙ୍କ ସକାଶେ ।

ପ୍ରଶ୍ନ ନଂ ୧- ତଳ ଲିଖିତ ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକ ସହ ସଂପର୍କିତ ଶବ୍ଦ ଅନୁଳ୍ଳେଦରୁ ଖୋଜି ଲେଖ ।
ଯେପରି- ନୁହୁରା ମୁଣ୍ଡ

ହାତୁଆ.....

ଠାକରା.....

ଶୁଖୁଲା.....

ନିଷ୍ଟେଜ.....

ଦୁର୍ବଳ.....

ପ୍ରଶ୍ନ ନଂ ୨- ଉପର ଲିଖିତ ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକୁ ବାକ୍ୟରେ ବ୍ୟବହାର କରି ବାକ୍ୟ ଲେଖ ।

.....

.....

.....

.....

ପ୍ରଶ୍ନ ନଂ ୩- ଦିଆଯାଇଥିବା ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକର ବିପରୀତ ଅର୍ଥବୋଧକ ଶବ୍ଦ ଲେଖ ।

ଶୁଖୁଲା - ଠାକରା -

ନିଷ୍ଟେଜ -

ଦୁର୍ବଳ -

ପତଳା -

ଶିକ୍ଷକଙ୍କପାଇଁ ସୁଚନା

- ଶିକ୍ଷକ କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧତି ନାମ ଓ ନାମ କୁ ସମ୍ବନ୍ଧ ଶ୍ରେଣୀରେ ଅଭ୍ୟାସ କରାଇବେ । ପ୍ରଶ୍ନାଭର ଗୁଡ଼ିକ ଛୋଟ ଛୋଟ ଦଳରେ କରାଇବେ । ସବୁପିଲାଙ୍କ ସଂପୃକ୍ତି ଓ ଖାତା ସଂଶୋଧନକୁ ସୁନିଶ୍ଚିତ କରାଇବେ ।
- ଅଧ୍ୟକ୍ଷ ପ୍ରଶ୍ନକାର୍ଡ, ଶିକ୍ଷକାର୍ଡ ଓ ବାକ୍ୟକାର୍ଡ ବ୍ୟବହାର କରିବେ । ପିଲାମାନେ ଯୁକ୍ତାକ୍ଷର, ବିପରୀତ ଅର୍ଥବୋଧକଶବ୍ଦ ଓ ସଂପର୍କତ ଶବ୍ଦ ଗୁଡ଼ିକୁ ବୁଝି ଲେଖିବେ ।

ଶିକ୍ଷକ କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧତି ନାମ ଓ ନାମ ରେ ଥୁବା ଅନୁଛ୍ଵେଦ ଓ କବିତାକୁ ଭଲଭାବରେ ପଢ଼ିବେ । ପିଲାଙ୍କୁ ପଢ଼ିବାପାଇଁ, ଆବୃତ୍ତି କରିବାପାଇଁ କହିବେ । ଅନୁଛ୍ଵେଦ ଓ କବିତାରେ ବ୍ୟବହୃତ ନୂତନ ଶବ୍ଦ ଖୋଜି ଡାହାର ଅର୍ଥକୁ ଶିକ୍ଷକୋଷରୁ ଖୋଜିବାକୁ କହିବେ । ଉପକରଣ ଭାବେ ବିଭିନ୍ନ ଶ୍ରେଣୀରେ ଥୁବା ଅଭ୍ୟାସ କାର୍ଯ୍ୟଗୁଡ଼ିକରୁ ନୂତନ ଶବ୍ଦ ଓ ବାକ୍ୟ ସମଳିତ ଫ୍ଲ୍ୟୁସକାର୍ଡ ବ୍ୟବହାର କରିବେ । ପିଲାମାନେ ନୂତନଶବ୍ଦ ଗଠନ କରିବେ, ଶବ୍ଦର ଅର୍ଥ ଶବ୍ଦ କୋଷରୁ ଦେଖିବେ, ଜାଣିବେ ଓ ଲେଖିବେ ।

କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧତି - ୩୮

ଶିକ୍ଷଣ ଫଳାଫଳ :-

ଉନ୍ନତିନ୍ଦ୍ରିୟ ବିଷୟବସ୍ତୁରେ ଆସୁଥିବା ନୃଆ ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକୁ ବୁଝି ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଲେଖାରେ ବ୍ୟବହାର କରିବ ।

ଆସ, ଗୀତଟିକୁ ଆବୁଦ୍ଧି କରିବା ।

ମାଙ୍କଡ଼ ଖାଉଛି କାଙ୍କଡ଼ କଷି

ଶିଖେ ବଜାଉଛି ପୁଷ୍ଟି ମାଉସା ।

ସାଥୀରେ ଆଣିଛି କଙ୍କଡ଼ା ଗୋଡ଼

ଦାନ୍ତରେ କରୁଛି ସେ କଡ଼କଡ଼ ।

ଅଙ୍ଗ ଭଙ୍ଗୀ କରି ଭଲ୍ଲୁକ ରାଜା

ନାହୁଅଛି ଶୁଣି ତେଲିଙ୍ଗ ବାଜା ।

ନେଉଳ ପିନ୍ଧିଛି ଛୋଟ ଜଗିଆ

ମଧ୍ୟରେ ଦେହ ରଙ୍ଗ ରଙ୍ଗିଆ ।

ଛାଅଣ ଚାହିଁଛି ଉପରେ ଥାଇ

ପଞ୍ଚାରେ ମୂଷାକୁ ନେବ ଉଠାଇ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧ ପଢ଼ ଓ ଲେଖ ।

ଯେପରି - ମାଙ୍କଡ଼, କାଙ୍କଡ଼, ପଙ୍କ, ଲଙ୍କା

ସେହିପରି ଲେଖ ।

ଶିଖେ .....
.....
.....

ତେଲିଙ୍ଗ .....
.....
.....

ଛାଅଣ .....
.....
.....

ଦାନ୍ତ .....
.....
.....

ପ୍ରଶ୍ନ-୨- ‘କଡ଼କଡ଼’ ପରି ଆଉ ଦୁଇଟି ଶବ୍ଦ ଲେଖ । .....

ପ୍ରଶ୍ନ-୩- ପଦର ଖାଲି ଅଂଶ ପୂରଣ କର ।

ମାଙ୍କଡ଼ ଖାଉଛି କାଙ୍କଡ଼ କଷି

.....
ଛଞ୍ଚାଣ ଚାହିଁଛି ଉପରେ ଥାଇ
.....

କାର୍ଯ୍ୟପଂଦ୍ର - ୩୨

ଶିକ୍ଷଣ ଫଳାଫଳ :-

ଉତ୍ତରାଧିକତାକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖୁ ଉତ୍ତରା ତିଆରି କରିବ ଓ ଏହାକୁ ବ୍ୟବହାର କରିବ ।

ଗଞ୍ଜଟିକୁ ପଡ଼ ।

ବରଶର ଡାଳରେ କୋଇଲିଟିଏ ବସିଥିଲା । ତା' ପାଖ ଦେଇ ଜୁଲୁଜୁଲିଆ ପୋକ ଉଡ଼ିଯାଉଥିଲା । କୋଇଲି ଡାଳୁ ଖାଇବାକୁ ଥଣ୍ଡା ବଡ଼ାଇଲା ବେଳକୁ ସେ ଘୁଞ୍ଚି ଯାଇ କହିଲା,-“ମୋତେ କାହିଁକି ଖାଇବାକୁ ଚାହୁଁଛ ?” କୋଇଲି ଉଭର ଦେଲା,- “ମୋତେ ଭୋକ ହେଉଛି । ତୁ ବି ଛୋଟିଆ ଜୀବଟିଏ । ତୋର ବଞ୍ଚିବା କିଛି ଦରକାର ନାହିଁ । ତୁ କ'ଣ ମୋ ପରି ସୁନ୍ଦର ଗୀତ ଗାଇ ପାରିବୁ ?” ଜୁଲୁଜୁଲିଆ କହିଲା,- “ମୋ ଦେହରେ ବି ଠାକୁର ଆଲୁଆ ଟିକେ ଖଞ୍ଚି ଦେଇଛନ୍ତି । ଯାହାକୁ ଦେଖୁ ଲୋକମାନେ ଭାରି ଖୁସି ହୁଅନ୍ତି । ତେଣୁ ଆମ ଦୁହିଁଙ୍କ ଭିତରୁ କାହା ଜୀବନ ବି ଅଲୋଡ଼ା ନୁହେଁ ।” ଏହା କହି ସେ ଉଡ଼ିଗଲା । ତା' ଯିବା ବାଟକୁ ଚାହିଁ କୋଇଲି ଭାବୁଥିଲା- ‘ସତେତ, ଏକଥା ନ ବୁଝି ମୁଁ କେଡ଼େ ବଡ ଭୁଲ କରିବାକୁ ଯାଉଥିଲି ।’

ଉଭର ଲେଖ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧- ‘ଲୋଡ଼ା’ ପୂର୍ବରୁ ‘ଅ’ ଲଗାଇଲେ ‘ଅଲୋଡ଼ା’ ହୁଏ । ସେହିପରି ମନରୁ କେତୋଟି ଶବ୍ଦ ଲେଖ ।

....., ..., ...

.....,

ପ୍ରଶ୍ନ-୨- ବାକ୍ୟ ଗଠନ କର ।

ଖଞ୍ଚିବା-.....

ଥଣ୍ଡା-.....

ବଞ୍ଚିବା-.....

ପ୍ରଶ୍ନ ଗୁଡ଼ିକର ଉତ୍ତର ଲେଖ

୧. ଜୁଲୁଜୁଲିଆ ପୋକ ଘୁଞ୍ଚ ଯାଇ କୋଇଲିକୁ କ'ଣ କହିଲା ?

ଉତ୍ତର :

୨. କୋଇଲି କ'ଣ ଉତ୍ତର ଦେଲା ?

ଉତ୍ତର :

ଶିକ୍ଷକଙ୍କପାଇଁ ସୂଚନା

ଶିକ୍ଷକ କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧର୍ତ୍ତ ନାୟର ଆଦର୍ଶ ଉଚ୍ଚପଠନ କରିବେ । ସୂଚନା ଅନୁସାରେ ଭାଷାର ଗୁଣାତ୍ମକତାକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ପିଲାଙ୍କୁ ଭାଷା ତଥା ରିକାର୍ଡିଂ କୌଶଳ ଶିଖାଇବେ । ଉପକରଣଭାବେ ପୂର୍ବଶ୍ରେଣୀର ପାଠ୍ୟପୁସ୍ତକ ଗୁଡ଼ିକରେ ଥିବା ଭାଷାର ବ୍ୟବହାର ଆଧାରିତ ଅଭ୍ୟାସ କାର୍ଯ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ନେବେ । ପିଲାମାନେ ନୂତନଶବ୍ଦ, ବାକ୍ୟ ଗଢ଼ିବେ, କହିବେ, ପଢ଼ିବେ ଓ ଲେଖିବେ ।

କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧ - ୩୯

ଶିକ୍ଷଣ ଫଳାଫଳ :-

ଭାଷାର ବ୍ୟାକରଣକୁ (ଯେପରି କାରକ, କର୍ତ୍ତା କ୍ରିୟା ଆଦି) ଚିହ୍ନିବ ଓ ସେଥୁପ୍ରତି ସଚେତନ ହୋଇ ଲେଖିବ

ଆସ, ଅନୁଛେଦଟିକୁ ପଡ଼ିବା ।

ରାମ ଓ ଶ୍ୟାମ ଦୁଇ ଭାଇ । ଦିନେ ସେମାନେ ପରିବା କିଣିବାକୁ ବଜାରକୁ ଗଲେ । ବଜାରରୁ ଆଲୁ, ସାରୁ, ବାଇଗଣ କିଣିଲେ । ରାମ କହିଲା, “ଆଉ କେଉଁ ପରିବା ବାକି ରହିଲା କହ ?” ଶ୍ୟାମ କହିଲା, “ଆହା, ଏଡ଼େ ସୁନ୍ଦର ଫୁଲ ବିକ୍ରି ହେଉଛି ! ଚାଲ କିଣିବା ।” ରାମ ପଚାରିଲା, “ମାଆ ଆମକୁ ଫୁଲ ନେବାକୁ କହିଥୁଲେ କି ?” ଶ୍ୟାମ କହିଲା, “ହଁ । ପରିବା କିଣା ସେତିକି ଆଉ । ଚାଲ ଫୁଲ କିଣି ଘରକୁ ଫେରିଯିବା ।”

ପ୍ରଶ୍ନ-୧- ଉପର ଅନୁଛେଦକୁ ପଡ଼ ଓ ବାକ୍ୟରେ ବ୍ୟବହାର ହୋଇଥିବା ଚିହ୍ନଗୁଡ଼ିକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କର । ତଳ ଲିଖିତ ବାକ୍ୟ ଗୁଡ଼ିକର ଯଥା ସ୍ଥାନରେ ସେହି ଚିହ୍ନଗୁଡ଼ିକ ବ୍ୟବହାର କର ।

- (କ) ମୁଁ ପ୍ରତିଦିନ ବିଦ୍ୟାଲୟକୁ ଯାଏ
- (ଖ) ସେଠାରେ ସାହିତ୍ୟ ଗଣିତ ସାମାଜିକ ଇଂରାଜୀ ଆଦି ପାଠ ପଡ଼େ
- (ଗ) ତୁମକୁ କେଉଁ ବିଷୟ ପଡ଼ିବାକୁ ଭଲ ଲାଗେ
- (ଘ) ମିତା କହିଲା ମୋତେ ଚିତ୍ରାଙ୍କନ କରିବାକୁ ଭଲ ଲାଗେ

ପ୍ରଶ୍ନ-୨- ତୁମ ଅନୁଭୂତିରୁ ବଜାର ସମ୍ପର୍କରେ ତଳେ ଲେଖ ।

ଶିକ୍ଷକଙ୍କପାଇଁ ସୃଜନା

ଶିକ୍ଷକ କାର୍ଯ୍ୟଫର୍ଡ ମୁଖ୍ୟମନ୍ତ୍ରୀ ମାତ୍ର ନାହିଁ କିମ୍ବା ଏଥରେ ଥିଲା ବ୍ୟାକରଣଗୁଡ଼ିକୁ ଚିହ୍ନଟ କରିବେ ।

ଉପକରଣଭାବେ ବିଭିନ୍ନ ପୁସ୍ତକରୁ ବ୍ୟାକରଣ ସଂପର୍କରେ ପ୍ରଶ୍ନ ସଂଗ୍ରହ କରି ଫ୍ଲୋସକାର୍ଡ, ସାରଣୀ (ସ୍କ୍ରିପ୍ଟିଳନ, ଭୁଲଟିକ, ସମାନର୍ଥ, ବିପରୀତ ଶବ୍ଦ ଇତ୍ୟାଦି) ବ୍ୟବାହର କରିବେ ।

ପିଲାମାନେ ବିପରୀତଶବ୍ଦ, ସମାନର୍ଥବୋଧକ ଶବ୍ଦ, ବନାନ ଶୁଣି ଭଲି ବିଭିନ୍ନ ବ୍ୟାକରଣ ସଂପର୍କରେ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର କହିବେ, ପଡ଼ିବେ ଓ ଲେଖିବେ ।

ଶିକ୍ଷକ ୪ ୨ମ୍ବର କାର୍ଯ୍ୟଫର୍ଡକୁ ଆକଳନ-୨ ଭାବେ ବ୍ୟବହାର କରିବେ ।

କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧ - ୨୧

ଶିକ୍ଷଣ ଫଳାଫଳ :-

ଗପ, କବିତା କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ ସାମଗ୍ରୀକୁ ବୁଝିବେ ଓ ସେଥୁରେ ନିଜଗପ କଥାକୁ ଯୋଡ଼ିବେ ।

ଆସ ଗୀତଚିକୁ ଗାଇବା ।

ଆମ ଗାଁ ଭୂଇଁ ଭାରି ବଢ଼ିଆ,
ଉଜା ତାଳଗଛ ଆଉ ନଡ଼ିଆ ।
ନଈ ପଠା ପୁଣି ଶାଗୁଆ କ୍ଷେତ,
କାଶତଣୀ ସାଥେ ହସେ ଶରତ ।
ଶୀତୁଆ ସକାଳ କାଠୁଆ ଜାଡ଼,
ପିଲା ବୁଜା ପାଇଁ ବିଷମ ବଡ଼ ।
ଫଳାଫଳ ମାସରେ ଥରି ପବନ
ମୋହିନେଇଥାଏ ସବୁରି ମନ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧- ପଦ ପୂରଣ କର ।

ଆମ ଗାଁ ଭୂଇଁ ଭାରି ବଢ଼ିଆ

.....
ଫଳାଫଳ ମାସରେ ଥରି ପବନ

.....

ପ୍ରଶ୍ନ-୨- ଉଦାହରଣ ଦେଖି ଖାଲି ଜାଗା ପୂରଣ କର ।

ଭୂଇଁ, ମାଇଁ ..... , ...

ନଡ଼ିଆ, ଧଡ଼ିଆ....., ...

ପ୍ରଶ୍ନ-୩-	ଯେପରି,	ଶୀତ-ଶୀତୁଆ
	ସେପରି,	କାଠ-....., ମଠ- .....ପାଠ-..... ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୪ ଉତ୍ତର ଲେଖ ।

୧. କାଶତଣୀ ଫୁଲ କେଉଁ ରତ୍ନରେ ଫୁଲେ ?

ଉତ୍ତର :

୨. ଶରତ ରତ୍ନ ପରେ କେଉଁ ରତ୍ନ ଆସେ ?

ଉତ୍ତର :

କାୟର୍ଯ୍ୟଫର୍ଦ୍ଦ - ୨୭

ଶିକ୍ଷଣ ପଂଳାପଂଳ :-

ନିଜ କଷନାରୁ ଗପ, କବିତା, ଚିଠି ଆଦି ଲେଖନ କରିବ । କବିତା ଓ ଗପକୁ ଆଗକୁ ବଢାଇବ ।

ଗପଟିକୁ ପଡ଼ି ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ଦିଆ

ଥରେ ହାତୀଟିଏ ଶୋଇଥିଲା । ଏହା ଦେଖି ଗୁଣ୍ଣୁଟି ମୂଷାଟିଏ ଆସିଲା ଏବଂ ହାତୀର ପିଠିରେ ଚଢ଼ିଗଲା । ହାତୀ ସେମିତି ଶୋଇରହିଥାଏ । ଠେକୁଆଟିଏ ବି ହାତୀ ପିଠିରେ ଚଢ଼ିଗଲା । ତା'ପରେ ମାଙ୍କଡ଼ଟିଏ ଆସିଲା, ସେ ମଧ୍ୟ ହାତୀ ପିଠିରେ ଚଢ଼ିଗଲା । ତିନିହେଁ ହାତୀ ପିଠିରେ ଖେଳିବାକୁ ଲାଗିଲେ । ହଠାତ୍ ହାତୀର ନିଦ ଭାଙ୍ଗିଗଲା ଓ ସେ ଠିଆ ହୋଇଗଲା । ଗୁଣ୍ଣୁଟି ଓ ଠେକୁଆ ଡରରେ ଦୋଡ଼ି ପଳାଇଲେ । କିନ୍ତୁ ମାଙ୍କଡ଼ ତଳେ ପଡ଼ିଗଲା । ସେ ହାତୀକୁ ଦେଖି ଡରିଗଲା ଓ ଭାବିଲା ହାତୀ ତାକୁ ମାରିଦେବ । କିନ୍ତୁ ହାତୀ ମାଙ୍କଡ଼କୁ କହିଲା, “ଡର ନାହିଁ ମୋ ପିଠି ଉପରେ ବସ୍ତା ।” ହାତୀ ମାଙ୍କଡ଼କୁ ପିଠି ଉପରେ ବସାଇ ଶୋଇଗଲା ।

ପ୍ରଶ୍ନ: ୧- ହାତୀ ପିଠି ଉପରେ କିଏକିଏ ଚଢ଼ିଥିଲେ ?

ଉତ୍ତର:.....
.....
.....
.....
.....

ପ୍ରଶ୍ନ: ୨- ମାଙ୍କଡ଼ କାହିଁକି ଡରିଗଲା ?

ଉତ୍ତର:.....
.....
.....
.....
.....

ପ୍ରଶ୍ନ: ୩- ହାତୀ ମାଙ୍କଡ଼କୁ କ'ଣ କହିଲା ?

ଉତ୍ତର:.....
.....
.....
.....
.....

କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧ - ୩୭

ଶିକ୍ଷଣ ଫଳାଫଳ :-

ଭାଷାର ଗୁଣାଡ଼କପ୍ରତି ଦୃଷ୍ଟି ଦେଇ ନିଜ ଭାଷା ଗଢ଼ିବ ଓ ସେଗୁଡ଼ିକ ନିଜ ଲିଖନରେ ସାମିଲ କରିବ ।

ଆସ, ଭାବିକରି ଲେଖିବା :

୧. ଯଦ୍ବୁ ଓ ମଧ୍ୟ ଦୂଇ ସାଙ୍ଗ । ଗ୍ରୀଷ୍ମଛୁଟି ପରେ ଭେଟ ହୋଇଛନ୍ତି । ଏମାନେ କ'ଣ କଥାବାର୍ତ୍ତା ହେଉଛନ୍ତି ତଳେ ଦିଆଯାଇଥିବା ସ୍ଥାନରେ ଲେଖ ।

ଯଦ୍ବୁ .....

ମଧ୍ୟ .....

ଯଦ୍ବୁ .....

ମଧ୍ୟ .....

ଯଦ୍ବୁ .....

ମଧ୍ୟ .....

୨. ବଣ ଭୋକିର ଅନୁଭୂତିକୁ ନେଇ ଦୂଇ ସାଙ୍ଗଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ କଥୋପକଥନ ଲେଖ

.....

.....

.....

କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧତି - ୪୦

ଶିକ୍ଷଣ ଫଳାଫଳ :-

ଉତ୍ତର ଗୁଣାତ୍ମକପ୍ରତି ଦୃଷ୍ଟି ଦେଇ ନିଜ ଭାଷା ଗଢ଼ିବ ଓ ସେଗୁଡ଼ିକ ନିଜ ଲିଖନରେ ସାମିଲ କରିବ ।

ଆସ, ଅନୁଲେଖଦଟିକୁ ପଡ଼ି ବୁଝିବା ।

ଯୁବକ ଜଣକ ରାଷ୍ଟ୍ରାର ଆରପଟକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କଲେ । ଦେଖିଲେ, ଜଣେ ବୃଦ୍ଧ ବ୍ୟକ୍ତି ଥମ୍ପନଙ୍କ ଡାକରେ ଅଟକି ଯାଇଛନ୍ତି । କୁକୁର ବେକରେ ବନ୍ଦା ହୋଇଥିବା ବେଲୁଟିକୁ ଧରିଛନ୍ତି । କୁକୁରଟି ତାଙ୍କ ଆଗରେ ଠିଆ ହୋଇଛି ଏବଂ ମାଲିକର ନିର୍ଦ୍ଦେଶପାଇଁ ଚାହିଁ ରହିଛି ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧- ଉପରେ ଲେଖା ଯାଇଥିବା ଅନୁଲେଖଦରୁ କାମକୁ ବୁଝାଉଥିବା ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକୁ ବାହି ଲେଖ ।

....., ..., ..., ..., ..., ...

ପ୍ରଶ୍ନ-୨- ତଳ ଲିଖିତ ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକୁ ଅଭିଧାନ କ୍ରମରେ ଲେଖ ।

ରାଷ୍ଟ୍ର, ବୃଦ୍ଧ, ଆଗ, ନିର୍ଦ୍ଦେଶ, ମାଲିକ, ଆରପଟ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୩- ବାକ୍ୟ ମଧ୍ୟରେ ଭୁଲ୍ ଶବ୍ଦକୁ ଖୋଜି ଗୋଲ ବୁଲାଅ ଏବଂ ଠିକ୍ କରି ବାକ୍ୟଟି ଲେଖ ।

୧. ଯୁବକ ଜଣକ ରାଷ୍ଟ୍ରାର ଆରପଟକୁ ଲକ୍ଷ କଲେ ।

.....
9. କୁକୁରଟି ମାଲିକର ନିର୍ଦ୍ଦେଶପାଇଁ ଚାହିଁ ରହିଛି ।

୩. ବୃଧ ବ୍ୟକ୍ତିଟି ଥମ୍ପନଙ୍କ ଡାକରେ ଅଟକି ଗଲେ ।

କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧ - ୨୮

ଶିକ୍ଷଣ ଫଳାଫଳ :-

ନିଜ କଞ୍ଚନାରୁ ଗପ, କବିତା, ଚିଠି ଆଦି ଲେଖନ । କବିତା ଓ ଗପକୁ ଆଗକୁ ବଢାଇବ ।

ଆସ, ଗଞ୍ଚିକୁ ପଡ଼ିବା ।

ଥରେ ପୋଖରୀ ହୁଡ଼ାରେ ଗେଣ୍ଟା, ଚିଙ୍ଗୁଡ଼ି, ମାଛ, କଇଁଛ, କଙ୍କଡ଼ା ଆଦି ଜଳଜୀବମାନଙ୍କର ସଭା ବସିଥିଲା । ବଗ ସେମାନଙ୍କ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ମାରି ଖାଇଯାଇଥିବାରୁ ତାକୁ ପାନେ ଦେବା ବିଷୟରେ ଆଲୋଚନା ଚାଲିଥିଲା । ନିଜ ଜାଗାରୁ ଠିଆ ହୋଇ କଙ୍କଡ଼ା କହିଲା, “ଭାଇମାନେ, ବ୍ୟସ ହୁଅନାହିଁ । ମୁଁ ଗୋଟିଏ ଉପାୟ ପାଞ୍ଚିଛି । ମୋତେ ଗୋଟିଏ ଦିନ ସମୟ ଦିଆ ।” ସମସ୍ତେ ଘରକୁ ଫେରିଗଲେ । ପରଦିନ ବଗ ଡେଣା ଫଂଡ଼ପଂଡ଼ କରି ଆସି ପୋଖରୀ କୁଳରେ ବସିଲା । ପୂର୍ବ ପରି ପାଣିରେ ମୁହଁ ରଖି ଶୋଇବାର ଅଭିନୟ କଲା । କଙ୍କଡ଼ା ରୁପରୁପ ପାଣିରୁ ଆସି ତା’ର ବେକକୁ ନିଜ ଗୋଡ଼ରେ ଚାପି ଧରିଲା । ବଗ କଙ୍କଡ଼ା ପାଖରେ ନେହୁରା ହେଲା । କହିଲା, “ମୋତେ ଛାଡ଼ିଦିଆ ।” କଙ୍କଡ଼ା କହିଲା, “ତୁମେ ଯଦି ଆଉ ପୋଖରୀର ଜୀବଙ୍କୁ ମାରିବ ନାହିଁ, ତେବେ ମୁଁ ତୁମକୁ ଛାଡ଼ିଦେବି” । ବଗ ରାଜି ହୋଇଯିବାରୁ କଙ୍କଡ଼ା ତାକୁ ଛାଡ଼ିଦେଲା । ସେହିଦିନଠାରୁ ସମସ୍ତେ ଖୁସିରେ ରହିଲେ ।

ଉତ୍ତର ଲେଖ ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧- ‘ଫଂଡ଼ପଂଡ଼’ ପରି କେତୋଟି ଶବ୍ଦ ଲେଖ ।

....., ..., ..., ..., ...

ପ୍ରଶ୍ନ-୨- ‘କଙ୍କଡ଼ା’ ପରି ‘ଙ୍କ’ ଲଗାଇ କେତୋଟି ଶବ୍ଦ ଲେଖ ।

....., ..., ..., ..., ...

ପ୍ରଶ୍ନ-୩- ‘ଗେଣ୍ଟା’ ପରି ‘ଣ୍ଟ’ ଥାଇ କେତୋଟି ଶବ୍ଦ ଲେଖ ।

....., ..., ..., ..., ...

ପ୍ରଶ୍ନ-୪ ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକର ଉତ୍ତର ଲେଖ ।

୧. ପୋଖରୀହୁଡ଼ାରେ କେଉଁ ମାନଙ୍କର ସଭା ବସିଥିଲା ?

ଉଃ.....

୨. ସଭାରେ କେଉଁ ବିଷୟରେ ଆଲୋଚନା ହେଉଥିଲା ?

ଉଃ.....

କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧ - ୩୪

ଶିକ୍ଷଣ ପଂଳାଫଳ :-

ଉତ୍ତର ଗୁଣାଡ଼କ ପ୍ରତି ଦୃଷ୍ଟି ଦେଇ ନିଜ ଭାଷା ଗଢ଼ିବ ଓ ସେଗୁଡ଼ିକ ନିଜ ଲିଖନରେ ସାମିଲ କରିବ ।

ଆସ, ଭାବିକରି ଲେଖୁବା ।

ସୋହନ ତା'ର ମେସିନକୁ ସଜାଡ଼ିବାକୁ କାଲୁ ମିଶ୍ରିର ଦେକାନକୁ ଗଲା ।

ସେ ଦୁହିଁଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ କି କି କଥାବାର୍ତ୍ତା ହେଲା ନିଜ ଭାଷାରେ ଲେଖ ।

ସୋହନ :

କାଲୁମିଶ୍ର :

ସୋହନ :

କାଲୁମିଶ୍ର :

ସୋହନ :

କାଲୁମିଶ୍ର :

- ନିମ୍ନ ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକୁ ନେଇ ଅନୁଲେଦଚିଏ ଲେଖ ।

କଇଁଛ, ୧୦କୁଆ, ମାଇଲ୍ ଖୁଣ୍ଡ, ବାଜି

ଦୁତ, ୧୧ର, ଜିତିଲା, ହାରିଗଲା

କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧ - ୨୯

ଶିକ୍ଷଣ ପଂକାପଳ :-

ନିଜ କହନାରୁ ଗପ, କବିତା, ଚିଠି ଆଦି ଲେଖବ । କବିତା ଓ ଗପକୁ ଆଗକୁ ବଜାଇବ ।

ଆସ, ପଡ଼ିବା ଏବଂ ନିମ୍ନରେ ଥିବା ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ଲେଖବା ।

ଦଶହରା ନାମ ଶୁଣିଲେ ମନରେ ଏକ ପ୍ରକାର ଆନନ୍ଦଭଲ୍ଲୟ ଭରି ଉଠେ । ପିଲାମାନେ ଏହି ପର୍ବର୍ତ୍ତରେ ବଡ଼ବଡ଼ ମେଳା ଓ ଦୋକାନକୁ ଅପେକ୍ଷା କରିଥା'ନ୍ତି । ଏଥିପାଇଁ ସବୁ ପ୍ରକାର ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିଥା'ନ୍ତି । କିଏ ନୂଆ ପୋଷାକ ତିଆରି କରନ୍ତି ତ ଆଉ କିଏ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ଖେଳନା କିଣିବାକୁ ତାଲିକା କରିଥା'ନ୍ତି । ସଭିଏଁ ଏହି ମେଳାରେ ଚକିରିଦୋଳି / ରାମଦୋଳିରେ ମଞ୍ଚ ଯାଇଥା'ନ୍ତି । ଏହି ମେଳାରେ ଛୋଟ ବଡ଼ ବହୁତ ଦୋକାନ ଲାଗିଥାଏ, ଯେଉଁଠାରେ ମିଠାଇ, ଚାଟ, ପକୁଡ଼ି, ଗୁପରୁପ ଏବଂ ବେଲୁନ ବିକ୍ରି ହୋଇଥାଏ । ମାଟିପାତ୍ର ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଘରକରଣା ଜିନିଷ ବି ମିଳିଥାଏ ।

ପ୍ରାୟତ୍ତଃ ପିଲାମାନେ ରାମଙ୍କର ଅଭିନୟ ଦେଖିବାକୁ ଭଲ ପାଇଥା'ନ୍ତି । ଏହି ପର୍ବର୍ତ୍ତରେ ରାମଲୀଳା ଏକ ନିଆରା ମଜା ଥିଲେ । ଏହି ଲୀଳାର ପ୍ରସ୍ତୁତି ପ୍ରଥମରୁ କରାଯାଇଥାଏ । ଏହା କିଛି ଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଚାଲୁ ରହେ । ରାମାଯଣର ପ୍ରତ୍ୟେକ ଅଧ୍ୟାୟ ଭିନ୍ନଭିନ୍ନ ଦିନରେ ମଂଚରୁ କରାଯାଇଥାଏ ।

ପ୍ରଶ୍ନ: ୧- ଏହି ଅନୁଛେଦଟି କେଉଁ ମେଳା ବିଷୟରେ ଲେଖାଯାଇଛି ?

ଉତ୍ତର:- .....

ପ୍ରଶ୍ନ: ୨- ଦଶହରାରେ ମେଳାପାଇଁ କ’ଣ ପ୍ରସ୍ତୁତ କରାଯାଇଥାଏ ?

ଉତ୍ତର:- .....

.....

ପ୍ରଶ୍ନ: ୩- ଦୀପାବଳୀ କିପରି ପାଲନ କର ଲେଖ ।

ଉତ୍ତର:- .....

.....

ପ୍ରଶ୍ନ: ୪- ଏହି ପର୍ବ କେଉଁ ବାର୍ତ୍ତା ପ୍ରେରଣ କରିଥାଏ ?

ଉତ୍ତର:- .....

.....

କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧତି - ୧୭

ଶିକ୍ଷଣ ପଂକ୍ତାପଂକ : -

ବିଭିନ୍ନ ବିଷୟରେ ବିଭିନ୍ନ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟପାଇଁ ଲେଖିବା ସମୟରେ ଶବ୍ଦ, ବାକ୍ୟର ସଂରଚନା, ଆଦିକୁ ଉପଯୁକ୍ତ ଭାବରେ ବ୍ୟବହାର କରିବ ।

ଆସ, ଅନୁଷ୍ଠାନିକ ପଢ଼ିବା ।

ପଣ୍ଡିମ ଆକାଶରେ ସ୍ଵର୍ଗୀୟ ଅଷ୍ଟ ହୋଇସାରିଥା'ନ୍ତି । ଅଛାର ହୋଇ ଆସୁଥାଏ । ହଠାତ୍ ଦଳକାଏ ନିଆଁ ଆକାଶରୁ କ୍ଷିପ୍ର ବେଗରେ ଖସିଆସିଲା । ଏହା ଦେଖୁ ଲୋକମାନେ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଗଲେ । ସେମାନେ ଭାବିଲେ, ଏହା ଆଉ କ'ଣ ହୋଇଥିବ, ଉଲକା ପିଣ୍ଡ ନିଶ୍ଚିତ ।

ପ୍ରଶ୍ନ ନଂ୧- ପଡ଼ୁ ଓ 'ଣ' ଯୁକ୍ତାକ୍ଷର ଥିବା ଶବ୍ଦଟିକୁ ଲେଖ ।

- (କ) ପଣ୍ଡିମ ଆକାଶରେ ସ୍ଵର୍ଗୀୟ ଅଷ୍ଟ ହୋଇସାରିଥା'ନ୍ତି । .....
- (ଖ) ଲୋକମାନେ ଏହା ଦେଖୁ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହୋଇଗଲେ । .....

ପ୍ରଶ୍ନ ନଂ-୨- ଖାଲି ସ୍ଥାନକୁ 'ଣ' ଯୁକ୍ତାକ୍ଷର ସହ ଠିକ ମାତ୍ରା ଲଗାଇ ପୂରଣ କର ।

ପା..... ତ୍ୟ, ଦୁଃ.....ତ୍ତା, ପ୍ରାୟ.....ତ

୩. (କ) ଲୋକେ କ'ଣ ଦେଖୁ ଆଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ ହେଲେ ?

ଉ-

(ଖ) ସେମାନେ ନିଆଁକୁ କ'ଣ ହୋଇଥିବ ବୋଲି ଭାବିଲେ ?

ଉ-

(ଗ) ଘଣ୍ଟାଟି କେଉଁ ସମୟରେ ଘଟିଥିଲା ?

ଉ-

୪. ନିମ୍ନ ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକର ବିପରୀତାର୍ଥବୋଧକ ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକୁ ବାକ୍ସ ମଧ୍ୟରୁ ବାଛି ଗାର ଟାଣି ଯୋଡ଼ ।

ପଣ୍ଡିମ-

ଅସ୍ତ୍ର-

ଅନ୍ତାର-

ନିଷ୍ଠିତ-

ଅନିଷ୍ଠିତ

ଆଲୋକ

ପୂର୍ବ

ଉଦୟ

୪. ଦିଆଯାଇଥୁବା ଚିତ୍ରଆଧାରରେ ସନ୍ଧ୍ୟା ସମୟର ଦୃଶ୍ୟ ବର୍ଣ୍ଣନା କରି ପାଞ୍ଚୋଟି ବାକ୍ୟ ଲେଖ ।

କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧ - ୩୫

ଶିକ୍ଷଣ ପଂକାପଳ :-

ଉତ୍ତରାମ୍ବଳ ଗୁଣାତ୍ମକ ପ୍ରତି ଦୃଷ୍ଟି ଦେଇ ନିଜ ଭାଷା ଗଢ଼ିବ ଓ ସେଗୁଡ଼ିକ ନିଜ ଲିଖନରେ ସାମିଲ କରିବ ।

- ଚିତ୍ର ଦେଖି ଖାଲିଥିବା ଜାଗାରେ ଚିତ୍ର ବିଷୟରେ ଲେଖ ।

ଉପରଲିଖିତ ଅନୁଲେଦରୁ ପାଞ୍ଚଟି ପ୍ରଶ୍ନ ତିଆରି କର ।

କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧ - ୩୦

ଶିକ୍ଷଣ ପଂଳାପଂଳ :-

ନିଜ କଷନାରୁ ଗପ, କବିତା, ଚିଠି ଆଦି ଲେଖନ କରିବ । କବିତା ଓ ଗପକୁ ଆଗକୁ ବଡ଼ାଇବ ।

ତଳେ ଦିଆଯାଇଥିବା କବିତାଟି ପଡ଼ୁ ।

ସହିତ କେତେ ଟାଣ ଖରା,
ଝଡ଼ ତୋପାନ ବର୍ଷା ଧାରା
ମାଘର ହାଡ଼ଭଙ୍ଗା ଶୀତ,
କରିବା ପାଇଁ ଲୋକ ହିତ ।

ପଥିକେ ଦିଏ ଥଣ୍ଡା ଛାଇ,
ଭେଦଭାବକୁ ଭୁଲିଯାଇ ।

ଆମୂଳରୂଳ ସବୁ ଅଂଶ,
ଅନେକ ରୋଗ କରେ ନାଶ ।

ବୃକ୍ଷ ହିଁ ବର୍ଷାର କାରଣ,
ମୃତ୍ତିକା କରେ ସଂରକ୍ଷଣ ।

୧. ଆସ, କଥାବାର୍ତ୍ତା ହୋଇ ଲେଖିବା ।

(କ) ଝଡ଼, ତୋପାନ, ଖରା, ବର୍ଷା କିଏ ସହିଥାଏ ?

ଉତ୍ତର- .....

(ଖ) ମାଘ ମାସରେ କି ଭଲି ଶୀତ ହୋଇଥାଏ ?

ଉତ୍ତର- .....

(ଗ) ବୃକ୍ଷ ପଥିକମାନଙ୍କୁ କ'ଣ ଯୋଗାଇଥାଏ ?

ଉତ୍ତର- .....

(ଘ) ସେ କ'ଣ ସଂରକ୍ଷଣ କରିଥାଏ ?

ଉତ୍ତର- .....

୨. ଯେପରି ‘ସହଜ’ ରୁ ସହେ’ ହୁଏ, ସେହିପରି କ’ଣ ହେବ ଲେଖ ।

କହଇ.....

ବହଇ .....

ବସଇ .....

ହସଇ.....

ପାଦ ପୂରଣ କର-

୧. ମାଘର ହାଡ଼ିଭଙ୍ଗା ଶୀତ - .....

୨. ବୃକ୍ଷ ହିଁ ବର୍ଷାର କାରଣ - .....

କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧ - ୩୧

ଶିକ୍ଷଣ ପଂଳାପଂଳ :-

ନିଜ କଞ୍ଚନାରୁ ଗପ, କବିତା, ଚିଠି ଆଦି ଲେଖାବ । କବିତା ଓ ଗପକୁ ଆଗକୁ ବଢାଇବ ।

ତଳେ ଦିଆଯାଇଥିବା କବିତାଟି ଆବୃତ୍ତି କର ।

ସଇନିକଟେ ହେବି ମୁହିଁ,

ଦେଶକୁ ସୁରକ୍ଷା ଦେବା ପାଇଁ ।

ରହିବି ସଦା ଜାଗରତ,

ଶତ୍ରୁକୁ କରିବି ନିପାତ ।

ହାତ ଠାରି ଡାକେ ମାଟିମାଆ,

ତା' ଦୁଃଖରେ ଆସି ହେବି ଠିଆ,

ପଛଘୁଞ୍ଚା କେବେ ଦେବି ନାହିଁ ।

ସଇନିକଟେ ହେବି ମୁହିଁ ।

୧. ପାଦ ପୂରଣ କର ।

(କ) ସଇନିକଟେ ହେବି ମୁହିଁ ।

.....

(ଖ) ହାତ ଠାରି ଡାକେ ମାଟି ମାଆ

.....

୨. ‘ସଇନିକ’ ରୁ ‘ସୈନିକ’ ହେବାପରି କ’ଣ ହେବ ଲେଖ ।

ଦଇନିକ ..... ନିଜତିକ ..... ବଲ୍ଲତିକ .....

୩. ଆସ, କଥା ହେବା ଓ ଲେଖିବା ।

(କ) ମୁଁ ସୈନିକ ହେଲେ କ’ଣ କରିବି ?

ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ:.....

(ଖ) କେଉଁ କାମରେ ସୈନିକ ପଛଘୁଞ୍ଚା ଦିଏ ନାହିଁ ?

ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ:.....

୪. ବଡ଼ ହେଲେ ତୁମେ ଦେଶ ପାଇଁ କ’ଣ ଭଲ କାମ କରିବ, ପାଞ୍ଚଟି ବାକ୍ୟରେ ଲେଖ ।

କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧ - ୪୧

ଶିକ୍ଷଣ ଫଳାଫଳ :-

ଉନ୍ନତିନ୍ତିରୁ ବିଷୟବସ୍ତୁରେ ଆସୁଥିବା ନୂଆ ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକୁ ବୁଝି ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଲେଖାରେ ବ୍ୟବହାର କରିବ ।

(କ) ପ୍ରତ୍ୟେକ ବାକ୍ୟ ତଳେ ତିନୋଟି ସମ୍ଭାବ୍ୟ ଉଭର ଦିଆଯାଇଛି । ସେଥିରୁ ଠିକ୍ ଉଭରକୁ ବାଞ୍ଚି ଲେଖ ।

୧. ଦୁଃଖରେ ଲୋକଟିର ..... ରୁ ଲୁହ ଝରି ପଡ଼ିଲା ।

କ. ନାସା

ଘ. ଚକ୍ଷୁ

ଗ. କଣ୍ଠ

୨. ପୂର୍ବ ଦିଗରେ ..... ଉଦୟ ହୁଅନ୍ତି ।

କ. ରବି

ଘ. ଗିରି

ଗ. ବାରି

୩. ପର୍ବତରୁ ..... ବାହାରିଥାଏ

କ. କୁସ୍ମମ

ଘ. ନଦୀ

ଗ. ପୁଷ୍ପ

୪. ବୃକ୍ଷଟି ..... ମାନଙ୍କ କଳକଳ ରାବରେ ମୁଖରିତ ।

କ. ସୁମନ

ଘ. ବିହଗ

ଗ. ସମୀର

(ଖ) ‘କ’ ଶ୍ରେଣୀ ଶବ୍ଦ ସହ ସମାଜ ଅର୍ଥବୋଧକ ଶବ୍ଦକୁ ‘ଖ’ ଶ୍ରେଣୀ ବାଞ୍ଚି ଗାର ଟାଣି ଯୋଡ଼ ।

‘କ’ ଶ୍ରେଣୀ	‘ଖ’ ଶ୍ରେଣୀ
------------	------------

ସୁର୍ଯ୍ୟ	କୁସ୍ମମ
---------	--------

ସମୁଦ୍ର	ବିହଗ
--------	------

ନଦୀ	ନଭ
-----	----

ଆକାଶ	ତଟିନୀ
------	-------

ପକ୍ଷୀ	ରବି
-------	-----

ଫୁଲ	ସାଗର
-----	------

ମାଟି	ମୃତ୍ତିକା
------	----------

(ଗ) ଫୁଲ, ପର୍ଚତ, ପକ୍ଷୀ, ମେଘ ଏବଂ ପୃଥ୍ବୀର ଆଉ ଦୁଇଟି ଲେଖାଏଁ ନାମ ଲେଖ ।

ଫୁଲ .....

ପର୍ଚତ .....

ପକ୍ଷୀ .....

ମେଘ .....

କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧ - ୪୭

ଆକଳନ-୭

ଠିକ୍ ଉତ୍ତରଟି ବାହି ତା'ପାଖରେ ଠିକ୍ ଚିହ୍ନ (✓) ଦିଅ ।

ପ୍ରଶ୍ନ ନଂ-୧. ପର୍ବତରୁ ..... ବାହାରିଥାଏ ।

- (କ) କୁସ୍ତୁମ   (ଖ) ନଦୀ   (ଗ) ବୃକ୍ଷ   (ଘ) ପୋଖରୀ

ପ୍ରଶ୍ନ ନଂ-୨. ଦୁଃଖରେ ଲୋକଟିର ..... ରୁ ଲୁହ ଝରି ପଡ଼ିଲା

- (କ) ନାସା   (ଖ) ଚକ୍ଷୁ   (ଗ) କର୍ଣ୍ଣ   (ଘ) ପାତି

ପ୍ରଶ୍ନ ନଂ-୩. ନିମ୍ନୋକ୍ତ ମଧ୍ୟରୁ କେଉଁଟି ପୃଥ୍ବୀର ଅନ୍ୟନାମ ଅଟେ ?

- (କ) ଧରଣୀ   (ଖ) ଭଗିନୀ   (ଗ) ରବି   (ଘ) ଆକାଶ

ପ୍ରଶ୍ନ ନଂ-୪. ନିମ୍ନୋକ୍ତ ମଧ୍ୟରୁ କେଉଁଟି ଠିକ୍ ଶଙ୍ଖ ?

- (କ) କଷ୍ଟୁବ   (ଖ) ବନ୍ଦର   (ଗ) ରସ୍ବୁଦ୍ଧ   (ଘ) ସନନ୍ଦା

ପ୍ରଶ୍ନ ନଂ-୫. ଯେପରି ଶାତରୁ ଶାତୁଆ ଛୁଏ, ସେପରି ପାଠରୁ ..... ଛୁଏ ।

- (କ) ପାଠିଆ   (ଖ) ପାଠୁଆ   (ଗ) ପଠୁଆ   (ଘ) ପିଠିଆ

ପ୍ରଶ୍ନ ନଂ-୬. ସଇନିକଟେ ହେବି ମୁହଁ

.....
ପାଦ ପୂରଣ ପାଇଁ କେଉଁଟି ଠିକ୍ ?

- (କ) ବାତିରେ ଚାଷ କରିବି ଯାଇ   (ଖ) ପୋଖରୀରୁ ମାଛ ଧରିବି ମୁହଁ
(ଗ) ଦେଶକୁ ସୁରକ୍ଷା ଦେବା ପାଇଁ   (ଘ) ବିଦ୍ୟାଳୟକୁ ଯିବି ମୁଁ ଧାଇଁ

ଅନୁଲ୍ଲେଦଟି ପଢ଼ି ଠିକ୍ ଉଭର ଦିଆ ।

ସୁବକ ଜଣକ ରାଷ୍ଟ୍ରାର ଆରପଟକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟକଲେ । ଦେଖୁଲେ ଜଣେ ବୃଦ୍ଧ ବ୍ୟକ୍ତି ଥମ୍ସନଙ୍କ ଡାକରେ
ଅଟକି ଯାଇଛନ୍ତି । କୁକୁର ବେକରେ ବନ୍ଦା ହୋଇଥିବା ବେଳ୍ଟିକୁ ଧରିଛନ୍ତି । କୁକୁରଟି ତାଙ୍କ
ଆଗରେ ଠିଆ ହୋଇଛି ଏବଂ ମାଲିକର ନିର୍ଦ୍ଦେଶକୁ ଚାହିଁ ରହିଛି ।

ପ୍ରଶ୍ନ ନଂ-୩. ଅନୁଲ୍ଲେଦଟିରେ କେଉଁ ପଶୁ ବିଷୟରେ କୁହାଯାଇଛି ।

- (କ) ବାଘ   (ଖ) ବିରାତି   (ଗ) କୁକୁର   (ଘ) ମାଙ୍କଡ

ପ୍ରଶ୍ନ ନଂ-୪. କୁକୁର ବେକରେ କଣ ବନ୍ଦାଯାଇଥିବାର ଅନୁଲ୍ଲେଦରେ କୁହାଯାଇଛି ?

- (କ) ସୂତା   (ଖ) ବେଳ୍ଟ   (ଗ) ଘଡ଼ି   (ଘ) କମା

ପ୍ରଶ୍ନ ନଂ-୫. କୁକୁରଟି କାହା ନିର୍ଦ୍ଦେଶକୁ ଅପେକ୍ଷା କରିଥିଲା ?

- (କ) ମାଲିକ   (ଖ) ଚାକର   (ଗ) ବୃଦ୍ଧ   (ଘ) ଥମ୍ସନ

ପ୍ରଶ୍ନ ନଂ-୧୦. ନିମ୍ନୋକ୍ତ ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରୁ କେଉଁଟି କ୍ରିୟାପଦ ନୁହେଁ ।

- (କ) ଲକ୍ଷ୍ୟକଲେ   (ଖ) ଅଟକିଲେ   (ଗ) ଧରିଲେ   (ଘ) ମାଲିକ

ବର୍ଷର ଅବଶିଷ୍ଟ ସମୟ ପାଇଁ

କାୟର୍ପଦ୍ଧ - ୨୪

ଶିକ୍ଷଣ ପଂକାପଳ :-

ଗପ, କବିତା କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ ସାମଗ୍ରୀକୁ ଚୁଣ୍ଡିବ ଓ ସେଥୁରେ ନିଜଗପ କଥାକୁ ଯୋଡ଼ିବ ।

- ଆସ ଲେଖିବା -

ନିଜ ମା ବିଷୟରେ

ନିଜ ପ୍ରିୟ ଶିକ୍ଷକଙ୍କ ବିଷୟରେ

ନିଜର ପ୍ରିୟ ଖେଳ ବିଷୟରେ

ନିଜ ଭଉଣୀ ବିଷୟରେ

କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧତି - ୨

ଶିକ୍ଷଣ ଫଳାଫଳ :-

ବିଭିନ୍ନ ବିଷୟରେ ବିଭିନ୍ନ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟପାଇଁ ଲେଖିବା ସମୟରେ ଶବ୍ଦ, ବାକ୍ୟର ସଂରଚନା ଆଦିକୁ ଉପଯୁକ୍ତ ଭାବରେ ବ୍ୟବହାର କରିବ ।

(କ) ତଳେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଅନୁଛ୍ଳେଦଟି ପଡ଼ି ।

ସ୍ଵାଧୀନତା ଆନ୍ଦୋଳନ ସମୟର କଥା । ସଭାସ୍ଥଳରେ ଅନେକ ଲୋକ ରୁଣ୍ଡ ହୋଇଥା'ନ୍ତି । ପରଷ୍ଠର କଥାବାର୍ତ୍ତା ହେଉଥା'ନ୍ତି । ବକ୍ତା ମଞ୍ଚ ଉପରକୁ ଉଠିଲେ । ତାଙ୍କ ବଳିଷ୍ଠ ଚେହେରା, ଗୌରବର୍ଣ୍ଣ, ନିରାଢ଼ମର ବେଶଭୂକ୍ଷା ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଆକୃଷଣ୍ଣ କଲା । ବକ୍ତା ଅଛି କ୍ଷଣପାଇଁ ସଭାର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ସଂପର୍କରେ ଭାଷଣ ଦେଇ ମଞ୍ଚରୁ ଓହ୍ଲାଇଲେ / ସଭାରେ ଗୁଞ୍ଜିରଣ ସୃଷ୍ଟି ହେଲା । ତାଙ୍କ କଥାରେ ଉଦ୍ବୁଦ୍ଧ ହୋଇ ଲୋକେ ଆନ୍ଦୋଳନରେ ଖାସ ଦେବା ପାଇଁ ପ୍ରତିଜ୍ଞା କଲେ ।

ଏହି ବକ୍ତାଜଣକ ଆଉ କେହି ନୁହୁନ୍ତି । ଆମର ଅତି ପରିଚିତ ଜାତିର ଜନକ ମହାମା ଗାନ୍ଧୀ ।

(ଘ) ତଳ ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକୁ ପଡ଼ି ଓ ଲେଖ ।

ଚଙ୍କା	ଶିଖା	ଡଙ୍କା	ଜଘ	ବାଞ୍ଚା	ପଞ୍ଚା	ଥଣ୍ଡା
ଆଶ୍ଵୁ	ମେଣ୍ଟା	ଯନ୍ତା	ପେନ୍ଡା	ନନ୍ଦ	ବନ୍ଦ	କମ୍
ଲମ୍ଫ	ଆମ୍ବ	ସ୍ତ୍ରୀମ୍	ଉକୁଳ	ଉସ୍ତାହ୍ର	ସ୍ତ୍ରୀ	ଯନ୍ତା

(ଗ) “ମୋ ଜୀବନର ଅଭ୍ୟଳା କଥା” ପାଠରୁ ତଳଳିଖିତ ଯୁକ୍ତାକ୍ଷର ବିଶିଷ୍ଟ ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକୁ ଖୋଜି ଲେଖ ।

ଙ୍କ-	ଦ୍ଵ-	ମୁ-	ଷ୍ଟା-
ଙ୍ଙ-	ଷ୍ଟ-	ନ୍ତ-	ଦ୍ଵ୍ୟ-
ଘ୍ର-	ତ୍ର-		

(ଘ) ମହାମା ଗାନ୍ଧୀଙ୍କ ବିଷୟରେ ଆଉ ଜାଣିଥିବା କଥା ଲେଖ ।

.....
.....
.....

ଶିକ୍ଷକଙ୍କପାଇଁ ସୂଚନା

ଶିକ୍ଷକ ଶିକ୍ଷଣ କାର୍ଯ୍ୟ ୨ରେ ଥିବା ଅନୁଛ୍ଳେଦଟିର ଆଦର୍ଶ ପଠନ କରିବେ ଓ ପିଲାଙ୍କୁ ଉଚ୍ଚପଠନରେ ନୀରବ ପଠନ କରାଇବେ । ଶିକ୍ଷଣକାର୍ଯ୍ୟଗୁଡ଼ିକର ସୂଚନା ଅନୁସାରେ ପିଲାଙ୍କୁ କାର୍ଯ୍ୟ କରାଇବା ସହିତ ଦଳର ସଂଶୋଧନ କାର୍ଯ୍ୟ କରାଇବେ । ଦରକାରୀ ଉପକରଣ ଭାବେ ଫ୍ଲ୍ୟୋଟକାର୍ଡ, ଶବ୍ଦକାର୍ଡ, ବ୍ୟବହାର କରିବେ । ପିଲାମାନେ ଅନୁଛ୍ଳେଦରୁ ତଥା ବହି ମଧ୍ୟରୁ ଯୁକ୍ତାକ୍ଷରମୁକ୍ତ ଶବ୍ଦ କହିବେ, ପଡ଼ିବେ ଓ ଲେଖିବେ ।

କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧତି - ୩

ଶିକ୍ଷଣ ପଂଳାପଳ :-

ଗପ, କବିତା କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ ସାମଗ୍ରୀକୁ ବୁଝିବେ ଓ ସେଥୁରେ ନିଜର ଗପ, କବିତା ଆଦି ଯୋଡ଼ିବେ ।

ନିମ୍ନଲିଖିତ କବିତାଟି ପଡ଼ ।

ନାମ ଥୁଲା ତାଙ୍କ ସୁଭାଷ ବୋଷ
ନେତାଜୀ ନାମରେ ଖ୍ୟାତ,
କଟକ ସହର ଓଡ଼ିଆ ବଜାରେ
ହୋଇଥୁଲେ ସିଏ ଜାତ ।
ଦେଶକୁ ସ୍ଵାଧୀନ କରିବା ପାଇଁକି
ଆଦୋଳନେ ଦେଲେ ଯୋଗ,
ଗୁରୁ ହେଲେ ତାଙ୍କ ବାଳ ଗଞ୍ଚାଧର
ଛାଡ଼ିଲେ ଚାକିରି ଭୋଗ ।
ଦେଶମୁକ୍ତିପାଇଁ ସଂଗ୍ରାମ କରିବା
ପାଇବା ନୂଆ ଜୀବନ,
ଦିଅ ତୁମ ରକ୍ତ ଦେବି ସ୍ଵାଧୀନତା
ଥୁଲା ତାଙ୍କର ଆହ୍ଵାନ ।

୧. ପାଦ ପୂରଣ କର ।

(କ) ଦେଶକୁ ସ୍ଵାଧୀନ କରିବା ପାଇଁ

.....

(ଖ) .....
ପାଇବା ନୂଆ ଜୀବନ ।

(ଗ) କଟକ ସହର ଓଡ଼ିଆ ବଜାରେ

.....

(ଘ) .....
ଥୁଲା ତାଙ୍କର ଆହ୍ଵାନ ।

ନେତାଜୀ ସୁଭାଷ ବୋଷଙ୍କ ବିଷୟରେ ଜଣିଥୁବା କଥା ନିଜ ଭାଷାରେ ଲେଖ ।

ଶିକ୍ଷକଙ୍କପାଇଁ ସୁଚନା

ଶିକ୍ଷକ କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧତି ୩ ୦୪ କୁ ସୁନ୍ଦରଭାବେ ଆବୃତ୍ତି କରିବା ସହିତ ପିଲାଙ୍କୁ ମଧ୍ୟ ସ୍ଵର, ତାଳ, ଲୟ ଦେଇ ଆବୃତ୍ତି କରାଇବେ ।

ନିଜେ ଗୋଟିଏ ପାଦ ବୋଲି ଅନ୍ୟ ପାଦଟିକୁ ପିଲାଙ୍କୁ ବୋଲିବାକୁ କହିବେ ।

ସମସ୍ତ ପିଲା ଆବୃତ୍ତିରେ ଅଂଶଗ୍ରହଣ କରିବା ନିଶ୍ଚିତ ହେବେ ।

ଦରକାରୀ ଉପକରଣ ଭାବେ ନିଜ ଅଭିଜ୍ଞତା ଓ ପୁରୁଣା ଗୋଡ଼, କବିତା ସଂଗ୍ରହ କରି ସେଗୁଡ଼ିକର ବ୍ୟବହାର କରିବେ ।

ପିଲାମାନେ କବିତା ଆବୃତ୍ତି କରି ଆନନ୍ଦିତ ହେବେ, ପାଦ ପୂରଣ କରି ଗାଇବେ । ପାଦ ପୂରଣ କରି ଲେଖିବେ ।

କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧ - ୧୦

ଶିକ୍ଷଣ ଫଳାଫଳ :-

ଶୁଣିଥୁବା କଥା କିମ୍ବା ନିଜମନକଥାକୁ ନିଜ ଶୈଳୀରେ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଚିତ୍ର, ଶବ୍ଦ, ବାକ୍ୟ ଦ୍ୱାରା (ଲିଖିତ ରୂପରେ) ଅଭିବ୍ୟକ୍ତ କରିବ ।

ଆସ, ତଳେ ଦିଆଯାଇଥୁବା ଗଞ୍ଜଟିକୁ ପଡ଼ିବା ।

ଆଗ କାଳରେ ବାଘ ଓ ବିଲେଇ ବଣରେ ରହୁଥିଲେ । ବଣର ପଶୁମାନେ ବାଘକୁ ମାମୁ ଓ ବିଲେଇକୁ ମାଉସୀ ବୋଲି ଡାକୁଥିଲେ । ଦିନେ ବାଘମାମୁର ପୁଅ ବାହାଘରକୁ ବଣର ସବୁ ପଶୁ ଆସିଥିଲେ । ଏହି ଭୋଜିରେ ଭାଲୁକୁ ମାଂସ, ବିଲେଇକୁ ମାଛ, ହରିଣକୁ ଶାଗ ଜଗିବା ପାଇଁ କୁହାଯାଇଥିଲା । ମାଛ ଦେଖି ବିଲେଇର ଲୋଭ ବଢ଼ିଗଲା । ସେ ଗୋଟିଏ ପରେ ଗୋଟିଏ ମାଛ ଚାଖୁଚାଖୁ ଖାଇଦେଲା । ୧୦କୁଆ ବୁଲିବୁଲି ସବୁ ତଦାରଖ କରୁଥାଏ । ସେ ବିଲେଇ ପାଖକୁ ଆସି ଦେଖେ ତ କିଛି ମାଛ ନାହିଁ । ସେ ବିଲେଇକୁ ପଚାରିଲା, “ମାଉସୀ, ମାଛ ସବୁ କୁଆଡ଼େ ଗଲା ?” ବିଲେଇ ଡରିଡରି କହିଲା, ସବୁ ମାଛ ଚାଖୁଚାଖୁ ଚାଖି ଦେଇଛି । ୧୦କୁଆ କହିଲା, “ ତୁ ଶୀଘ୍ର ଏ ଜାଗା ଛାଡ଼ି ପଳା ନ ହେଲେ ବାଘମାମୁ ତୋତେ ମାରିଦେବ । ” ବିଲେଇ ବାଘ ଉପରେ ଜାଗା ଛାଡ଼ି ଗାଁକୁ ପଳାଇଲା । ସେହିଦିନ ୦୧ରୁ ବିଲେଇ ମାଉସୀ ଗାଁରେ ରହେ, ବଣର ସୀମା ମାଡ଼େ ନାହିଁ ।

୧. ଆସ, ଚାଖୁ ଚାଖୁ ପରି ଆଉ କେତୋଟି ଶବ୍ଦ ଲେଖିବା ।

....., ..., ..., ...

୨. ଆସ କଥା ହେବା ଓ ଲେଖିବା ।

କ. ଗପରେ ମାମୁ, ମାଉସୀ ବୋଲି କାହାକୁ କୁହାଯାଇଛି ?

ଉତ୍ତର.....

.....

ଘ. ଭାଲୁକୁ କେଉଁ ଦାଖିଦ୍ଵାରା ଦିଆଯାଇଥିଲା ?

ଉତ୍ତର.....

ଘ. ୧୦କୁଆ ବିଲେଇକୁ କ'ଣ କହିଲା ?

ଉତ୍ତର.....

.....

୩. ଅନୁଲେଦଟିରେ ଉପଯୁକ୍ତ ବିରାମ ଚିହ୍ନ ଦିଅ

ଆଗକାଳରେ ବାଘ ଓ ବିଲେଇ ବଣରେ ରହୁଥିଲେ ବଣର ପଶୁମାନେ ବାଘକୁ ମାମୁ ଓ ବିଲେଇକୁ ମାଉସୀ ବୋଲି ଡାକୁଥିଲେ ଦିନେ ବାଘ ମାମୁର ପୁଅ ବାହାଘରକୁ ବଣର ସବୁ ପଶୁ ଆସିଥିଲେ ଏହି ଭୋଜିରେ ଭାଲୁକୁ ମାଂସ ବିଲେଇକୁ ମାଛ ଓ ହରିଣକୁ ଶାଗ ଜଗିବା ପାଇଁ କୁହାଯାଇଥିଲା ।

କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧତି - ୧୧

ଶିକ୍ଷଣ ଫଳାଫଳ :-

ଶୁଣିଥୁବା କଥା କିମ୍ବା ନିଜମନକଥାକୁ ନିଜ ଶୈଳୀରେ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଚିତ୍ର, ଶବ୍ଦ, ବାକ୍ୟ ଦ୍ୱାରା (ଲିଖିତ ରୂପରେ) ଅଭିବ୍ୟକ୍ତ କରିବ ।

ଡଳେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଗଞ୍ଜଟିକୁ ପଡ଼ୁ ଓ ମନେରଖ ।

ଶରଧାପୁର ଗାଁରେ ଚଗଲାର ଘର । ନାମ ଯେମିତି କାମ ବି ସେମିତି । ସବୁବେଳେ ଚଗଲାମି କରିକରି ଦିନ ଗଡ଼ାଇଦିଏ । ଏଥିପାଇଁ ଘରେ ମାଡ଼ଗାଳି ଖାଏ । ଦିନକର କଥା । ସ୍କୁଲ ଛୁଟିପରେ ଚଗଲା ଘରକୁ ଯାଉଥାଏ । ଦେଖିଲା, ଦୃଷ୍ଟିହୀନ ଲୋକଟିଏ ରାଷ୍ଟ୍ରାକଡ଼ ଖାଲରେ ପଡ଼ିଯାଇଛି । ଚଗଲା ତା'କୁ ଖାଲରୁ ଉଠାଇଲା । ତା'ର ବାଡ଼ି ଓ ଧରିଥୁବା ମୁଣ୍ଡାଟିକୁ ହାତରେ ଧରାଇଦେଲା । ଏହି ସମୟରେ ଶିକ୍ଷକ ସେହି ବାଟଦେଇ ଯାଉଥିଲେ । ଦୃଷ୍ଟିହୀନ ଲୋକଟି ଚଗଲାର ମୁଣ୍ଡ ଆଉଁଶି ଆଶାବାଦ କରୁଥୁବାର ଦେଖିଲେ । ଚଗଲାକୁ ତା'ର କାମପାଇଁ ଧନ୍ୟବାଦ ଦେଇ ନିଜ ରାଷ୍ଟ୍ରାରେ ଚାଲିଗଲେ । ପରଦିନ ପ୍ରାର୍ଥନା ସଭାରେ ଚଗଲା ବିଷୟରେ ଗୁରୁଜୀ ସବୁପିଲାଙ୍କୁ କହିଲେ । ସମସ୍ତେ ତାକୁ ବାଟିବାଟି କଲେ, ତାଳି ଦେଇ ଧନ୍ୟବାଦ ଜଣାଇଲେ । ସେହିଦିନଠାରୁ ସେ ଆଉ ସ୍କୁଲରେ ଚଗଲାମି ନକରି ମନ ଦେଇ ପାଠ ପଡ଼ିଲା । ବଡ଼ ହୋଇ ଜିଲ୍ଲାପାଳ ହେଲା ।

୧. ଆସ ଉତ୍ତର କହିବା ଓ ଲେଖିବା ।

କ ଚଗଲାର ଘର କେଉଁ ଗାଁରେ ?

.....

ଖ ସେ ଦୃଷ୍ଟିହୀନ ଲୋକଟିକୁ କିପରି ସାହାଯ୍ୟ କଲା ?

.....

ଗ ପ୍ରାର୍ଥନା ସଭାରେ ଗୁରୁଜୀ କ'ଣ କଲେ ?

.....
.....

୨. ବାକ୍ୟର ଅଧା ଅଂଶକୁ ପୂରଣ କରି ଲେଖ ।

କ. ସ୍କୁଲ ଛୁଟି ପରେ ଚଗଲା.....

ଖ. ଦୃଷ୍ଟିହୀନ ଲୋକଟି ଚଗଲାର ମୁଣ୍ଡ ଆଉଁଶି .....

ଗ. ପରଦିନ ପ୍ରାର୍ଥନା ସଭାରେ.....

ଘ. ସମସ୍ତେ ତା'କୁ ବାଟିବାଟି କଲେ; .....

୩. ତୁମ ଶ୍ରେଣୀର ଜଣେ ପିଲା ପଡ଼ିଯାଇ ତା' ଗୋଡ଼ ଖଣ୍ଡିଆ ହୋଇ ରଙ୍ଗ ବାହାରିଲେ ତୁମେ କ'ଣ କରିବ ?

.....

.....

.....

କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧ - ୧୨

ଶିକ୍ଷଣ ପଂଳାପଳ :-

ଶୁଣିଥୁବା କଥା କିମ୍ବା ନିଜମନକଥାକୁ ନିଜ ଶୈଳୀରେ ଉଚ୍ଚଭିନ୍ନ ଚିତ୍ର, ଶବ୍ଦ, ବାକ୍ୟ ଦ୍ୱାରା (ଲିଖିତ ରୂପରେ) ଅଭିବ୍ୟକ୍ତ କରିବ ।

(କ) ଅନୁଛ୍ଵେଦଟି ମନେମନେ ପଡ଼ି ତଳ ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକର ଉଭର ଲେଖ ।

ଗାଁ ନାଁ କହେଇପୁର । ପୁରଦର ସେହି ଗାଁର ବାସିଦା । ନଦୀବନ୍ଦ କଡ଼ରେ ତାଙ୍କ ଘର । ସମ୍ମି ବୋଲି କିଛି ନାହିଁ । ପରିବା ବିକି ସେ କୁଟୁମ୍ବ ପୋଷନ୍ତି । ପୁଅ ରତ୍ନାକର ଗାଁ ବିଦ୍ୟାଲୟରେ ସମ୍ମାନ ଶ୍ରେଣୀରେ ପଡ଼େ । ପାଠ ପଡ଼ି ଭଲ ମଣିଷଟିଏ ହେବାକୁ ସେ ସ୍ଵପ୍ନ ଦେଖେ । ବାପାଙ୍କର ଅର୍ଥବଳ ନାହିଁ ସିନା, ମାତ୍ର ସେ ବୁଝିଛି, ଆନ୍ତରିକ ଉଦ୍ୟମ ଓ କର୍ମରେ ନିଷ୍ଠା ରଖିଲେ ଜୀବନରେ ସବୁ ବାଧାବିଦ୍ୱାକୁ ଏଡ଼ାଇ ଦେଇ ହେବ । ତା’ର ଲକ୍ଷ୍ୟ, ବଡ଼ ହେଲେ ଡାକ୍ତରଟିଏ ହେବ । ଦୁଃଖୀ ଓ ରୋଗୀଙ୍କୁ ଚିକିତ୍ସା ଯୋଗାଇଦେବ ।

ଦିନ ଆସିଲା ରତ୍ନାକର ଜଣେ ଭଲ ଡାକ୍ତର ହେଲା । ଗାଁ ପାଇଁ ରତ୍ନ ପାଲଟିଲା । ଲୋକେ କହିଲେ ।- “ଆମ ଗାଁର ରତ୍ନ ରତ୍ନାକର” । ତେଣୁ ଗାଁ ଲୋକେ ତାର ମଙ୍ଗଳ ପାଇଁ ଗ୍ରାମ ଦେବତାଙ୍କୁ ପ୍ରାର୍ଥନା କଲେ ।

୧. (କ) ପୁରଦରଙ୍କର ଗାଁର ନାମ କ’ଣ ଥିଲା ?

ଉ-

(ଖ) ରତ୍ନକାର କ’ଣ ସ୍ଵପ୍ନ ଦେଖୁଥିଲା ?

ଉ-

(ଗ) ସେ ଡାକ୍ତର ହୋଇ କ’ଣ କରିବ ବୋଲି ଭାବିଲା ?

ଉ-

(ଘ) ତା’ର ମଙ୍ଗଳ ପାଇଁ ଗାଁ ଲୋକେ କ’ଣ କଲେ ?

ଉ-

୨. ଖାଲି ସ୍ଥାନରେ ଠିକ୍ ଶବ୍ଦଟି ଲେଖ ।

(କ) ଗାଁ ର ନାଁ..... ।

(ଖ) ପୁରଦର .....ବିକି କୁଟୁମ୍ବ ପୋଷନ୍ତି ।

(ଗ) ରତ୍ନାକର.....ଶ୍ରେଣୀରେ ପଡ଼େ ।

(ଘ) ତା’ର ଲକ୍ଷ୍ୟ, ବଡ଼ ହେଲେ ଜଣେ.....ହେବ ।

କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧ - ୩୦

ଶିକ୍ଷଣ ଫଳାଫଳ :-

ନିଜ କଷନାରୁ ଗପ, କବିତା, ଚିଠି ଆଦି ଲେଖନ । କବିତା ଓ ଗପକୁ ଆଗକୁ ବଢାଇବ ।

(କ) ତଳକିଣିତ ଶଙ୍କଗୁଡ଼ିକର ବିପରୀତାର୍ଥବୋଧକ ଶଙ୍କ ଲେଖ ।

ସମ୍ପର୍କ.....

ଭାଲୁ.....

ବଡ଼.....

ମଙ୍ଗଳ.....

ଦିନ.....

(ଖ) ବିରାମ ଚିହ୍ନ ଦେଇ ତଳ ବାକ୍ୟଟିକୁ ଲେଖ ।

ବାପାଙ୍କର ଅର୍ଥବଳ ନାହିଁ ସିନା ମାତ୍ର ସେ ବୁଝିଛନ୍ତି ଆନ୍ତରିକ ଉଦ୍ୟମ ଓ କର୍ମରେ ନିଷା
ରଖିଲେ ଜୀବନରେ ସବୁ ବାଧାବିଘ୍ନକୁ ଏତାଇ ଦେଇ ହେବ ।

(ଗ) ପୂର୍ବ ପୃଷ୍ଠାର ଅନୁଲେଖରୁ ‘ନ- ଫଳା’ ଥିବା ଶଙ୍କ ବାହି ଲେଖ ।

.....

.....

.....

.....

.....

.....

କାୟର୍ପଦ୍ଧ - ୨୫

ଶିକ୍ଷଣ ଫଳାଫଳ :-

ଉତ୍ତରାଜ୍ୟର ବିଷୟବିଷ୍ଣୁରେ ଆସୁଥିବା ନୂଆ ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକୁ ବୁଝି ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଲେଖାରେ ବ୍ୟବହାର କରିବ ।

ଆସ ଅନୁଲେଦଚିକୁ ପଡ଼ିବା ।

ଅନେକ ଦିନ ତଳର କଥା । ଅଯୋଧ୍ୟରେ ସ୍ଵର୍ଗବଂଶର ରାଜା ଦଶରଥ ଶାସନ କରୁଥିଲେ । ତାଙ୍କର ତନିରାଣୀ ଓ ଚାରିପୁତ୍ର ଥିଲେ । ଜ୍ୟୋତିରାଣୀ କୌଶଳ୍ୟାଙ୍କଠାରୁ ରାମଚନ୍ଦ୍ର, ମଧ୍ୟମା କୌକେଯୀଙ୍କଠାରୁ ଭରତ ଓ କନିଷ୍ଠା ସୁମିତ୍ରାଙ୍କଠାରୁ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଓ ଶତ୍ରୁଗ୍ନ ଜନ୍ମଲାଭ କରିଥିଲେ । ରାମଚନ୍ଦ୍ର ମିଥିଲାର ରାଜା ଜନକଙ୍କ କନ୍ୟା ସୀତାଙ୍କୁ ସ୍ଥାପନରେ ଶିବଧନ୍ତୁ ଭଙ୍ଗକରି ବିବାହ କରିଥିଲେ । ଦଶରଥ ବାର୍ଦ୍ଦିକ୍ୟ ହେତୁ ରାମଚନ୍ଦ୍ରଙ୍କୁ ରାଜାରୂପେ ଅଭିଷିକ୍ତ କରିବାକୁ ଚାହୁଁଥିବା ବେଳେ କୌକେଯୀ ଚକ୍ରାଞ୍ଚ କଲେ । ଭରତଙ୍କୁ ରାଜାକରି ରାମଚନ୍ଦ୍ରଙ୍କୁ ଚଉଦର୍ବର୍ଷ ପାଇଁ ବନବାସରେ ପଠାଇବାକୁ ବାଧ କଲେ । ରାମଙ୍କୁ ଯିଏ ଯେତେ ବୁଝାଇଲେ ମଧ୍ୟ ପିତୃସତ୍ୟ ପାଳନ ନିମନ୍ତେ ବନଗମନ କଲେ । ତାଙ୍କ ସହିତ ସହଧର୍ମଣୀ ଜନକନନ୍ଦିନୀ ସୀତା ଓ ଆଞ୍ଚାବହାନୁଜ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ମଧ୍ୟ ବନଗମନ କରିଥିଲେ ।

(୫) ଅନୁଲେଦଚିକୁ ନୀରବରେ ପଡ଼ି ଓ ତଳ ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକର ଉଭର ଲେଖ ।

(୬) ଦଶରଥ କେଉଁ ବଂଶର ରାଜା ?

ଉ.....

(୭) ତାଙ୍କ ରାଣୀମାନଙ୍କ ନାମ କ'ଣ ?

ଉ.....

(୮) ରାମଚନ୍ଦ୍ର କିପରି ସୀତାଙ୍କୁ ବିବାହ କରିଥିଲେ ?

ଉ.....

(୯) ଦଶରଥ କାହିଁକି ରାମଚନ୍ଦ୍ରଙ୍କୁ ରାଜା କରିବାକୁ ଚାହୁଁଥିଲେ ?

ଉ.....

(୫) ରାମଚନ୍ଦ୍ରଙ୍କ ସହିତ କିଏକିଏ ବଣକୁ ଯାଇଥିଲେ ?

ଉ.....

(ଗ) ଅନୁଛେଦରୁ ଯୁକ୍ତାକ୍ଷର ଥୁବା ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକୁ ବାହି ଲେଖ ।

.....
.....
.....

ଶିକ୍ଷକଙ୍କପାଇଁ ସୂଚନା

ଶିକ୍ଷକ କାର୍ଯ୍ୟଫର୍ମ ୨୫ ଠାରୁ ୨୮ରେ ଥୁବା ସୂଚନାକୁ ଭଲଭାବରେ ପଡ଼ନ୍ତୁ । ବିଭିନ୍ନ ନୂତନ ଶବ୍ଦ ସଂପର୍କରେ ପିଲାଙ୍କ ସହିତ ଆଲୋଚନା କରିବେ । ଶବକୋଷ ଆଣି ପିଲାଙ୍କୁ ନୂତନ ଶବର ଅର୍ଥ ବାହାରକରିବାର କୌଶଳ ଶିଖାଇବେ । ଦରକାରୀ ଉପକରଣ ଭାବେ ବହି ଓ ବାହାରୁ ନୂତନ ଶବ୍ଦ ସଂଗ୍ରହ କରି ଶବକାର୍ତ୍ତ ଆଣିବା ସହିତ ଶବକୋଷର ବ୍ୟବହାର କରିବେ । ପିଲାଏ ନୂତନ ଶବ୍ଦ ଗଠନ, ଶବକୋଷର ବ୍ୟବହାର କରି ତାହାର ଅର୍ଥ କହିବେ, ପଢ଼ିବେ ଓ ଲେଖିବେ ।

କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧ - ୨୮

ଶିକ୍ଷଣ ଫଳାଫଳ :-

ଉତ୍ତରାଞ୍ଚଳୀଙ୍କ ବିଷୟବିଷ୍ଣୁରେ ଆସୁଥିବା ନୂଆ ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକୁ ବୁଝି ସେବୁଡ଼ିକୁ ଲେଖାରେ ବ୍ୟବହାର କରିବ ।

(କ) ପୂର୍ବ ପୃଷ୍ଠାରେ ଥିବା ଅନୁଲେଖଚିକୁ ପଡ଼ି ନିମ୍ନ ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକର ଅର୍ଥ ଲେଖ ।

ଜ୍ୟୋତିଷ -

ମଧ୍ୟମ -

କନିଷ୍ଠ -

କନ୍ୟା -

ହେତୁ -

ଚକ୍ରାନ୍ତ -

ସହଧର୍ମଣୀ -

ଅନୁଜ -

(ଖ) ପଙ୍କରୁ ଜାତ = ପଙ୍କଜ

ସେହିପରି ଶେଷରେ ‘ଜ’ ଲଗାଇ ପାଞ୍ଚଟି ଶବ୍ଦ ଲେଖ ।

କାର୍ଯ୍ୟପଂଦ୍ର - ଫ

ଆକଳନ-୩

ଠିକ୍ ଉତ୍ତରଟି ବାହି ତା ପାଖରେ ଠିକ୍ (✓) ଚିହ୍ନ ଦିଅ ।

କବିତାଟିକୁ ପଡ଼ି ଉତ୍ତର ଦିଅ ।

ନାମ ଥିଲା ତାଙ୍କ ସୁଭାଷ ବୋଷ
ନେତାଜୀ ନାମରେ ଖ୍ୟାତ,
କଟକ ସହର ଓଡ଼ିଆ ବଜାରେ
ହୋଇଥିଲେ ସିଏ ଜାତ ।
ଦେଶକୁ ସ୍ବାଧୀନ କରିବା ପାଇଁକି
ଆଦୋଳନେ ଦେଲେ ଯୋଗ,
ଗୁରୁ ହେଲେ ତାଙ୍କ ବାଳ ଗଞ୍ଜାଧର
ଛାଡ଼ିଲେ ଚାକିରି ଭୋଗ ।

ପ୍ରଶ୍ନ ନଂ-୧. ନେତାଜୀ ନାମରେ କିଏ ଖାୟତ ଥିଲେ ?

- (କ) ଗାନ୍ଧିଜୀ   (ଖ) ସୁଭାଷ ବୋଷ   (ଗ) ନେହେରୁ   (ଘ) କାଲାମ

ପ୍ରଶ୍ନ ନଂ-୨. ସୁଭାଷ ବୋଷଙ୍କ ଜନ୍ମ କେଉଁଠି ହୋଇଥିଲା ?

- (କ) କଟକ   (ଖ) ବାଲେଶ୍ୱର   (ଗ) କଲିକତା   (ଘ) ଦିଲ୍ଲୀ

ପ୍ରଶ୍ନ ନଂ-୩. ସୁଭାଷ ବୋଷ ଦେଶକୁ ସ୍ବାଧୀନ କରିବା ପାଇଁ କଣ କଲେ ?

- (କ) ଆଦୋଳନ   (ଖ) ଭ୍ରମଣ   (ଗ) ଚାକିରୀ   (ଘ) ବିଦେଶ ଗଲେ

ପ୍ରଶ୍ନ ନଂ-୪. ବାଳଗଞ୍ଜାଧରଙ୍କର ସୁଭାଷ ବୋଷଙ୍କ ସହିତ କି ସମ୍ପର୍କ ?

- (କ) ଗୁରୁ   (ଖ) ଶିଷ୍ୟ   (ଗ) ସାଥୀ   (ଘ) ଓକିଲ

ପ୍ରଶ୍ନ ନଂ-୫. ଜାତ ର ଠିକ୍ ଅର୍ଥଟି ହେଉଛି-

- (କ) ଜନ୍ମ   (ଖ) ଯାତ୍ରା   (ଗ) ଯିବା   (ଘ) ଜାତି

ପ୍ରଶ୍ନ ନଂ-୭. ଦିନକୁ ଦିନ ପୃଥିବୀରୁ ଜଳ କମିଆଉଛି କାରଣ

- (କ) ମଣିଷମାନେ ପିଇ ଦିଆନ୍ତି
- (ଖ) ଖରାରେ ଶୁଣ୍ୟାଏ
- (ଗ) ଲୋକେ ମନଇଛା ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତି
- (ଘ) ଉଭିଦମାନେ ଶୋଷି ନେଉଛନ୍ତି

ପ୍ରଶ୍ନ ନଂ-୮. କିଏ ପରିବେଶକୁ ଅଧିକ ଦୂଷିତ କରନ୍ତି ବୋଲି ‘ପ୍ରଜାପତି’ କହିଲା ?

- (କ) ଗଛପତ୍ର
- (ଖ) ପଶୁ
- (ଗ) ମଣିଷ
- (ଘ) ପକ୍ଷୀ

ପ୍ରଶ୍ନ ନଂ-୯. ନିମ୍ନୋକ୍ତ ଶବ୍ଦ ଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରୁ ଠିକ୍ ଶବ୍ଦଟିକୁ ବାହି ଲେଖ ।

- (କ) ପୁରସ୍କାର
- (ଖ) ପୁରଷାର
- (ଗ) ପୁରଶ୍ଵାର
- (ଘ) ପୁରାସ୍କାର

ପ୍ରଶ୍ନ ନଂ-୧୦. ‘ଜନରାଜ୍ୟ ଦିବସ’ କହିଲେ କେଉଁ ଦିନଟିକୁ ବୁଝାଏ ?

- (କ) ଜାନୁମାରୀ ୨୭
- (ଖ) ଅଗଷ୍ଟ ୧୫
- (ଗ) ନଭେମ୍ବର ୧୪
- (ଘ) ସେପ୍ଟେମ୍ବର ୫

ପ୍ରଶ୍ନ ନଂ-୧୦. “ଧୀରେଧୀରେ” ପରି କେଉଁଟି ଯୋଡ଼ିଶବ ନୁହେଁ ?

- (କ) ଆସ୍ତେ ଆସ୍ତେ
- (ଖ) ଲୁଗାପଚା
- (ଗ) ପାଲେପାଲେ
- (ଘ) ଗୋଡ଼େଗୋଡ଼େ

କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧ - ୯

ଶିକ୍ଷଣ ଫଳାଫଳ :-

ଶୁଣିଥୁବା କଥା କିମ୍ବା ନିଜମନକଥାକୁ ନିଜ ଶୈଳୀରେ ଭିନ୍ନଭିନ୍ନ ଚିତ୍ର, ଶବ୍ଦ, ବାକ୍ୟ ଦ୍ୱାରା (ଲିଖ୍ତ ରୂପରେ) ଅଭିବ୍ୟକ୍ତ କରିବ ।

ଡଳ ଲିଖ୍ତ କବିତାଟି ଆବୁଦ୍ଧ କର ।

ମନକଥା ବୁଝି ଥାମଙ୍ଗା କରି

ମନକୁ ଦିଏ ମଜାଇ,

ବିପଦ ଆପଦେ ପାଶେ ଠିଆ ହୁଏ,

ଉଳ ସାଙ୍ଗ ସିନା ସେହି ।

ଅପେକ୍ଷା କରଇ ସ୍କୁଲ ଯିବା ପାଇଁ

ହେଲେ ବି' ଯେତେ ଉଛୁର,

ଯିଏ ଯେତେ ଗାଳି ଦେଲେ ପଛେ ଦେଉ

ନଥାଏ ତା'ର ଖାତର

୧. ଆସ, କଥା ହେବା ଓ ଲେଖିବା ।

(କ) ଆମ ମନକଥା କିଏ ବୁଝିଥାଏ ?

ଉତ୍ତର:.....

(ଖ) ମନକୁ ମଜାଇବାପାଇଁ ସାଙ୍ଗ କ'ଣ କରେ ?

ଉତ୍ତର:.....

(ଗ) ସାଙ୍ଗ କାହିଁକି ଅପେକ୍ଷା କରିଥାଏ ?

ଉତ୍ତର: .....

(ଘ) ଉଳ ସାଙ୍ଗ କିଏ ?

ଉତ୍ତର.....

୨. ପାଦ ପୁରଣ କରି ଲେଖ ।

(କ) ବିପଦ ଆପଦେ ପାଶେ ଠିଆ ହୁଏ,

.....

(ଖ) .....

ନଥାଏ ତା'ର ଖାତର ।

୩. ‘ଅଙ୍ଗାମଜା’ ପରି ଆଉ କେତୋଟି ଯୋଡ଼ି ଶବ୍ଦ ଲେଖ ।

....., ..., ...

....., ..., ...

....., ..., ...

....., ..., ...

୪. ତୁମ ସାଙ୍ଗ ବିଷୟରେ ଆଉ ପାଞ୍ଚ ଧାଡ଼ି ଲେଖ ।

.....

.....

.....

.....

କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧତି - ୨

ଶିକ୍ଷଣ ଫଳାଫଳ :-

ଶୁଣିଥୁବା କଥା କିମ୍ବା ନିଜମନକଥାକୁ ନିଜ ଶୈଳୀରେ ଉଚ୍ଚଭିନ୍ନ ଚିତ୍ର, ଶବ୍ଦ, ବାକ୍ୟ ଦ୍ୱାରା (ଲିଖିତ ରୂପରେ) ଅଭିବ୍ୟକ୍ତ କରିବ ।

(କ) ଆସ, ଗପଟିକୁ ପଡ଼ିବା ଓ ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକର ଉତ୍ତର ଲେଖିବା ।

ଆଜିନଦୀ କୂଳରେ ସହନ୍ତିଖଣ୍ଡି ଗାଆଁ । ସେଇ ଗାଆଁରେ ରତ୍ନାକର ଓ ଭକ୍ତବନ୍ଧୁ ରହନ୍ତି । ରତ୍ନାକର ସପୁମ ଓ ଭକ୍ତବନ୍ଧୁ ଷଷ୍ଠ ଶ୍ରେଣୀରେ ପଡ଼ନ୍ତି । ଦୁହେଁ ସାଙ୍ଗହୋଇ ପ୍ରତିଦିନ ସନ୍ଧ୍ୟାବେଳେ ନଈ କୂଳକୁ ବୁଲିବାକୁ ଯାଆନ୍ତି ।

ଦିନକର କଥା, ବୁଲିବା ସମୟରେ ରତ୍ନାକର ଗୋଡ଼ ଧୋଇବାକୁ ନଈକୁ ଗଲା । ତା' ଗୋଡ଼ ଖସିଯିବାରୁ ସେ ଗଭୀର ପାଣିକୁ ଚାଲିଗଲା । ପାଣିରେ ଉବୁଚୁରୁ ହେଲା । ଭକ୍ତବନ୍ଧୁ କ'ଣ କରିବ କିଛି ଭାବି ପାରିଲା ନାହିଁ । ସେ ଜୋରରେ ଡାକ ପକାଇଲା ।

ହଠାତ୍ ତା'ମୁଣ୍ଡକୁ ବୁଦ୍ଧିଟିଏ ଜୁଟିଲା । ନିଜ ଗାମୁଛାକୁ ଲମ୍ବାରେ ପାଞ୍ଚଖଣ୍ଡ କରି ଚିରିଲା । ଗଣ୍ଠି ଦଉଡ଼ି ଭଳି ଲମ୍ବା କରିଦେଲା । ଗୋଟିଏ ମୁଣ୍ଡ ରତ୍ନାକର ପାଖକୁ ପିଙ୍ଗି ଦେଇ ଧରିବାକୁ କହିଲା । ଅନ୍ୟ ମୁଣ୍ଡକୁ ଟାଣିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କଲା । ଟାଣିଟାଣି ହାଲିଆ ହୋଇ ଯାଉଥାଏ ସିନା, ପ୍ରାଣପଣେ ଟାଣିବାରେ ଲାଗିଥାଏ । ଅବିରତ ଉଦ୍ୟମ ଫଳରେ ଶେଷରେ ସେ ରତ୍ନାକରକୁ କୂଳକୁ ଆଣିବାରେ ସଫଳ ହେଲା । ଠିକ୍ ସେତିକି ବେଳକୁ ତା' ଡାକ ଶୁଣି କେତେଜଣ ଆସି ଜମା ହୋଇଗଲେ । ଭକ୍ତବନ୍ଧୁ ତା'ର ଉପସ୍ଥିତ ବୁଦ୍ଧି ବଳରେ ରତ୍ନାକରକୁ ଉଦ୍ଧାର କରିପାରିଥୁବାରୁ ସମସ୍ତେ ତା'କୁ ପ୍ରଶଂସା କଲେ ।

ସେ ବର୍ଷ ଜନରାଜ୍ୟ ଦିବସରେ ଆମ ଦେଶର ରାଷ୍ଟ୍ରପତି ଭକ୍ତବନ୍ଧୁଙ୍କୁ ସାହସିକତା ପୁରସ୍କାରରେ ସନ୍ମାନିତ କଲେ ।

(ଖ) ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକର ଉତ୍ତର ଲେଖିବା ।

(୧) ରତ୍ନାକର ଓ ଭକ୍ତବନ୍ଧୁ କେଉଁ ଗାଁରେ ରହନ୍ତି ?

ଉ- .....

(୨) ସେମାନେ କେଉଁ କେଉଁ ଶ୍ରେଣୀରେ ପଡ଼ୁଛି ?

ଉ-.....

(୩) ରତ୍ନାକରର ଗୋଡ଼ ଖସିଯିବାରୁ କ'ଣ ହେଲା ?

ଉ- .....

(୪) ଭକ୍ତବନ୍ଧୁ କାହିଁକି ତା' ଗାମୁଛାକୁ ଖଣ୍ଡଖଣ୍ଡ କରି ଚିରିଲା ?

ଉ- .....

(୫) ଲୋକେ କାହିଁକି ଭକ୍ତବନ୍ଧୁକୁ ପ୍ରଶଂସା କଲେ ?

ଉ- .....

(୬) ଭକ୍ତ ବନ୍ଧୁକୁ କିଏ ପୁରସ୍କୃତ କଲେ ?

ଉ- .....

ବାକ୍ୟର ଅଧା ଅଂଶକୁ ପୂରା କରି ଲେଖ ।

୧ . ଅଙ୍ଗନଦୀ କୁଳରେ..... |

୨ . ହଠାତ୍ ତା' ମୁଣ୍ଡକୁ..... |

୩ . ନିଜ ଗାମୁଛାକୁ ଲମ୍ବାରେ..... |

୪ . ସେ ଜୋରରେ .....

୫ . ଦୁହେଁ ସାଙ୍ଗ ହୋଇ ପ୍ରତିଦିନ ସନ୍ଧ୍ୟାବେଳେ..... |

କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧ - ୫

ଶିକ୍ଷଣ ପଂଳାପଳ :-

ନିଜ କଞ୍ଚନାରୁ ଗଞ୍ଚ, କବିତା, ଚିଠି ଆଦି ଲେଖନ । କବିତା ଓ ଗପକୁ ଆଗକୁ ବଜାଇ ଲେଖନ ।

ଡଳେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଗଞ୍ଚଟିକୁ ପଡ଼ ।

ଆରତି ଗୁରୁମା'ଙ୍କ ଘର ରାଜଧାନୀରେ । ଦିନେ ସେ ରାତିରେ ଶୋଇଥିବା ବେଳେ ଗୋଟିଏ ସ୍ଵପ୍ନ ଦେଖିଲେ । ତାଙ୍କ ବାଢ଼ିରେ ଥିବା ଗୁଣ୍ଣୁଚି ଓ ପ୍ରଜାପତି ମନ ଦୁଃଖରେ କଥା ହେଉଛନ୍ତି । ଗୁଣ୍ଣୁଚି ପ୍ରଜାପତିକୁ କହୁଥାଏ “ଆଲୋ ଭଉଣୀ, ଆଉ କ’ଣ ତୋ’ର ଦେଖାନାହିଁ? ଆଗରୁ ଦଳଦଳ ହୋଇ ବରିଚାରେ କେତେ ବୁଲୁଥିଲୁ?” ପ୍ରଜାପତି କାନ୍ଦି ପକାଇ କହିଲା, “ଆଉ କ’ଣ ମୋ ଭାଇଭଉଣୀ ଅଛନ୍ତି? ସେମାନେ ପରା ଧାରେଧାରେ ସରି ଆସିଲେଣି ।” ଗୁଣ୍ଣୁଚି କିଛି ବୁଝିପାରିଲା ନାହିଁ । ସେ ପଚାରିଲା, “କିପରି”? ପ୍ରଜାପତି ବୁଝାଇ କହିଲା, “ଏ ଲୋକଗୁଡ଼ାକ ପ୍ରତିଦିନ ଗଛ କାଟି ପକାଉଛନ୍ତି, ପାଣି ପବନକୁ ଦୂଷିତ କରି ଦେଉଛନ୍ତି । ଫଳରେ ଏହାର ପ୍ରଭାବ ଆମ ଉପରେ ପଡ଼ି ଏପରି ହେଉଛି ।” ଗୁଣ୍ଣୁଚି ମନେମନେ ଭାବୁଥାଏ, “ଆରେ ସତେ ତ! ଆମ ବଂଶ ମଧ୍ୟ ସେଥିପାଇଁ ବୋଧହୁଏ କମି ଆସୁଛି ।” ଗୁଣ୍ଣୁଚିମୂଷା ପ୍ରଜାପତିକୁ କିଛି କହିବାକୁ ଯାଉଥିବାବେଳେ ହଠାତ୍ କାହା ଶବ୍ଦରେ ଗୁରୁମା'ଙ୍କର ନିଦ ଭାଙ୍ଗିଗଲା । ଗୁଣ୍ଣୁଚିର କଥା ଶୁଣି ପାରି ନଥିବାରୁ ତାଙ୍କର ମନଦୁଃଖ ହେଲା ।

ପ୍ରଶ୍ନ-୧ ଡଳ ଲେଖାରେ ଉପଯୁକ୍ତ ବିରାମ ଚିହ୍ନ ଦିଆ ।

- କ. ଗୁଣ୍ଣୁଚି ପ୍ରଜାପତିକୁ କହୁଥାଏ ଆଲୋ ଭଉଣୀ ଆଜି କଣ ତୋର ଦେଖାନାହିଁ
- ଘ. ପ୍ରଜାପତି କାନ୍ଦି ପକାଇ କହିଲା ଆଉ କ’ଣ ମୋ ଭାଇଭଉଣୀ ଅଛନ୍ତି
- ଗ. ଗୁଣ୍ଣୁଚି କିଛି ବୁଝିପାରିଲା ନାହିଁ ସେ ପଚାରିଲା କିପରି

ପ୍ରଶ୍ନ-୨ ଆସ କଥା ହୋଇ ତଳେ ଦିଆଯାଇଥିବା ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ଦେବା ।

କ. ଗୁରୁମା କି' ସପନ ଦେଖିଲେ ?

.....

.....

ଖ. ପ୍ରଜାପତି ବଂଶ କାହିଁକି ଲୋପ ପାଇ ଯାଉଛି ?

.....

.....

ଗ. ଗୁରୁମା'ଙ୍କ ମନ କାହିଁକି ଦୁଃଖ ହେଲା ?

.....

.....

ଘ. ଅନୁଷ୍ଠାନିକ ଆଧାରରେ ଦୁଇଜଣଙ୍କ କଥାବାର୍ତ୍ତାକୁ ସଂକାପ କ୍ରମରେ ଲେଖିବା ।

ଯେପରି :- ଗୁରୁଚି- ଆଲୋ ଉତ୍ତରୀ, ଆଉ କ'ଣ ତୋର ଦେଖାନାହିଁ ?

.....

ପ୍ରଜାପତି:- .....

ଗୁରୁଚି:- .....

ପ୍ରଜାପତି:- .....

୪. ପ୍ରତିଦିନ ଗଛ କାଟିଦେବାଦ୍ୱାରା କ'ଣ ଅସୁବିଧା ହେଉଛି ?

କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧତି - ୭

ଶିକ୍ଷଣ ଫଳାଫଳ :-

ଶୁଣିଥୁବା କଥା କିମ୍ବା ନିଜମନକଥାକୁ ନିଜ ଶୈଳୀରେ ଭିନ୍ନଭିନ୍ନ ଚିତ୍ର, ଶବ୍ଦ, ବାକ୍ୟ ଦ୍ୱାରା (ଲିଖିତ ରୂପରେ) ଅଭିବ୍ୟକ୍ତ କରିବ ।

ଜଳକୁ ପ୍ରାଣୀ ଓ ଉଭିଦ ସମସ୍ତେ ବ୍ୟବହାର କରିଥାଆନ୍ତି । ଆମେ ମନଇଛୁ ଜଳ ବ୍ୟବହାର କରିଥାଉ । ଫଳରେ ଦିନକୁ ଦିନ ପୃଥିବୀରୁ ଜଳ କମିଯାଉଛି । ଅର୍ଥାତ୍ କୂଆ, ପୋଖରୀ, ହୃଦ, ସମୁଦ୍ର, ନଦୀ, ଝରଣା, ନଳକୂପ ଓ ମାଟିତଳ ଜଳ କମିଯାଇ ଆସ୍ତେଆସେ ଶୁଣୁଯିବ । ଏଥିପାଇଁ ଆମେ ସମସ୍ତେ ସରେତନ ହେବା ଉଚିତ୍ । କେବଳ ଦରକାର ଅନୁଯାୟୀ ଜଳ ବ୍ୟବହାର କରିବା, ପାଣିକଳ ଖୋଲାଥୁଲେ ତାକୁ ବନ୍ଦ କରିବା, ଅଯଥାରେ ପାଣି ଡାଳିବା ନାହିଁ, କାରଣ ଜଳ ହିଁ ଜୀବନ ।

ଡଳେ ଦିଆଯାଇଥୁବା ଉତ୍ତରକୁ ଆଧାର କରି ପ୍ରଶ୍ନ ପ୍ରସ୍ତୁତ କର ।

୧. (କ) ପ୍ରେସର୍ କରିବାର କାରଣକୁ ବିବରିବାର କାରଣକୁ ଉତ୍ତର ଦିଲାଯାଇଛି ।

ଉ- ଜଳକୁ ପ୍ରାଣୀ ଓ ଉଭିଦ ସମସ୍ତେ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତି ।

(ଖ) ପ୍ରେସର୍ କରିବାର କାରଣକୁ ବିବରିବାର କାରଣକୁ ଉତ୍ତର ଦିଲାଯାଇଛି ।

ଉ- ଜଳକୁ ମନଇଛୁ ବ୍ୟବହାର କରିବାରୁ ତାହା ପୃଥିବୀରୁ ଦିନକୁ ଦିନ କମିଯାଇଛି ।

(ଗ) ପ୍ରେସର୍ କରିବାର କାରଣକୁ ବିବରିବାର କାରଣକୁ ଉତ୍ତର ଦିଲାଯାଇଛି ।

ଉ- କୂଆ, ପୋଖରୀ, ହୃଦ, ସମୁଦ୍ର, ନଦୀ ଆଦିରେ ଜଳ କମିଯାଇ ଶୁଣୁଯିବ ।

(ଘ) ପ୍ରେସର୍ କରିବାର କାରଣକୁ ବିବରିବାର କାରଣକୁ ଉତ୍ତର ଦିଲାଯାଇଛି ।

ଉ- ପାଣିକଳ ଖୋଲାଥୁଲେ ତାକୁ ବନ୍ଦ କରିବା ।

ଲକ୍ଷ୍ୟ- ‘ଜଳ’ ନଥୁଲେ ଆମର କି ଅସୁରିଧା ହୁଅନ୍ତା ?

କାର୍ଯ୍ୟପଂଦ୍ର - ୪

ଶିକ୍ଷଣ ଫଳାଫଳ :-

ଶୁଣିଥବା କଥା କିମ୍ବା ନିଜମନକଥାକୁ ନିଜ ଶୈଳୀରେ ଉଚ୍ଚଭିନ୍ନ ଚିତ୍ର, ଶବ୍ଦ, ବାକ୍ୟ ଦ୍ୱାରା (ଲିଖିତ ରୂପରେ) ଅଭିବ୍ୟକ୍ତ କରିବ ।

ଆସ ଗୀତଟିକୁ ସ୍ଵରଦେଲ ଗାଇବା ।

ସାତ ବରଷର	କୁନି ପିଲା ମିନ୍ଦୁ
	ବୁଲୁଥୁଲା ଉପବନେ,
	ଗଛଲତା ଫୁଲ ମହୁମାଛି ଦେଖି
	ଭାବୁଥିଲା ମନେମନେ ।
ହୋଇଥା'ନ୍ତି ଯଦି	ଗଛଟିଏ ମୁହିଁ
	ସୁଆଦିଆ ଫଳଦାନ,
କରି ଏ ମହୀର	ଜୀବଙ୍କର ଷୁଧା
	କରୁଥାନ୍ତି ନିବାରଣ ।
ସୁବାସିତ ଫୁଲ	ଧରି ଦେହେ ମୋର
	ବିତରୁଥାନ୍ତି ସୁବାସ,
ମୋ ସୁବାସ ଲଭି	ଧରାବାସୀ ପରା
	ହେଉଥାନ୍ତେ ହସହସ ।
ଜନମନ ମୋହି	ଧନ୍ୟ ମୁଁ ହୁଅନ୍ତି
	ଗୁଣୁଗୁଣୁ ଗୀତ ଗାଇ,
ହରଷ ମନରେ	ମହୁ ଆଶୁଥା'ନ୍ତି
	ଫୁଲରୁ ଫୁଲକୁ ଯାଇ ।

(ଖ) ପାଦ ପୂରଣ କର ।

ସୁବାସିତ ଫୁଲ

ଧରି ଦେହେ ମୋର

ବିତରୁଥାନ୍ତି ସୁବାସ,

.....

.....

(ଗ) ପଦ୍ୟଟିରେ କବି କ'ଣ ଆଶା କରିଛନ୍ତି ?

.....

.....

.....

କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧ - ୨୭

ଶିକ୍ଷଣ ଫଳାଫଳ :-

ଉଚ୍ଚ ଉଚ୍ଚ ବିଷୟବିଷ୍ଣୁରେ ଆସୁଥିବା ନୁଆ ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକୁ ବୁଝି ସେବୁଡ଼ିକୁ ଲେଖାରେ ବ୍ୟବହାର କରିବ ।

ଆସ ତଳ ଲିଖୁତ ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକୁ ପଡ଼ିବା ଓ ଉଚ୍ଚ ଶବ୍ଦ ଚାରପିଚେ ଗୋଲ ବୁଲାଇବା ।

(କ) ନୟନ, ଚଷ୍ଟା, ନାସା, ନେତ୍ର	(ଖ) ଗୃହ, ସଦନ, ଦ୍ୱାର, ଆଳୟ
(ଗ) ତତ୍ତ୍ଵୀ, ନଦୀ, ସରିତ, ଝରଣା	(ଘ) ଫୁଲ, କାକଳି, ପୁଷ୍ପ, ସୁମନ
(ଡ) ରବି, ତପନ, ଶଶୀ, ସବିତା	(ଚ) ପକ୍ଷୀ, ବିହଙ୍ଗମ, ଖଗ, ସର୍ପ
(ଛ) ପର୍ବତ, ଝରଣା, ଗିରି, ଶୈଳ	

(ଖ) ତଳ ଲିଖୁତ ପଦଗୁଡ଼ିକ ପଡ଼ି ରେଖାଙ୍କିତ ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକର ଅର୍ଥ ବନ୍ଦନୀ ମଧ୍ୟରୁ ଖୋଜ ଗୋଲ ବୁଲାଅ ।

ଅସି ଦ୍ୱାରା ରାଜା କରନ୍ତି ଯୁଦ୍ଧ,

ଅଶୀ ଜଣ ଛାତ୍ର ଗଡ଼ିଲେ ଶବ୍ଦ ।

ଗଣେଶ ଅଟନ୍ତି ଗଣଙ୍କ ଛିଣି,

ଛିଷ, ଦ୍ୱାରା ଚାଷୀ କରଇ ଚାଷ ।

ଦିନରେ ଶୋଇବା ମୁହଁର ଭଲି,

ଦୀନଜନ ସେବା କରିବା ଚାଲ ।

ଲକ୍ଷ ଚଙ୍କାରେ ତା' ଚାଲେ ବେପାର,

ଭଲ ଲୋକ ହେବା ଲକ୍ଷ୍ୟ ତାହାର ।

ଅସି- (ସଂଖ୍ୟା, ଆସିବା, ଖଣ୍ଡା)

ଅଶୀ- (ଖଣ୍ଡା, ସଂଖ୍ୟା, ଧନ୍ୟ)

ଛିଣି- (ଅସୁର, ଦେବତା, ଲଙ୍ଘଳ)

ଛିଷ- (ବାସ, ଲଙ୍ଘଳଦଣ୍ଡ, ଦେବତା)

ଦିନ- (ଦରିଦ୍ର, ସୂର୍ଯ୍ୟ, ଦିବସ)

ଦୀନ- (ସକାଳ, ଦରିଦ୍ର, ଧନୀ)

ଲକ୍ଷ- (ଶହେ ହଜାର, ଲକ୍ଷ, ଦେଖିବା)

ଲକ୍ଷ୍ୟ- (ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ, ସଂଖ୍ୟା, ତୀର)

କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧତି - ୨୭

ଆକଳନ - ୫

ଅନୁଛେଦଟିକୁ ପଡ଼ି ପ୍ରଶ୍ନର ଠିକ୍ ଉତ୍ତର ପାଖରେ ଠିକ୍ ଚିହ୍ନ ଦିଅ ।

ଅନେକ ଦିନ ତଳର କଥା । ଅଯୋଧ୍ୟାରେ ସୂର୍ଯ୍ୟବଂଶର ରାଜା ଦଶରଥ ଶାସନ କରୁଥିଲେ । ତାଙ୍କର ତିନି ରାଣୀ ଓ ଚାରି ପୁତ୍ର ଥିଲେ । ଜ୍ୟୋତିଷ୍ମାରାଣୀ କୌଶଳ୍ୟାଙ୍କ ଠାରୁ ରାମଚନ୍ଦ୍ର, ମଧ୍ୟମା କୌକେଯୀଙ୍କ ଠାରୁ ଭରତ ଓ କନିଷ୍ଠା ସୁମିତ୍ରାଙ୍କ ଠାରୁ ଲକ୍ଷ୍ମଣ ଓ ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ଜନ୍ମଲାଭ କରିଥିଲେ । ରାମଚନ୍ଦ୍ର ମିଥ୍ୟାକାର ରାଜା ଜନକଙ୍କ କନ୍ୟା ସୀତାଙ୍କୁ ସ୍ଵାୟମ୍ଭରରେ ଶିବଧନ୍ତୁ ଭଙ୍ଗ କରି ବିବାହ କରିଥିଲେ । ଦଶରଥ ବାର୍ଦ୍ଦିକ୍ୟ ହେତୁ ରାମଚନ୍ଦ୍ରଙ୍କୁ ରାଜା ରୂପେ ଅଭିଷିକ୍ତ କରିବାକୁ ଚାହୁଁଥିବାବେଳେ କୌକେଯୀ ଚକ୍ରାନ୍ତ କଲେ । ବାଧ ହୋଇ ଦଶରଥ ରାମଚନ୍ଦ୍ରଙ୍କୁ ଚଉଦବର୍ଷପାଇଁ ବନବାସରେ ପଠାଇ ଭରତଙ୍କୁ ରାଜା କଲେ ।

ପ୍ରଶ୍ନ ନଂ-୧. ଦଶରଥ କେଉଁ ବଂଶର ରାଜା ଥିଲେ ?

- (କ) ତୋଳ ବଂଶ   (ଖ) ସୂର୍ଯ୍ୟ ବଂଶ   (ଗ) ପାଣ୍ଡ୍ୟ ବଂଶ   (ଘ) ଚନ୍ଦ୍ରବଂଶ

ପ୍ରଶ୍ନ ନଂ-୨. ରାମଚନ୍ଦ୍ର କେଉଁ ରାଣୀଙ୍କର ସନ୍ତାନ ଥିଲେ ?

- (କ) ଜ୍ୟୋତିଷ୍ମା   (ଖ) ମଧ୍ୟମା   (ଗ) କନିଷ୍ଠା   (ଘ) କେହି ନୁହେଁ

ପ୍ରଶ୍ନ ନଂ-୩. ସୀତାଙ୍କ ସ୍ଵାୟମ୍ଭର ସଭାରେ ଶିବଧନ୍ତୁ କିଏ ଭାଙ୍ଗିଥିଲେ ?

- (କ) ଶତ୍ରୁଘ୍ନ   (ଖ) ଭରତ   (ଗ) ରାମଚନ୍ଦ୍ର   (ଘ) ଲକ୍ଷ୍ମଣ

ପ୍ରଶ୍ନ ନଂ-୪. ରାମଚନ୍ଦ୍ରଙ୍କୁ ରାଜା ନ କରିବା ପାଇଁ କିଏ ଚକ୍ରାନ୍ତ କରିଥିଲେ ?

- (କ) କୌଶଳ୍ୟା   (ଖ) କୌକେଯୀ   (ଗ) ସୁମିତ୍ରା   (ଘ) ସୀତା

ପ୍ରଶ୍ନ ନଂ-୫. ରାମଚନ୍ଦ୍ର କେତେବର୍ଷପାଇଁ ବନବାସ ଗଲେ ?

- (କ) ଦଶବର୍ଷ   (ଖ) ବାରବର୍ଷ   (ଗ) ଚଉଦବର୍ଷ   (ଘ) ଶୋହଳବର୍ଷ

ପ୍ରଶ୍ନ ନଂ-୬. ନିମ୍ନ ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରୁ ଭିନ୍ନ ଶବ୍ଦଟିକୁ ବାଛ ।

- (କ) ଯୋଗୀ   (ଖ) ମୁନି   (ଗ) ରକ୍ଷି   (ଘ) ରୋଗୀ

ପ୍ରଶ୍ନ ନଂ-୮. ବନ୍ଧନୀ ମଧ୍ୟରୁ ଠିକ୍ ଶବ୍ଦଟି ନେଇ ବାକ୍ୟଟି ପୂରଣ କର ?

ଦୋରାବାବୁ ଭୋଜିକୁ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ..... କରିଥିଲେ ।

(କ) ନିମନ୍ତ୍ରଣ   (ଖ) ନିୟନ୍ତ୍ରଣ   (ଗ) ନିଆନ୍ତ୍ରଣ   (ଘ) ନୀମନ୍ତ୍ରଣ

ପ୍ରଶ୍ନ ନଂ-୯. ‘ଶାରୀରିକ’ ସହିତ କେଉଁ ସମ୍ପର୍କରେ ଶବ୍ଦର ମିଳନ ହୋଇପାରିବ ?

(କ) ବୟସ   (ଖ) ସମ୍ପତ୍ତି   (ଗ) ପରିଶ୍ରମ   (ଘ) ଜ୍ଞାନ

ପ୍ରଶ୍ନ ନଂ-୧୦. ‘ଦିବା’ ଶବ୍ଦର ଠିକ୍ ଅର୍ଥଟି କଣ ?

(କ) ରାତି   (ଖ) ସ୍ଵର୍ଗ୍ୟ   (ଗ) ଦିନ   (ଘ) ଆଲୁଆ

କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧତି - ୨୯

ଶିକ୍ଷଣ ଫଳାଫଳ :-

ଭାଷାରେ ବ୍ୟାକରଣକୁ (ଯେପରି କାରକ, କର୍ତ୍ତା, କ୍ରିୟା ଆଦି) ଚିହ୍ନବ ଓ ସେଥୁପ୍ରତି ସରେତନ ହୋଇ ଲେଖିବ ।

୧. ତଳ ଲିଖୁତ ବାକ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ପଡ଼ି, କାମକୁ ବୁଝାଉଥିବା ପଦକୁ ବାହି ଲେଖ ।
- (କ) ରାମ ପ୍ରତିଦିନ ବିଦ୍ୟାଲୟକୁ ଯାଏ । .....
(ଖ) ଶିକ୍ଷକ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ଛବି ଦେଖାଉଛନ୍ତି । .....
(ଗ) ପିଲାଟି କାନ୍ଦୁରେ ଗାରାଉଛନ୍ତି । .....
(ଘ) ମୁଁ ବହି ପଡ଼ି ଶୋଇଲି । .....
(ଡ) ଆସେମାନେ ପୁରୀରେ ଶ୍ରୀଜଗନ୍ଧାଥଙ୍କୁ ଦର୍ଶନ କଲୁ । .....
(ଚ) ପିଲାମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବହି ପଡ଼ା ହେଉଛନ୍ତି । .....
୨. ଉପର ଲିଖୁତ କ୍ରିୟାପଦଗୁଡ଼ିକୁ ବ୍ୟବହାର କରି ତଳ କୋଠରି ଭିତରେ ଗୋଟିଏ ଲେଖାଏଁ ବାକ୍ୟ ଲେଖ ।

କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧ - ୨୯

ଶିକ୍ଷଣ ଫଳାଫଳ :-

ଗପ, କବିତା କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ ସାମଗ୍ରୀକୁ ବୁଝିବେ ଓ ସେଥୁରେ ନିଜଗପ କଥାକୁ ଯୋଡ଼ିବେ ।

(କ) ଡଲକିଞ୍ଚିତ ପଦର ଭାବ ନିଜଭାଷାରେ ଲେଖ ।

ହୋଇଥା'ନ୍ତି ଯଦି   ଗଛଟିଏ ମୁହିଁ

ସୁଆଦିଆ ଫଳଦାନ,-

କରି ଏ ମହୀର   ଜୀବଙ୍କର କ୍ଷୁଧା

କରୁଥା'ନ୍ତି ନିବାରଣ ।

ଉଦ୍ଦର- .....

.....
.....

(ଖ) ‘ସୁଆଦ’ରୁ ‘ସୁଆଦିଆ’ ପରି ଆଉ କେତୋଟି ଶବ୍ଦ ଲେଖ ।

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧ - ୨୨

ଶିକ୍ଷଣ ପଂଳାପଙ୍କ :-

ଗପ, କବିତା କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ ସାମଗ୍ରୀକୁ ବୁଝିବେ ଓ ସେଥୁରେ ନିଜଗପ କଥାକୁ ଯୋଡ଼ିବେ ।

(କ) ‘କ’ ସମ୍ବନ୍ଧର ଶବ୍ଦସହ ‘ଖ’ ସମ୍ବନ୍ଧର ସମାନ ଅର୍ଥ ବୁଝାଉଥିବା ଶବ୍ଦକୁ ଗାରଚାଣି ଯୋଡ଼ି ।

‘କ’	‘ଖ’
କୁମି	ଭୋକ
ଉପବନ	ସାନ
ସକଳ	ବାଣ୍ଶି
କୁଠା	ବାସନା
ନିବାରଣ	ସମସ୍ତ
ସୁବାସ	ବରିଚା
ହରକ୍ଷ	ଦୂରକରିବା
ବିତରି	ଖୁସି

(ଖ) ‘ଗୁଣୁଗୁଣୁ’ ପରି କେତେଟି ଯୋଡ଼ି ଶବ୍ଦ ଲେଖ ।

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

(ଗ) ବନ୍ଦନୀ ଭିତରେ ଥିବା ଶକ୍ତିକୁ ନେଇ ବାକ୍ୟ ଗଠନ କର ।

(ଉପବନ, ଷ୍ଣୁଧା, ସୁବାସ, ସକଳ, ନିବାରଣ)

.....

.....

.....

.....

.....

କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧ - ୨୩

ଶିକ୍ଷଣ ଫଳାଫଳ :-

ଗପ, କବିତା କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ ସାମଗ୍ରୀକୁ ବୁଝିବେ ଓ ସେଥୁରେ ନିଜଗପ କଥାକୁ ଯୋଡ଼ିବେ ।

(କ) ତଳେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରୁ ଠିକ୍ ବନାନଥିବା ଶବ୍ଦଟିକୁ ବାହି ଲେଖ ।

କ- କ୍ରିଡ଼ାବିତ୍, କ୍ରୀଡ଼ାବିତ୍, କ୍ରୀଡ଼ାବିତ୍ .....

ଖ- ଜାତିୟ, ଜାତୀୟ, ଯାତୀୟ .....

ଗ- ଆଶୀର୍ବାଦ, ଆର୍ଶିବାଦ, ଆଶ୍ରିବାଦ .....

ଘ- ମୁହଁର୍, ମୁହଁର୍, ମୁହଁର୍ .....

ଡ- ସମୁଖ, ସମ୍ମୁଖ ସମୁଖ .....

ଚ- ଜାନକି, ଯାନକି, ଜାନକୀ .....

(ଖ) ତଳ ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକର ବିପରୀତ ଅର୍ଥବୋଧକ ଶବ୍ଦ ଲେଖ ।

ଉଛ- ଷ୍ଟୁଡ଼-

ଦିବା- ଦୋଷୀ-

ଆରମ୍ଭ- ପୁରେଷାର-

ମିଳନ- ପ୍ରଶଂସା-

ଆଲୋକ- ସଂପର୍କ-

କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧ - ୧୩

ଶିକ୍ଷଣ ଫଳାଫଳ :-

ଶୁଣିଥୁବା କଥା କିମ୍ବା ନିଜମନକଥାକୁ ନିଜ ଶୈଳୀରେ ଭିନ୍ନଭିନ୍ନ ଚିତ୍ର, ଶବ୍ଦ, ବାକ୍ୟ ଦ୍ୱାରା (ଲିଖିତ ରୂପରେ) ଅଭିବ୍ୟକ୍ତ କରିବ ।

(୧) ଆସ ଅନୁଷ୍ଠାନିକ ପଢ଼ି ତଳେ ଦିଆଯାଇଥିବା ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକର ଉଭର ଦେବା ।

ହୁଡ଼ିହୁଡ଼ି ଝଡ଼ର ହାତ୍ରାରେ ଜଟିଆ ରଷିଙ୍କର ଛଣ ଛପର ଘରର ଏକ ଚାଳ ଉଡ଼ିଗଲା । ସେ ଖଟ ଉପରେ ମନ ଉଣାକରି ଦୁଃଖରେ ବସିଥିଲେ । ଏହା ଦେଖି, ଶରତ ଓ ଅକ୍ଷୟ ବର୍ଷାରେ ଭିଜିଭିଜି ଘର ଛପର କରିଦେଲେ । ତେଣୁ ସେମାନଙ୍କ ଆଜି ବୁଢ଼ୀ ଖୁସି ହୋଇଗଲେ । ସେ ରଷିଙ୍କ ତରଫରୁ ଦୁହିଁଙ୍କୁ ଧନ୍ୟବାଦ ଦେଲେ ଏବଂ ଥଣ୍ଡା ନ ହେବା ପାଇଁ ଔଷଧ ଦେଲେ । ଏଥିଯୋଗୁଁ ଗାଁ ଲୋକେ ଶରତ ଓ ଅକ୍ଷୟକୁ ବହୁତ ପ୍ରଶଂସା କଲେ ।

କ. ଅନୁଷ୍ଠାନିକ କେଉଁ ଝଡ଼ କଥା କୁହାଯାଇଛି ?

ଉ-.....

ଖ. ଜଟିଆ ରଷିଙ୍କ ଚାଳ ଉଡ଼ିଗଲା କାହିଁକି ?

ଉ-.....

ଘ. ଜଟିଆ ରଷି ମନ ଉଣା କରି କାହିଁକି ବସିଥିଲେ ?

ଉ-.....

ଘ. କିଏ ଜଟିଆ ରଷିଙ୍କ ଘର ଛପର କଲେ ?

ଉ-.....

ଡ. କିଏ ଶରତ ଓ ଅକ୍ଷୟକୁ ଔଷଧ ଦେଲେ ?

ଉ-.....

କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧତି - ୧୮

ଆକଳନ - ୪

ଠିକ୍ ଉଭର ପାଖରେ (✓) ଚିହ୍ନ ଦିଅ ।

ପ୍ରଶ୍ନ ନଂ-୧. ବଣରେ ପଶୁମାନେ କାହାକୁ ମାମୁ ବୋଲି ଡାକନ୍ତି ?

- (କ) ଭାଲୁ   (ଖ) ହରିଣ   (ଗ) ବାଘ   (ଘ) ସିଂହ

ପ୍ରଶ୍ନ ନଂ-୨. ତଦାରଖ ଶବ୍ଦର ଅର୍ଥଟି କଣ ?

- (କ) ଦେବା   (ଖ) ଦେଖାଶୁଣା କରିବା (ଗ) ନେବା   (ଘ) ଆଣିବା

ପ୍ରଶ୍ନ ନଂ-୩. କେଉଁ ଶବ୍ଦଟି ଠିକ୍ ଅଟେ ?

- (କ) ମାଇସି   (ଖ) ମାଉସୀ   (ଗ) ମାଉଷୀ   (ଘ) ମାଉଷି

ପ୍ରଶ୍ନ ନଂ-୪. ଆଶୀର୍ବାଦ ଶବ୍ଦଟିର ବିପରୀତ ଅର୍ଥବୋଧକ ଶବ୍ଦଟି କଣ ?

- (କ) ପ୍ରଶଂସା   (ଖ) ଅଭିଶାପ   (ଗ) ଅନୁରାଗ   (ଘ) ଅଭିଶପ୍ତୁ

ପ୍ରଶ୍ନ ନଂ-୫. ‘ଫାନି’ ଝଡ଼ର ‘ହାତ୍ତା’ରେ ଛଣାଇପର ଘରର ଚାଳ ଉଡ଼ିଗଲା । ଏଠାରେ ହାତ୍ତା ଶବ୍ଦର ଅର୍ଥଟି କଣ ?

- (କ) ପାଣି   (ଖ) ପବନ   (ଗ) ମାଟି   (ଘ) ଗଛ

ଅନୁଲ୍ଲେଦଟି ପଢ଼ି ପ୍ରଶ୍ନଗୁଡ଼ିକର ଠିକ୍ ଉଭର ବାଛ

ଗାଁ ନାଁ କହେଇପୁର । ପୁରଦର ସେହି ଗାଁର ବାସିନ୍ଦା । ନଦୀବନ୍ଦ କଡ଼ରେ ତାଙ୍କ ଘର । ସମ୍ପିରି ବୋଲି କିଛି ନାହିଁ । ପରିବା ବିକି ସେ କୁଟୁମ୍ବ ପୋଷନ୍ତି । ତାଙ୍କର ଏକମାତ୍ର ପୁଅ ରତ୍ନାକର । ସେ ସପ୍ତମ ଶ୍ରେଣୀରେ ପଡ଼େ । ବଡ଼ ହେଲେ ଡାକ୍ତରହେବ ବୋଲି ଆଶା ରଖିଛି ।

ପ୍ରଶ୍ନ ନଂ-୬. ପୁରଦର କେଉଁ ଗ୍ରାମର ବାସିନ୍ଦା ଥିଲେ ?

- (କ) ନଳଚନ୍ଦ୍ରପୁର   (ଖ) କନ୍ଦେଳିପୁର   (ଗ) ବିଳାସପୁର (ଘ) ବ୍ରହ୍ମପୁର

ପ୍ରଶ୍ନ ନଂ-୭. ପୁରଦର କିପରି କୁଟୁମ୍ବ ପୋଷନ୍ତି ?

- (କ) ଚାଷବାସକରି   (ଖ) ପରିବା ବିକି   (ଗ) ମାଛମାରି (ଘ) ମାଟି କା କରି

ପ୍ରଶ୍ନ ନଂ-୮. ରତ୍ନାକର କେଉଁ ଶ୍ରେଣୀରେ ପଡ଼େ ?

- (କ) ପଞ୍ଚମ   (ଖ) ଷଷ୍ଠୀ   (ଗ) ସପ୍ତମ   (ଘ) ଅଷ୍ଟମ

ପ୍ରଶ୍ନ ନଂ-୯. ଏଥୁ ମଧ୍ୟରୁ କେଉଁଟି ଡାକ୍ତରଙ୍କର କାର୍ଯ୍ୟ ଅଟେ ?

- (କ) ଦେଶ ଜଗିବା   (ଖ) ଦୋକାନ ଜଗିବା
(ଗ) ରୋଗୀ ସେବା କରିବା   (ଘ) ପାଠ ପଡ଼ାଇବା

ପ୍ରଶ୍ନ ନଂ-୧୦. ଚଗଲା ବଡ଼ହୋଇ ଜିଲ୍ଲାପାଳ ହେଲା । ଏହି ଉତ୍ତର ପାଇଁ କେଉଁଟି ଠିକ୍ ପ୍ରଶ୍ନ ଅଟେ ।

- (କ) ଚଗଲା କାହିଁକି ଜିଲ୍ଲାପାଳ ହେଲା ?
(ଖ) ଚଗଲା କିପରି ଜିଲ୍ଲାପାଳ ହେଲା ?
(ଗ) ବଡ଼ହୋଇ ଚଗଲା କଣ ହେଲା ?
(ଘ) ଚଗଲା କେଉଁଠାରେ ଜିଲ୍ଲାପାଳ ହେଲା ?

କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧ - ୧୯

ଶିକ୍ଷଣ ଫଳାଫଳ :-

ଭାଷାର ଗୁଣମୂଳକତାକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ନିଜ ଭାଷା ଡିଆରି କରିବ ଓ ଏହାକୁ ବ୍ୟବହାର କରିବ ।

ଆସ, ବାକ୍ୟ ଗଢ଼ିବା

ଝଡ଼-.....

ଛପର-.....

ଆଣ-.....

ଧନ୍ୟବାଦ-.....

ଓଷଧ-.....

ଉଣ୍ଡା-.....

ଥଣ୍ଡା-.....

ଖୁସି-.....

ପ୍ରଶଂସା-.....

ଭିଜିଭିଜି-.....

(ଖ) ‘ଭିଜିଭିଜି’ ଭଲି ନିଜ ମନରୁ ୫ଟି ଯୋଡ଼ି ଶବ୍ଦ ଲେଖ ।

.....

.....

.....

କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧ - ୨୦

ଶିକ୍ଷଣ ପଂଳାପଙ୍କ :-

ଗପ, କବିତା କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ ସାମଗ୍ରୀକୁ ବୁଝିବେ ଓ ସେଥୁରେ ନିଜଗପ କଥାକୁ ଯୋଡ଼ିବେ ।

ନିମ୍ନଲିଖିତ ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକୁ ବ୍ୟବହାର କରି ଅନୁଲେଖିତ କଥାକୁ ଲେଖ ।

ପଥର	ଚଢ଼େଇ	ଧନ୍ୟ	ମୁଣି
ବଣ	ବାଣୁଆ		ତୀର
ଗଛ	ଖାଦ୍ୟ	ଖରାବେଳ	ଜାଳ

ଲେଖୁଥିବା ଅନୁଲେଖିତରୁ ପାଞ୍ଚଟି ପ୍ରଶ୍ନ ତିଆରି କର ।

କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧତି - ୧୪

ଶିକ୍ଷଣ ପଂକାପଳ :-

ଶୁଣିଥୁବା କଥା କିମ୍ବା ନିଜମନକଥାକୁ ନିଜ ଶୈଳୀରେ ଉଚ୍ଚଭିନ୍ନ ଚିତ୍ର, ଶବ୍ଦ, ବାକ୍ୟ ଦ୍ୱାରା (ଲିଖିତ ରୂପରେ) ଅଭିବ୍ୟକ୍ତ କରିବ ।

ଆଜି ସଂଧାରେ ବାଘ ମାମୁର ବାହାଘର । ସବୁ ପଶୁପକ୍ଷୀଙ୍କୁ ନିମନ୍ତଣ ହୋଇଛି । ଘୋଷଣା ହୋଇଛି, ସେହିଦିନପାଇଁ କୌଣସି ଜୀବଜନ୍ମୁଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ କିଛି ଶତ୍ରୁତା ରହିବ ନାହିଁ ।

ମହାରାଜ ବାଘ ସ୍ଵର୍ଗ ଦରବାରରେ ବିଜେ ହୋଇଛନ୍ତି । ପାଖରେ ଭାଲୁ, ବିଲୁଆ, ହାଡ଼ୀ, ପ୍ରଭୃତି ଉପର୍ଦ୍ଵୀତ । ଭାଲୁ ତାଙ୍କର ଭୋକି ଆୟୋଜନ କଥା ଜଣାଇ କହିଲା, - “ମହାରାଜ ! ଭୋକି-ପାଇଁ ମୁଁ ସହରୀ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରିଛି । ପଲଭ, ମାଂସ, କ୍ଷୀରୀ, ତାଲି, ଛେନା ତରକାରୀ, ଖଟା, ଭଜା, ମାଛ, ମିଠା ପ୍ରଭୃତିର ବ୍ୟବସ୍ଥା ହୋଇଛି” । ଭାଲୁର ଖାଦ୍ୟ ତାଲିକା ଶୁଣି ବିଲୁଆ ମୁହଁ ମୋଡ଼ି ଦେଲା କାହିଁକି ନାଁ, ତା’ ମନକୁ ଏହା ପାଇଲା ନାହିଁ ।

ଉପର ଲିଖିତ ଅନୁଲେଖାଚିକୁ ପଡ଼ି କିଏ, କେଉଁଠାରେ କେତେବେଳେ, କିପରି, କ’ଣ, କାହାକୁ ଆଦି ଶବ୍ଦ ବ୍ୟବହାର କରି ପ୍ରଶ୍ନ ତିଆରି କର ।

୧. ....

୨. ....

୩. ....

୪. ....

୫. ....

୬. ....

କାର୍ଯ୍ୟଫଂଦ୍ର - ୧

ଶିକ୍ଷଣ ପଂଳାପଂଳ :-

ଶୁଣିଥୁବା କଥା କିମ୍ବା ନିଜମନକଥାକୁ ନିଜ ଶୈଳୀରେ ଭିନ୍ନଭିନ୍ନ ଚିତ୍ର, ଶଙ୍ଖ, ବାକ୍ୟ ଦ୍ୱାରା (ଲିଖିତ ରୂପରେ) ଅଭିବ୍ୟକ୍ତ କରିବ ।

(କ) ତଳ ଚିତ୍ର ବିଷୟରେ ପାଞ୍ଚଟି ବାକ୍ୟ ଲେଖ ।

୧. ....
୨. ....
୩. ....
୪. ....
୫. ....

ଶିକ୍ଷକଙ୍କପାଇଁ ସୃଜନା

ଶିକ୍ଷକ ଶିକ୍ଷଣ କାର୍ଯ୍ୟଫଂଦ୍ର- ୧ କୁ ଭଲଭାବରେ ନିଜେ ଦେଖିବେ ।

ଚିତ୍ରରେ କ’ଣ ସବୁରହିଛି ପିଲାଙ୍କ ସହିତ ଆଲୋଚନା କରିବେ । ଜଣାଜଣ କରି ପିଲାଙ୍କୁ ଚିତ୍ର ସମ୍ପର୍କରେ ବାକ୍ୟ କୁହାଇବ । ଦରକାରୀ ଉପକରଣ ଭାବେ ଚିତ୍ରରେ ସଂଗ୍ରହ କରି ଚିତ୍ର ସମ୍ପର୍କରେ ଆଲୋଚନା କରିବା ସହିତ ଏଗୁଡ଼ିକର ବ୍ୟବହାର କରିବେ । ପିଲା ଚିତ୍ରପଠନ କରିବେ । ଚିତ୍ର ସମ୍ପର୍କରେ କହିବେ ଓ ବାକ୍ୟ ଲେଖିବେ ।

କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧତି - ୧୫

ଶିକ୍ଷଣ ପଂକ୍ତାପଂକ୍ତି :-

ନିଜ କଷଣାରୁ ଗଞ୍ଚ, କବିତା, ଚିଠି ଆଦି ଲେଖିବ । କବିତା ଓ ଗପକୁ ଆଗକୁ ବଡ଼ାଇ ଲେଖିବ ।

ଆସି ଦରଖାସ୍ତଟିକୁ ପଡ଼ିବା -

ମାନନୀୟ ପ୍ରଧାନ ଶିକ୍ଷକ, ସରକାରୀ ପ୍ରାଥମିକ ବିଦ୍ୟାଳୟ, ରଘୁନାଥପୁର, କଟକ

ବିଷୟ:- ଛୁଟି ମଞ୍ଜୁରପାଇଁ ଦରଖାସ୍ତ ।

ମହାଶୟ,

ନିବେଦନର ଅଭିପ୍ରାୟ ଏହିକି, ମୋର ଶରୀର ଅସୁସ୍ଥ ଥିବାରୁ ମୁଁ ଗତ
ତା: ୧୮.୦୭.୨୦୧୮ ରିଖତାରୁ ତା: ୨୦.୦୭.୨୦୧୮ ରିଖ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ଅନୁପର୍ଦ୍ଦିତ
ଥିଲି ।

ଏଣୁ, ବିନାତ ପ୍ରାର୍ଥନା କରେ କି ମୋର ଉକ୍ତ ତିନିଦିନ ଛୁଟି ମଞ୍ଜୁର କରାଗଲେ ମୁଁ ବିଶେଷ
ଉପକୃତ ହେବି ।

ରଘୁନାଥପୁର,

ତା: ୨୧.୦୭.୨୦୧୮

(ଇତି)

ଆପଣଙ୍କର ଆଜ୍ଞାଧୀନ,

ମାଧବାନ୍ଦ୍ର

ତୁମ ଗ୍ରାମରେ ଥିବା ରାଷ୍ଟାର ମରାମତିପାଇଁ ତୁମ ଅଞ୍ଚଳର ଗୋଷ୍ଠୀ ଉନ୍ନୟନ ଅଧ୍ୟକାରୀଙ୍କ ନିକଟକୁ
ଗୋଟିଏ ଦରଖାସ୍ତ ଲେଖ ।

କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧ - ୧୭

ଶିକ୍ଷଣ ଫଳାଫଳ :-

ନିଜ କଞ୍ଚନାରୁ ଗପ, କବିତା, ଚିଠି ଆଦି ଲେଖିବ । କବିତା, ଗପକୁ ଆଗକୁ ବଡ଼ାଇ ଲେଖିବ ।

ଆସ, ତଳ ଲିଖିତ ପତ୍ରଟିକୁ ପଡ଼ିବା ।

ପ୍ରିୟ ସାଙ୍ଗ ସୋମୁନ୍,

ମୋର ସ୍ଵେଚ୍ଛା ନେବ । ମଉସା, ମାଉସାଙ୍କୁ ମୋର ପ୍ରଶାମ । ତୁମ ସାନ ଭଉଣୀ ମିନ୍ବକୁ ମୋର ଆଶୀର୍ବାଦ ଜଣାଇଦେବ । ଆଶା କରେ, ତୁମେ ସମସ୍ତେ କୁଶଳରେ ଥିବ । କାଳି ତୁମର ପତ୍ର ପାଇଲି । ତୁମେ ଆମ ବିଦ୍ୟାଳୟର ସରସ୍ଵତୀ ପୂଜା ସମ୍ପର୍କରେ ଜାଣିବାପାଇଁ ଚାହୁଁଛ ଜାଣି ଖୁସି ହେଲି ।

ପ୍ରତିବର୍ଷ ପରି ଏ ବର୍ଷ ମଧ୍ୟ ଆମ ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ମା' ସରସ୍ଵତୀଙ୍କ ପୂଜାର୍ଥନା ମହାଆଡ଼ମ୍ଭରରେ ପାଲିତହୋଇଥିଲା । ପାଞ୍ଚ ଦିନ ଆଗରୁ ପୂଜାର ପ୍ରସ୍ତୁତି ନିମନ୍ତେ ଛାତ୍ରଛାତ୍ରୀମାନଙ୍କର ଏକ ସଭା ଉକାଯାଇଥିଲା । ସେହି ସଭାରେ ପୂଜାର କାର୍ଯ୍ୟସୂଚୀ ସହ ଦାୟିତ୍ବ ବଣ୍ଣନ କରାଯାଇଥିଲା । ମୋତେ ସାଜସଜ୍ଜା କାର୍ଯ୍ୟ ଦିଆଯାଇଥିଲା ।

ପୂଜା ପୂର୍ବ ଦିନ ଆମେ ସାଙ୍ଗମାନେ ମିଶି ମୂର୍ତ୍ତି ଓ ପୂଜା ସାମଗ୍ରୀ କିଣି ଆଣିଲୁ । ବିଦ୍ୟାଳୟର ପ୍ରତ୍ୟେକ କୋଠି ଧୁଆଧୋଇ କଲୁ । ପୂଜା ମଣ୍ଡପକୁ ତୋରଣ ଓ ଫୁଲମାଳରେ ସଜାଇଲୁ । ପୂଜା ଦିନ ସକାଳୁ ଉଠି ଫୁଲ ତୋଳି ଆଣିଲୁ । ଗାଧୋଇ ସାରି ନୃଆ ଜାମା ପିଣ୍ଡ ବିଦ୍ୟାଳୟକୁ ଧୂପ, ଦାପ, ଫୁଲ ଓ ଭୋଗ ନେଇଗଲୁ । ଠିକ୍ ସମୟରେ ବ୍ରାହ୍ମଣ ଆସି ପୂଜା ଆରମ୍ଭ କଲେ । ହୋମ ସରିବା ପରେ ସମସ୍ତ ପିଲା ପୁଷ୍ପାଞ୍ଜଳି ଦେଲୁ । ସାମୁହିକ ପ୍ରସାଦ ସେବନ କଲୁ ।

ଅପରାହ୍ନରେ ଆମ ବିଦ୍ୟାଳୟର ପିଲାମାନଙ୍କଦ୍ୱାରା ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ନୃତ୍ୟ, ଗୀତର ଆୟୋଜନ ହୋଇଥିଲା । ତତ୍ସହ ବିଦ୍ୟାଳୟର ବଡ଼ ଭାଇମାନେ ଗୀତିନାଟ୍ୟ “ଶ୍ରୀପଞ୍ଚମୀ” ପରିବେଶନ କରିଥିଲେ । ଆମେମାନେ ଏହାକୁ ମନ୍ତ୍ରର ଉପଭୋଗ କରିଥିଲୁ । ସର୍ବୋପରି ଏ ବର୍ଷ ଆମ ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ସରସ୍ଵତୀ ପୂଜା ଧୂମଧାମରେ ପାଳନ କରାଯାଇଥିଲା । ଚିଠି ପାଇ ଚିଠି ଦେବ । ତୁମ ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ସରସ୍ଵତୀ ପୂଜା କିପରି ପାଳନ କରିଥିଲ ଲେଖି ଜଣାଇବ ।

(ଇତି)

ତୁମର ସାଙ୍ଗ ହିରନ୍,

ଠିକଣା

ପ୍ରେରକ,
ନାମ- ହିରନ୍ ପଞ୍ଜନାୟକ
ଗ୍ରାମ- ଜଗମୋହନ ନଗର
ଫୋନ୍- ୧୦୮, ପୋ.ଅ: ଭୁବନେଶ୍ୱର
ଜୀ.- ଖୋର୍ଦ୍ଧା (ଓଡ଼ିଶା)
ପିନ୍-୭୫୧୦୩୦

ପ୍ରାପକ,
ନାମ-ସୋମୁନ ପାଣିଗ୍ରହୀ
ଗ୍ରାମ/ପେ- ଭଲୁଣ୍ଠା
ଜିଲ୍ଲା- ସୁରକ୍ଷାପୁର, (ଓଡ଼ିଶା)
ପିନ୍-୭୫୭୭୦୭୭୭

ଶିକ୍ଷଣ ପଂକ୍ତାପଂକ୍ତି :-

କାର୍ଯ୍ୟପଂଦ୍ର - ୧୭

ନିଜ କଞ୍ଚନାରୁ ଗପ, କବିତା, ଚିଠି ଆଦି ଲେଖିବ । କବିତା, ଗପକୁ ଆଗକୁ ବଡ଼ାଇ ଲେଖିବ ।

ତୁମ ବିଦ୍ୟାଳୟରେ ସ୍ଥାଧୀନତା ଦିବସ କିପରି ପାଲନ କଲ ବର୍ଣ୍ଣନା କରି ସାଙ୍ଗ ନିକଟକୁ ପଡ଼ୁ
ଲେଖ ।

ସ୍ଥାନः

ତାରିଖः

ପ୍ରିୟ ସାଙ୍ଗ.....,

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

(ଇତି)

ତୁମର ସାଙ୍ଗ.....
ଠିକଣା

ପ୍ରେରକ,

ପ୍ରାପକ,

କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧତି - ୩୧

ଶିକ୍ଷଣ ଫଳାଫଳ :-

ଭାଷାରେ ବ୍ୟାକରଣକୁ (ଯେପରି କାରକ, କର୍ତ୍ତା, କ୍ରିୟା ଆଦି) ଚିହ୍ନବ ଓ ସେଥୁପ୍ରତି ସରେତନ ହୋଇ ଲେଖିବ ।

୧. ନିମ୍ନଲିଖିତ ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକର ଗଦ୍ୟରୂପ ଲେଖ

ବରଷା : .....

ଗ୍ରୀକ୍ଷମ : .....

ଗରବ : .....

ମୃଦୁଛନ୍ଦନା : .....

ମରଜ : .....

ସ୍ଵରୂପ : .....

୨. ଲିଙ୍ଗ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରି ଲେଖ

ମାତା : .....

ମହାରାଜା : .....

ସମୁଦ୍ରଣୀ : .....

ମୂଲିଆ : .....

ଠାକୁର : .....

କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧତି - ୩୨

ଶିକ୍ଷଣ ଫଳାଫଳ :-

ଭାଷାରେ ବ୍ୟାକରଣକୁ (ଯେପରି କାରକ, କର୍ତ୍ତା, କ୍ରିୟା ଆଦି) ଚିହ୍ନବ ଓ ସେଥୁପ୍ରତି ସରେତନ ହୋଇ ଲେଖିବ ।

୧. ଉଦାହରଣକୁ ଦେଖୁ ଶୂନ୍ୟସ୍ଥାନ ପୂରଣ କର

ଉଦାହରଣ : ମୁଁ ପୁରୀ ଗଲି । ଆମେ ପୁରୀ ଗଲୁ ।

କ. ଲୋକଟି ବହି ପଡ଼ିଲା । ଲୋକମାନେ .....

ଘ. ମୁଁ କବାଡ଼ି ଖେଳିଲି । ଆମେ କବାଡ଼ି .....

ଘ. ସେ ଭାତ ଖାଇଲା । ସେମାନେ ଭାତ .....

ଘ. ଗାଇଟି ପଡ଼ିଆରେ ଚରୁଥିଲା । ଗାଇଗୁଡ଼ିକ ପଡ଼ିଆରେ.....

୨. ନିର୍ଭୂଲ ଶବ୍ଦକୁ ବାହି ଲେଖ ।

କ. ନାର୍ଜିବ, ନିର୍ଜିବ, ନିର୍ଜୀବ : .....

ଘ. ବିଶେଷ, ବିଷେଷ, ବିସେଷ : .....

ଘ. ଯାନକି, ଜାନକୀ, ଜାନକି : .....

ଘ. ଭିକାରିଣୀ, ଭିକାରୁଣୀ, ଭିକାରୁଣୀ : .....

କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧତି - ୩୩

ଶିକ୍ଷଣ ଫଳାଫଳ :-

ଭାଷାରେ ବ୍ୟାକରଣକୁ (ଯେପରି କାରକ, କର୍ତ୍ତା, କ୍ରିୟା ଆଦି) ଚିହ୍ନିବ ଓ ସେଥୁପ୍ରତି ସରେତନ ହୋଇ ଲେଖିବ ।

୧. ନିମ୍ନଲିଖିତ ପ୍ରତ୍ୟକ ଶବ୍ଦର ସମାନ ଅର୍ଥ ବୁଝାଉଥିବା ଆଉ ଦୂଇଟି ଶବ୍ଦ ଲେଖ ।

ପକ୍ଷୀ	:	.....
ମାଆ	:	.....
ସୂର୍ଯ୍ୟ	:	.....
ଧରଣୀ	:	.....
ବଣ	:	.....
ନଈ	:	.....
ଫୁଲ	:	.....

୨. ଶବ୍ଦକୋଷ ବା ଅଭିଧାନ ଦେଖୁ ଶବ୍ଦର ଅର୍ଥ ଲେଖ ।

ସାଧନା	:	.....
ଆଲେଖ୍ୟ	:	.....
ଉନ୍ନତ	:	.....
ବିହୁଳ	:	.....
ଦୂର୍ଲଭ	:	.....
ଉଜ୍ଜ୍ଵଳ	:	.....

ଶିକ୍ଷକଙ୍କପାଇଁ ସୂଚନା

ଶିକ୍ଷକ କାର୍ଯ୍ୟପଦ୍ଧତି ୨୯ ଓ ୩୪ର ସୂଚନାକୁ ପଡ଼ିବେ । ସୂଚନା ଆଧାରରେ ପିଲାଙ୍କୁ ବିଭିନ୍ନ ବ୍ୟାକରଣ ସମ୍ପର୍କତ ଆଲୋଚନା କରିବେ । ଦରକାରୀ ଉପକରଣଭାବେ ବ୍ୟାକରଣ ସମ୍ପର୍କତ ବିଭିନ୍ନ ଅଭ୍ୟାସ କାର୍ଯ୍ୟ ସଂଗ୍ରହକରି ସେଗୁଡ଼ିକର ବ୍ୟବହାର କରିବେ ।

ପିଲାମାନେ କର୍ତ୍ତା, କ୍ରିୟା, ବିପରୀତ ଅର୍ଥବୋଧକ ଶବ୍ଦ, ସମାନଅର୍ଥ ବୋଧକ ଶବ୍ଦ ଓ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବ୍ୟକରଣ ସମ୍ପର୍କତ ପ୍ରଶ୍ନରେତର କହିବେ, ପଡ଼ିବେ ଓ ଲେଖିବେ ।

କାର୍ଯ୍ୟପଂଦ୍ର - ୩୪

ଆକଳନ - ୭

ଠିକ୍ ଉତ୍ତର ପାଖରେ ଠିକ୍ ଚିହ୍ନ ଦିଅ ।

ପ୍ରଶ୍ନ ନଂ-୧. ଅଶୀଜଣ ଛାତ୍ରଗଢ଼ିଲେ ଶବ୍ଦ । ଏଠାରେ ଅଶୀର ଠିକ୍ ଅର୍ଥଟି କଣ ?

- (କ) ଖଣ୍ଡା   (ଖ) ସଂଖ୍ୟା   (ଗ) ଧନୁ   (ଘ) ଛୁରୀ

ପ୍ରଶ୍ନ ନଂ-୨. ଆମ ଜାତୀୟ ଫଳ କେଉଁଟି ?

- (କ) ପିଞ୍ଜୁଳି   (ଖ) ନଡ଼ିଆ   (ଗ) ଆମ   (ଘ) ସପୁରୀ

ପ୍ରଶ୍ନ ନଂ-୩. ନାକ ଚେକିବାର ଅର୍ଥଟି କଣ ?

- (କ) ନାକ ଦେଖେଇବା   (ଖ) ଭଲ ପାଇବା
(ଗ) ଘୃଣା କରିବା   (ଘ) ଥଣ୍ଡା କରିବା

ପ୍ରଶ୍ନ ନଂ-୪. ଜଳର ଗୋଟିଏ ସମାନ ଅର୍ଥ ହେଉଛି -

- (କ) ପୂର   (ଖ) କ୍ଷୀର   (ଗ) ନୀର   (ଘ) ସର

ପ୍ରଶ୍ନ ନଂ-୫. ବନାନ ଠିକ୍ ଥିବା ଶବ୍ଦଟିକୁ ଗୋଲ ବୁଲାଅ ।

- (କ) ସାହାଯ୍ୟ   (ଖ) ସାହାର୍ଯ୍ୟ   (ଗ) ସାହ୍ୟ   (ଘ) ସାର୍ହାୟ୍ୟ

ପ୍ରଶ୍ନ ନଂ-୬. ଗ୍ରୀଷମ ଶବ୍ଦର ଗଦ୍ୟ ରୂପଟି ନିମ୍ନଲିଖିତ ମଧ୍ୟରୁ କେଉଁଟି ଅଟେ ?

- (କ) ଗ୍ରୀଷ୍ମ   (ଖ) ଗ୍ରୀଷ୍ମ୍ମ   (ଗ) ଗ୍ରୀସ୍ମ   (ଘ) ଗ୍ରୀସ୍ମ୍ମ

ପ୍ରଶ୍ନ ନଂ-୭. ସମୁଦ୍ରଣୀ ଶବ୍ଦର ଲିଙ୍ଗ ପରିବର୍ତ୍ତନ କଲେ ନୂତନ ଶବ୍ଦଟି କଣ ହେବ ?

- (କ) ସମୁଦ୍ରୀ   (ଖ) ସମୁଦ୍ରି   (ଗ) ସମିଦି   (ଘ) ସମ୍ବୁଦ୍ଧୀ

ପ୍ରଶ୍ନ ନଂ-୮. ଶୂନ୍ୟ ସ୍ଥାନରେ କେଉଁ ଶବ୍ଦ ରହିବ ?

ମୁଁ ବିଦ୍ୟାଳୟକୁ ଯାଉଯାଉ ..... ।

- (କ) ପଡ଼ିଲା   (ଖ) ପଡ଼ିଗଲି   (ଗ) ପଡ଼ିବ   (ଘ) ପଡ଼ିଲ

ପ୍ରଶ୍ନ ନଂ-୯. ଯେପରି ଝରଣା ହୁଏ ଝରଣେ, ସେହିପରି ପଡାକା ଉଡ଼େ ..... ?

(କ) ସରସର   (ଖ) ଫରଫର   (ଗ) ଗରଗର   (ଘ) ଥରଥର

ପ୍ରଶ୍ନ ନଂ-୧୦. ନିମ୍ନ ବାକ୍ୟଗୁଡ଼ିକରୁ ଠିକ୍ ଉତ୍ତରଟି ବାଛି ତଳ ବାକ୍ୟାଙ୍ଗଟିକୁ ପୂରଣ କର ।

ଲିଜା ପରୀକ୍ଷାରେ ପ୍ରଥମ ହେବାରୁ .....

କ. ଆଜି ମୁଁ ପଡ଼ିଗଲି ।

ଖ. ପ୍ରବଳ ବର୍ଷା ହେଉଛି ।

ଗ. ପରିବାର ଲୋକ ଆନନ୍ଦିତ ହେଲେ ।

ଘ. ଗାଇଟି ଚରିବାକୁ ଗଲା ।

ଲକ୍ଷ୍ୟ ପ୍ରଶ୍ନାବଳୀ

୧. ‘କ’ ସ୍ତମ୍ଭର ଯେଉଁ ଶବ୍ଦ ସହିତ ‘ଖ’ ସ୍ତମ୍ଭରେ ଥିବା ଶବ୍ଦର ସମ୍ପର୍କ ଅଛି ତାକୁ ବାହି ଏକାଠି କରି ‘ଗ’ ସ୍ତମ୍ଭରେ ନୂଆ ଶବ୍ଦଟି ଲେଖିବା

‘କ’ ସ୍ତମ୍ଭ	‘ଖ’ ସ୍ତମ୍ଭ	‘ଗ’ ସ୍ତମ୍ଭ
ଚିକିଟିକି ଧୂଳି କଣିକା	ବନ	
ପାହାଡ଼ ପଡ଼ିଆ	ସିକୁ	
ତାରକା	ଧରା	
ଟୋପାଟୋପା ପାଣି	ଗଗନ	
ଗୋଟିଗୋଟି ଗଛ	ଧୂଳିରେ ଗଢା	

୨. ତଳ ଅନୁଛେଦଟିରେ ଉପଯୁକ୍ତ ବିରାମ ଚିହ୍ନ ଦିଅ ।

ସ୍ତ୍ରୀ ଲୋକଙ୍କ ଚେହେରା ଯେମିତି ଛୁଆଙ୍କ ଚେହେରା ତାକୁ ବଳି ସମସ୍ତଙ୍କ ମୁଣ୍ଡ ନୁହୁରା ହାତୁଆ ଦେହକୁ ଠାକରା ମୁହଁ ୩୦ ଶୁଖୁଲା ଆଖି ନିଷେଜ ଛୁଆଗୁଡ଼ିକ ଦେହ ଫୁଙ୍କୁଲା ପତଳା ଓ ଦୁର୍ବଳ ଚେହେରା ।

୩. ଚକ୍ରଟିକୁ ଦେଖୁ କିଏ କାହା ସହିତ ସମାଞ୍ଜସ୍ୟ ରଖୁଛି ତାହାତଳେ ଲେଖ ।

୪. ତଳ ଶବ୍ଦର ଆଉ ଗୋଟିଏ ସମାନ ଅର୍ଥ ବୋଧକ ଶବ୍ଦ ଲେଖ ।

ଗଛ.....

ସୂର୍ଯ୍ୟ.....

ପୃଥ୍ବୀ.....

ଚନ୍ଦ୍ର.....

ଫୁଲ.....

ଜଳ.....

୫. ଫଳମୂଳ, ବହିପତ୍ର ପରି କେତୋଟି ଯୋଡ଼ା ଶବ୍ଦ ଲେଖ ।

....

....

....

୬. ଯେପରି ନାକ ଟେକିବାର ଅର୍ଥ ଦ୍ଵାରା କରିବା, ସେହିପରି ତଳ ବାକ୍ୟଗୁଡ଼ିକର ଅର୍ଥ ଲେଖ ।

୧. ଯେସାକୁ ତେସା.....

୨. ଫଞ୍ଚା ମାଠିଆର ଶବ୍ଦ ବେଶୀ.....

୩. ତୁ ଯେତେ ମାଠିବୁ ମାଠ ମୁଁ ସେଇ ଦରପୋଡ଼ା କାଠ.....

୪. ହଂସା ଉଡ଼ିଯିବା.....

୭. ବାକ୍ୟ ଗଠନ କର, (ନିଜ ଖାତାରେ)

ଚମକାର, ଉସ୍ତାହ, ବିଚିତ୍ର, ନୂତନ, ଶୂନ୍ୟ

୮. ଉଦାହରଣ ଦେଖୁ ବାକ୍ୟଗୁଡ଼ିକୁ ପୂରା କରି ଲେଖ

ମାଆ ମୋତେ ଗପ କହୁକହୁ ମୁଁ ଶୋଇ ପଡ଼ିଲି ।

୧. ବାପା ଘରେ ଗୋଡ଼ ଦେଉଦେଉ.....

୨. ମୁଁ ବିଦ୍ୟାଳୟକୁ ଯାଉଯାଉ.....

୩. ରୀତା ଭାତ ଖାଉଖାଉ.....

୪. ମୁଁ କହୁକହୁ.....

୯. ଦଉ ବାକ୍ୟ ଗୁଡ଼ିକରୁ ନାମ ସୁଛେଷଥିବା ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକୁ ବାହି ଗୋଲ ବୁଲାଆ ।

୧. ଆମ ଜାତୀୟ ପଣ୍ଡ ବାଘ ।

୨. ଗୀତା ଭଲ ପଡ଼େ ।

୩. ରାମ କାଳି କଟକ ଯିବ ।

୪. ଆମ ରାଜ୍ୟର ନାମ ଓଡ଼ିଶା ।

୫. ଓକିଲାଟି ଗୋଟିଏ ଜୀବିକାର ନାମ ।

୧୦. ତୁମେ ଦିନ ଭିତରେ କରିପାରୁଥିବା ୫ଟି କାମର ନାମ ଲେଖ ।

ଯେପରି.....ପ୍ରାର୍ଥନା କରେ.....ସେହିପରି

.....

୧୧. ନିମ୍ନ ଲିଖିତ ଉଭର ପାଇବା ପାଇଁ ଆସ ପ୍ରଶ୍ନ ତିଆରି କରିବା ।

୧. ସୁରଭି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମର ନୃତ୍ୟ ପ୍ରତିଯୋଗିତାରେ ଆମ ବିଦ୍ୟାଳୟ ପ୍ରଥମ ହେଲା ।

୨. ତିତିଲି ବାତ୍ୟା ଯୋଗୁଁ ଗଜପତି ଓ ରାଯଗଡ଼ା ଜିଲ୍ଲାରେ ବହୁ କ୍ଷୟକ୍ଷତି ହୋଇଥିଲା ।

୩. ମଧ୍ୟାହ୍ନ ଭୋଜନରେ ଆମେ ସପ୍ତାହରେ ଦୁଇଥର ଅଣ୍ଟା ପାଉ ।

୧୨. ବିପରୀତାର୍ଥବୋଧକ ଶବ୍ଦ ଲେଖ ।

ନୃତ୍ୟ .....

ଯୋଗ୍ୟ .....

କ୍ଲାନ୍ଟ .....

ପୁରସ୍କାର .....

୧୩. ଯେପରି ‘ମାଆଙ୍କର ଭାତରକ୍ଷା ଚାଲିଥାଏ’ କୁ ଅନ୍ୟ ଭାବରେ କୁହାଯାଏ ମା’ ଭାତ ରାନ୍ଧୁଆ’କ୍ରି, ସେହିଭଳି ତଳବାକ୍ୟ ଗୁଡ଼ିକୁ ଲେଖ ।

ପିଲାଙ୍କର ହସ୍ତକ୍ଷର ଲେଖାଚାଲିଥାଏ.....

ବାପାଙ୍କର ଖିଆ ଚାଲିଥାଏ.....

ଶ୍ରମିକ ମାନଙ୍କର ମାଟିଖୋଲା ଚାଲିଥାଏ.....

୧୪. ନିମ୍ନ ବାକ୍ୟଟିରୁ ବିଶେଷ୍ୟ ପଦଗୁଡ଼ିକୁ ବାହି ତଳ ବାକ୍ୟରେ ଲେଖ ।

ରାଜା ଗରିବ ଲୋକଟିକୁ ଦୁଇଟି ମୁଦ୍ରା ଦେଲେ ।

୧୫. ତଳେ କେତେଗୁଡ଼ିଏ ଶଙ୍ଖ ଦିଆଯାଇଛି । ସେଗୁଡ଼ିକର ଉଚ୍ଚାରଣ ସମାନ ହେଲେ ମଧ୍ୟ ଅର୍ଥ ଭିନ୍ନ । ଆସ ସେଗୁଡ଼ିକର ଭିନ୍ନଭିନ୍ନ ଅର୍ଥ ପାଖରେ ଥୁବା କୋଠରିରେ ଲେଖିବା ।

ମାଳୀ ସର କୂଳ ଚୁଡ଼ା

ମାଳି ଶର କୂଳ ଚୁଡ଼ା

୧୬. ଯେପରି ‘ଆନନ୍ଦ’ ରୁ ‘ଆନନ୍ଦିତ’ ହେଉଛି, ସେହିପରି ତଳ ଶଙ୍ଖଗୁଡ଼ିକର ରୂପ କ’ଣ ହେବ ଲେଖ ।

ଉସ୍ତାହ.....ଘୋଷଣା.....

ପାଳନ.....ସୂଚନା.....

ଉପସ୍ଥାପନ.....ଘୃଣା.....

୧୭. ଲିଙ୍ଗ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରି ଲେଖ:-

ଯେପରି ପୁଅ.....ଝିଆ

ସେହିପରି ରାଜା.....

ଶିକ୍ଷକ.....

ଚୁଡ଼ା.....

୧୮. ତଳେ ଦୁଇଟି ବାକ୍ତରେ କେତେଗୁଡ଼ିଏ ଶବ୍ଦ ରଖାଯାଇଛି । ପରଷ୍ଠର ସମ୍ପର୍କ ଥିବା ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକୁ ଏକାଠି ଯୋଡ଼ି ତଳେ ଲେଖିବା ।

ନୃତ୍ୟ,
ଶୂନ୍ୟ,
ଉଳ
ରେଶମ,
ବିଚିତ୍ର

ସୂତ୍ର,
ଶୂଣ,
ପରିଛଦ
ଶାସନ,
ଜରି,
ଉଣ୍ଣାର

୧୯. ପିଲାଟି ଖାଇଲା । ଏହାକୁ ଉବିଷ୍ୟତ କାଳରେ ଲେଖିଲେ “ପିଲାଟି ଖାଇବା” ହୁଏ । ସେହିପରି ତଳ ବାକ୍ୟ ଗୁଡ଼ିକୁ ଆସ, ଉବିଷ୍ୟତ କାଳରେ ଲେଖିବା ।

୧. ଶିକ୍ଷୟତ୍ରୀ ପାଠ ପଡ଼ାଇଲେ ।.....
୨. ସରିତା ନୃତ୍ୟ ପରିବେଶନ କରୁଛି ।.....
୩. ଛେଳିଟି ଘାସ ଖାଉଛି ।.....

୨୦. ଯେପରି ଭାସିବା ଶବ୍ଦରୁ ଉପାଇବା ହୋଇଥାଏ, ସେହିପରି ତଳ ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକୁ ଲେଖ ।

କହିବା-.....

ରହିବା-.....

ଉଡ଼ିବା-.....

୨୯. ତଳେ କେତେଗୁଡ଼ିଏ କଥା ଲେଖାଯାଇଛି, ସେଥିମଧ୍ୟ ‘ସକାଳ’ ସମ୍ପର୍କରେ ଥିବା କଥାଗୁଡ଼ିକୁ ବାହି ନିଜ ଖାତାରେ ଲେଖ ।

ସୂର୍ଯ୍ୟ ଅଷ୍ଟ ହେଉଥା’ନ୍ତି ।

ପୂର୍ବ ଆକାଶ ଲୋହିତ ଦେଖାଯାଏ ।

ପିଲାମାନେ ବହିବସ୍ତାନି ଧରି ଘରକୁ ଫେରନ୍ତି ।

ଗୋରୁପଲ ଘରକୁ ଫେରନ୍ତି ।

ରଖୀ ବିଲକୁ ଯାଏ ।

ଧୀରେଧୀରେ ଆକାଶରେ ତାରା ଦେଖାଯାଏ ।

ଲୋକମାନେ ନିଘୋଡ଼ ନିଦରେ ଶୋଇଥା’ନ୍ତି ।

ଠାକୁରଙ୍କ ପାଖରେ ଦୀପ ଦିଆଯାଏ ।

୨୯. ଉପଯୁକ୍ତ ଅଂଶଟିକୁ ବାହି ତଳ ବାକ୍ୟାଂଶଟିକୁ ପୂରଣ କର ।

(କ) ସୀତା ପରୀକ୍ଷାରେ ପ୍ରୁଥମ ହେବାରୁ..... ।

୧. ଘରଲୋକେ ଆନନ୍ଦିତ ହେଲେ

୨. ଆଜି ଅବିରତ ବର୍ଷା ହେଉଛି

୨୩. ବନ୍ଧନୀ ଭିତରୁ ଶବଦବାହି ଦିଆଯାଇଥିବା ଶବ ସହିତ ଯୋଡ଼ି ଲେଖ ।

(ଭାଷା, ପ୍ରେମ, ବନ୍ଧୁ, ଆଲୋକ, ଆଦର)

ଉଦ୍‌ଭବ..... ଅନାବିଳ..... ଅନ୍ତରଙ୍ଗ..... କଥୃତ.....

୨୪. ତଳେ ଲେଖାଯାଇଥିବା ଅନୁଲେଖଦରୁ କାମକୁ ବୁଝାଉଥିବା ଶବଗୁଡ଼ିକୁ ବାହି ଲେଖିବା ।

ଯୁବକ ଜଣକ ରାଷ୍ଟାର ଆରପଟକୁ ଲକ୍ଷ୍ୟ କଲେ । ଦେଖିଲେ, ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ଥମସନ୍କ ଡାକରେ ଅଟକି ଯାଇଛନ୍ତି । କୁକୁର ବେକରେ ବନ୍ଧା ହୋଇଥିବା ବେଲୁଟିକୁ ଧରିଛନ୍ତି । କୁକୁରଟି ତାଙ୍କ ଆଗରେ ଠିଆ ହୋଇଛି ଏବଂ ମାଲିକର ନିର୍ଦ୍ଦେଶପାଇଁ ଚାହିଁ ରହିଛି ।

୨୪. ଏକ ପଦରେ ପ୍ରକାଶ କର ।

ଯେ ପାଦରେ ଚାଲେ.....
ଯେ ସାହାଯ୍ୟ କରେ.....
ଯେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଏ.....
ଯେ ତାଳିମ୍ ପାଇଛି.....
ଯେ ଭାରତର ଲୋକ .....,
ଯାହାର ଚକ୍ଷୁ ନାହିଁ.....

୨୫. ଯେପରି (କ) ଆମେ ଦୂଇବକ୍ଷୁ ରୁଚିଖାଉ ।

(ଖ) ଆମେ ଦୂଇ ବକ୍ଷୁ ବିସ୍ତୁଟ ଖାଉ ।
(ଗ) ଆମେ ଦୂଇବକ୍ଷୁ ରୁଚି ଓ ବିସ୍ତୁଟ ଖାଉ ।
ସେଇପରି (କ) ନନ୍ଦନକାନନରେ ଚିତ୍ତିଆଖାନା ଦେଖିବା ।
(ଖ) ନନ୍ଦନକାନନରେ ଉଭିଦଉଦ୍ୟାନ ଦେଖିବା ।
(ଗ) .....

୨୬. ‘ଦକ୍ଷ’ରୁ ଯେପରି ‘ଦକ୍ଷତା’, ସେହିପରି ତଳ ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକୁ ଲେଖ ।

ସରଳ.....
ଲୋକପ୍ରିୟ.....
ସୁନ୍ଦର.....

୨୭. ବନାନ ଠିକ୍ ଥିବା ଶବ୍ଦଟିକୁ ଗୋଲ ବୁଲାଆ ।

ସାହାଯ୍ୟ	ଅଧୁବେସନ	ପ୍ରଶଂସା	ସିଦ୍ଧୁର
ସାହାର୍ଯ୍ୟ	ଅଧୁବେଶନ	ପ୍ରସଂଶା	ସିଦ୍ଧୁର

୨୮. ଅକ୍ଷରଗୁଡ଼ିକୁ ସଜାଡ଼ି ଠିକ୍ ଶବ ଲେଖିବା -

କାରିତୁଆ, କ୍ଷିକାମ, କୋଳକି, ପିହମତା, ଭାତିପ୍ର

୩୦. ବାକ୍ତ ଉଚିତରେ କିଛି ଶବ୍ଦ ଦିଆଯାଇଛି । ସେଗୁଡ଼ିକୁ ବ୍ୟବହାର କରି ଅନୁଲେଦଚିଙ୍ଗାତାରେ ଲେଖ ।

ବସ୍ତି, ଯାଉଁ	,.....
ଟିକେଟ, ମୁଁ	.....
କଟକ, ସକାଳେ	.....
ଭୁବନେଶ୍ୱର, ପୁରୀ	.....

୩୧. ତଳ ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକୁ ଗଦ୍ୟ ରୂପରେ ଲେଖ ।

$$\text{ଯେପରି ସ୍ଵରୂପ} = \text{ସ୍ଵର୍ଗ୍ୟ} \quad \text{ଗରବ} = ... \quad \text{କରମ} = ...$$

$$\text{ଜନମ} = ... \quad \text{ମରମ} = ...$$

୩୨. ପାଖ ଶବ୍ଦ ସହ ସମ୍ପର୍କ ଥିବା ଅକ୍ଷରଟି ବୃତ୍ତ ମଧ୍ୟରେ ଲେଖ ଓ ଅକ୍ଷରକୁ ଶବ୍ଦ ସହ ଯୋଡ଼ି ନୂତନ ଶବ୍ଦକୁ ଲେଖ ।

୩୩. ପ୍ରକୃତିରୁ ଯେପରି ପ୍ରାକୃତିକ.....

ସେଇଭଳି ସମାଜ.....

ସମ୍ବାଦ.....

ସମୁଦ୍ର.....

ବର୍ଷ.....

୩୪. ‘ଆ’ ଯୋଗ କରି ନୂଡ଼ନ ଶବ୍ଦ ଲେଖ ।

ଜଣା..... ସୁବିଧା.....

ସାଧାରଣ..... ଭାବ.....

୩୫. ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକୁ ସଜାଇ ବାକ୍ୟ ଲେଖିବା ।

କ. ନାନା ପ୍ରକାର ସେଠାରେ ପନିପରିବା ବାରମାସ କରାଯାଏ ଚାଷ

.....

ଖ. ଦୁଇଟିକୁ ଅଜାଦେଖ ପିଲା ହୋଇଗଲେ ଖୁସି ।

.....

ଗ. କାହିଁକି ହେଉଛନ୍ତି ଏ ଧୂଳିମାଟିରେ ଘାଣି ?

୩୬. ଶୂନ୍ୟସ୍ଥାନ ପୂରଣ କର ।

ଶୁଦ୍ଧ ଶୁଦ୍ଧତର ଶୁଦ୍ଧତମ

ବୃହତ୍ ....

ଦୀଘ୍ ....

..... ଉଚ୍ଚତର .....

୩୩. ଯେପରି ହରଣା ହରଣେ.....

ସେହିପରି   ଓଡା.....
                        ରାଗ.....
                        ଚାଲି.....
                        ଶୀତ.....
                        ପତାକା.....

୩୪. ଯାହା ବୁଝିଛୁ ଏ ନାହିଁ, ‘ଆବୋଧ’

ସେହିଭଳି ଯେଉଁଠାକୁ ଯାଇଛୁ ଏ ନାହିଁ.....
                        ଯାହା ଚିନ୍ତାକରି ହୁଏ ନାହିଁ.....
                        ଯାହକାଟି ହୁଏ ନାହିଁ.....
                        ଯାହା ସହି ହୁଏ ନାହିଁ.....

୩୫. ତଳେ କିଛି ପର୍ବତୁଡ଼ିକର ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସମୟ ବିଷୟରେ ସୂଚନା ଦିଆଗଲା । ଆସ ଗାର ଟାଣି

ସେମାନଙ୍କୁ ମିଶାଇବା

ଇଦ୍- ଉଲ୍-ପିତର	ଡିସେମ୍ବର ମାସ ୨୫ ତାରିଖ
ରକ୍ଷାବନ୍ଧନ	ଆଗଷ୍ଟ ୧୫ ତାରିଖ
ବଡ଼ଦିନ	ଭାଦ୍ରବ କୃଷ୍ଣଅଷ୍ଟମୀ
ଶୀକୃଷ୍ଣଜନ୍ମ	ଶ୍ରାବଣପୂର୍ଣ୍ଣମା
ସ୍ଵାଧୀନତାଦିବସ	ରମଜାନ ସରିବା ପରିଦିନ କାର୍ତ୍ତିକପୂର୍ଣ୍ଣମା

୪୦. ରେଖାଙ୍କିତ ଶବ୍ଦ ପରିବର୍ତ୍ତେ ବନ୍ଧନୀ ମଧ୍ୟରୁ ଉପଯୁକ୍ତ ଶବ୍ଦ ବାହି ବାକ୍ୟରେ ବ୍ୟବହାର କରିଲେଖ ଯେପରି-

ପୁଅଞ୍ଜିଆ ପାଠ ପଡ଼ିଲେ ଘର ଓ ଦେଶର ମଙ୍ଗଳ (ସେ, ସେମାନେ)

ସେମାନେ ପାଠ ପଡ଼ିଲେ ଘର ଓ ଦେଶର ମଙ୍ଗଳ ।

ସେହିପରି ୧. ବିଜୟ ବାବୁଙ୍କ ବରିଚାଟି ଖୁବ୍ ସୁନ୍ଦର ହୋଇଛି । (ତାଙ୍କର, ତୁମର)

୨. ମୋତେ ଓ ମୋ ସାଙ୍କୁ ପୁରସ୍କାର ମିଳିଲା । (ଆମକୁ, ତୁମକୁ)

୪୧. ସୋମା ଓ ରାଜୁ ଯଦି ଆସିବେ ମୁଁ ଯିବି ।

ଏହି ବାକ୍ୟରେ ‘ଓ’ , ‘ଯଦି’ ଶବ୍ଦ ଦୁଇଟି ଅବ୍ୟୟ ପଦ । ସେହିପରି ତଳ ବାକ୍ୟଗୁଡ଼ିକରେ ଥୁବା ଅବ୍ୟୟ ପଦ ତଳେ ଗାର ଦେବା ।

୧. ମୁଁ ତାକୁ ଡାକିଲି କିନ୍ତୁ ସେ ଆସିଲା ନାହିଁ ।

୨. ବୃକ୍ଷ ଓ ଲତା ଆମର ବନ୍ଧୁ ।

୩. ଅଳସୁଆ ହୋଇ ବସ ନାହିଁ ବରଂ କିଛି କାମ କର ।

୪. ମୁଁ ତାକୁ ଏତେ ଅନୁରୋଧ କଲି ତଥାପି ସେ ମୋ କଥା ଶୁଣିଲା ନାହିଁ ।

୪୩. ତଳେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଶବ୍ଦ ମାନଙ୍କରେ ଆବଶ୍ୟକ ସ୍ଥଳରେ ‘ନିବାରଣ ଓ ସମ୍ଭରଣ ଯୋଗ କରିବା ।

ଶୁଣା..... ଲୋଭ..... ତୃଷ୍ଣା.....

ଅଣ୍ଣି..... ଲଜ୍ଜା..... କ୍ରୋଧ.....

୪୪. ଘରକୁ ଘର ଏହାକୁ ମଧ୍ୟ ଘରଘର ବୋଲି ଲେଖାଯାଇ ପାରେ, ସେହିପରି ଏଗୁଡ଼ିକ କ’ଣ ହେବ ଆସ ଲେଖିବା ।

ବର୍ଷକୁ ବର୍ଷ..... ଦ୍ୱାରକୁ ଦ୍ୱାର.....

ମାସକୁ ମାସ..... ଜଣକୁ ଜଣ.....

ଗାଁକୁ ଗାଁ..... ଦେଶକୁ ଦେଶ.....

୪୬. ଦୁଇଟି ପାଦକୁ ଚରଣ ଯୁଗଳ କୁହାଯାଏ; ସେହିପରି ତଳ ଶବ୍ଦଗୁଡ଼ିକ କ'ଣ ହେବ ଆସ ଲେଖିବା ।

ଦୁଇଟି ଚଷ୍ଟ.....

ଦୁଇଟି ହସ୍ତ.....

ଦୁଇଟି ପକ୍ଷୀ.....

୪୭. ‘ହାସ’ ଶବ୍ଦ ପୂର୍ବରୁ ‘ଦର’ ଲାଗି ‘ଦରହାସ’ ଶବ୍ଦ ହୋଇଛି, ସେପରି ପୂର୍ବରୁ ଦର ଲାଗି ଆଉ କେତୋଟି ଶବ୍ଦ ଲେଖ ।

.....

୪୮. ‘ମାଆ ପଣିଆ’କୁ ଗୋଟିଏ ଶବ୍ଦରେ ‘ମାଡ଼ଦ୍ଦ’ ବୋଲି କୁହାଯାଏ । ସେହିପରି ତଳ ଉକ୍ତ ଗୁଡ଼ିକ ଗୋଟିଏ ଶବ୍ଦରେ କ'ଣ ହେବ ଲେଖ ।

(କ) ପିତା ପଣିଆ..... (ଘ) ପୁରୁଷ ପଣିଆ.....

(ଖ) ଭାଇ ପଣିଆ..... (ଡ) ମଣିଷ ପଣିଆ.....

(ଗ) ବନ୍ଧୁ ପଣିଆ..... (ଚ) ମୁରବି ପଣିଆ.....

୪୯. ଶବ୍ଦ ପୂର୍ବରୁ ‘ଅ’ ଲଗାଇ ତାହାର ବିପରୀତ ଅର୍ଥ ବୁଝାଉ ଥିବା ଶବ୍ଦଟିକୁ କୋଠିରେ ଲେଖ ।

ମଣିଷ-

ସାଧୁ-

ସ୍ତ୍ରୀ-

ପଦାର୍ଥ-

ସହିଷ୍ଣୁ-

୪୯. ‘ଚକ୍ରକ୍ଳ’ ଶବ୍ଦ ଭଲି ଆଉ କେତୋଟି ଶବ୍ଦ ଲେଖୁବା ।

.....

୫୦. ଯେପରି ‘ବସିବା’ କ୍ରିୟାପଦରୁ ‘ବସାଇବା’ ହୋଇଛି, ସେହିପରି ତଳ କ୍ରିୟାପଦଗୁଡ଼ିକ କ’ଣ ହେବ ଆସ ଲେଖୁବା ।

ଦେଖୁବା.....	ପଢ଼ିବା.....
ଖାଇବା.....	ଖେଳିବା.....
ଉଠିବା.....	ପିଇବା.....
ଶୁଣିବା.....	ନାଚିବା.....

Space for Writing

Space for Writing

Space for Writing